

Jaarverslag 2022

Bovemij N.V.

Samen vooruit!

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Kerncijfers	5
Verslag van de Raad van Bestuur	7
Verslag van de Raad van Commissarissen	49
Onze aandeelhouders	59
Jaarrekening 2022	63
Geconsolideerde balans per 31 december 2022	64
Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2022	66
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	68
Toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening	69
Gesegmenteerde informatie	80
Toelichting op geconsolideerde balans per 31 december 2022	82
Toelichting op geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2022	104
Gesegmenteerde balans per 31 december 2022	112
Gesegmenteerde winst-en-verliesrekening over 2022	116
Enkelvoudige balans per 31 december 2022	118
Enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2022	120
Toelichting op de enkelvoudige balans en winst-en-verliesrekening	121
Toelichting op enkelvoudige balans per 31 december 2022	122
Toelichting op enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2022	126
Overige gegevens	128
Statutaire regeling van de winstbestemming	128
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	129

Voorwoord

2022 was opnieuw een bijzonder jaar. De oorlog in de Oekraïne had en heeft een enorme impact op onze samenleving: energieprijzen stijgen, er zijn economische onzekerheden, inflatie en rente nemen toe en we gaan een mogelijke recessie tegemoet. Dit heeft ook gevolgen voor de mobiliteitsbranche en Bovemij. Onze verzekeringspremies zijn nodig om gelden uit te keren bij schades. Deze premies beleggen wij. Door de stijgende rente en de dalende aandelenkoersen is ons beleggingsresultaat naar beneden gegaan. Zo ver naar beneden dat ons operationeel resultaat het negatieve beleggingsresultaat niet kan compenseren. Dat heeft geleid tot een negatief resultaat na belastingen van € 14,4 miljoen.

Dat is buitengewoon vervelend, en lang geleden voor Bovemij, maar een gevolg van de turbulente maatschappelijke en economische ontwikkelingen. We hebben ons beleggingsbeleid getoetst en houden eraan vast, want het is nog steeds een prudent beleid en het beschermt onze solvabiliteit. Het verlies heeft consequenties voor het dividend. We betreuren dat, maar zien geen aanleiding om af te wijken van het dividendbeleid. Om te zorgen dat we op de middellange en lange termijn financieel gezond blijven, zullen we kostenbewuster gaan ondernemen en investeringen aan een hogere lat toetsen.

De ontwikkelingen in de economie kunnen ook consequenties hebben voor onze klanten. Mobiliteitsondernemers hebben te maken met hogere energiekosten en die kunnen invloed hebben op hun financiële resultaten. Soms zo sterk dat hun winstgevendheid onder druk komt. Welke impact dit de komende jaren op Bovemij heeft, kunnen we nog niet precies inschatten. We blijven de ontwikkelingen nauwlettend volgen.

De geopolitieke en economische omstandigheden en de doorgaande ontwikkelingen in de mobiliteitsbranche hebben ons in 2022 gesterkt in het idee dat het nodig is om in 2023 meer focus te hebben op onze bestaande dienstverlening: onze verzekeringen, financieringen, garanties en datadiensten. Die moderniseren en verbeteren we en ontsluiten we op onze platformen viaBOVAG.nl en viaBovemij.nl. Daarna komt er meer ruimte voor innovatie en nieuwe producten en diensten.

Onze koers blijft overeind: we willen een Bovemij worden dat wendbaar en proactief inspeelt op trends en ontwikkelingen. Die transitie is nodig om ons bedrijf toekomstbestendig te houden. Onder het motto 'digitaal waar het kan en persoonlijk waar het moet' moderniseren we onze systemen, organisatie en diensten. Om daar te komen, is meer focus gewenst.

Meer focus betekent dat we minder nieuwe activiteiten op zullen pakken. Het werk dat we doen, maken we af. We zitten als organisatie midden in die verandering; die vraagt veel van onze organisatie. Zeker als de ontwikkelingen in de wereld om ons heen ook uitdagend zijn.

In 2022 is er veel goed gegaan. Daar kunnen we trots op zijn. En die successen vieren we. Zo hebben we ons operationeel resultaat op peil weten te houden. Het is minder dan vorig jaar, maar dat is uitlegbaar. De schadelast is omhooggegaan na een periode van minder schades als gevolg van de coronapandemie. Door goede service te bieden en door waardevolle diensten te leveren, houden we ons operationeel resultaat op peil.

Die waardevolle producten zijn bijvoorbeeld onze fietsverzekeringen. Deze groeien sterk door. Niet alleen in Nederland, maar ook in Duitsland. Dat is een belangrijke ontwikkeling. Het geeft aan dat we in staat zijn om onze dienstverlening te verbreden. Van oorsprong waren we sterk gericht op de automarkt, nu zijn we ook al jaren actief in fietsen en andere specifieke mobiliteitsbedrijven. Dat is een mooie ontwikkeling die de komende jaren doorzet.

Het afgelopen jaar kenmerkte zich door roerige maatschappelijke ontwikkelingen en verschuivingen in onze branche. De groep onafhankelijke autobedrijven krimpt als gevolg van verdere consolidatie onder merkdealers. Ook het aantal merkdealers neemt in aantal af, maar in omvang nemen ze toe. Bovemij speelt met haar dienstverlening op deze ontwikkeling in. Dat verloopt goed. We hebben in 2022 belangrijke klantcontracten verlengd. Daar spreekt voor ons vertrouwen uit: onze dienstverlening doet ertoe.

In 2022 hebben we ook een succesvol certificaten-inkoopprogramma afgerond. Eigenaren van Bovemij-certificaten hebben de kans gekregen deze tegen een vastgestelde waarde aan ons terug te verkopen. Dat was mogelijk door onze goede financiële resultaten van de jaren ervoor. Het programma is succesvol verlopen en er is in totaal voor € 20,2 miljoen aan certificaten teruggekocht. Deze actie heeft bijgedragen aan het versterken van de relatie die wij met onze stakeholders hebben.

Het is een bijzondere tijd, niet alleen voor onze branche, maar voor de gehele maatschappij. Het versterkt onze inzet en overtuiging om Bovemij wendbaarder te maken en toekomstbestendig te houden. Een groot compliment gaat uit naar onze medewerkers, voor wie het een intensief jaar was. We hebben veel activiteiten verricht en zijn samen in staat geweest in 2022 goede stappen vooruit te zetten. Bovemij wacht niet af, maar acteert op de ontwikkelingen in de markt en de maatschappij. Hoe we hier in 2022 invulling aan hebben gegeven, leest u verder in ons jaarverslag.

Raad van Bestuur Bovemij N.V.

Hans Coffeng (CEO), Ageeth Bakker (CFRO) & Marcel van de Lustgraaf (CDOO)

Kerncijfers

Bovemij N.V. (in duizenden euro's)		2022	2021	2020	2019	2018
Resultaat voor belastingen (incl. aandeel derden)		-10.560	63.498	65.486	40.761	2.259
Resultaat na belastingen	[A]	-14.390	46.627	48.834	31.133	3.168
Eigen vermogen	[B]	210.222	255.652	221.318	182.302	156.539
Rentabiliteit eigen vermogen $[[A] / [B]]$		-6,8%	18,2%	22,1%	17,1%	2,0%
Toegekend dividend		-	13.937	11.089	9.665	3.662
Beleggingen en liquiditeiten	[C]	479.025	497.092	448.810	376.062	357.864
Resultaat beleggingen	[D]	-34.186	19.925	5.025	13.699	-138
Gemiddeld rendement op beleggingen $[[D] / [C]]$		-7,0%	4,2%	1,2%	3,7%	0,0%
Gemiddeld aantal FTE Bovemij N.V.		622	625	623	609	571

Verzekeringsactiviteiten (in duizenden euro's)		2022	2021	2020	2019	2018
Brutopremies		384.855	366.488	377.755	366.492	375.645
In procenten ten opzichte van 2018		102,5%	97,6%	100,6%	97,6%	100,0%
Verdiende premie eigen rekening	[E]	355.298	340.992	342.064	339.983	355.545
Schade eigen rekening in verhouding tot [E]	[F]	61,5%	53,6%	51,1%	62,0%	69,6%
Acquisitiekosten in verhouding tot [E]	[G]	15,1%	14,8%	13,8%	15,1%	16,0%
Beheers- en personeelskosten in verhouding tot [E]	[H]	13,7%	12,0%	14,9%	15,7%	10,9%
Combined ratio (F+G+H)		90,3%	80,4%	79,8%	92,8%	96,5%
SCR Ratio N.V. Schadeverzekering-Maatschappij Bovemij		213%	212%	205%	187%	176%
Technische voorzieningen		438.477	410.862	411.899	412.008	401.944
In procenten van de verdiende premie eigen rekening		123,4%	120,5%	120,4%	121,2%	113,1%

Financieringsactiviteiten (in duizenden euro's)		2022	2021	2020	2019	2018
Uitstaande financieringen*		260.550	301.981	346.273	343.828	262.351
Resultaat in procenten van uitstaande financieringen		0,2%	0,1%	-0,1%	0,8%	0,5%

*Uitstaande financieringen betreft de som van vorderingen uit hoofde van financial lease en de boekwaarde van de vervoermiddelen.

Data-activiteiten (in duizenden euro's)		2022	2021	2020	2019	2018
Omzet data-activiteiten		26.247	26.437	22.534	27.916	29.035

Verslag van de Raad van Bestuur

Missie, visie en kernwaarden

Bovemij: voor en door de mobiliteitsbranche

In 1963 rijden er in Nederland zo'n 750.000 auto's rond. Er is echter geen enkele verzekeraar die het aandurft om de aansprakelijkheid van autobedrijven te dekken. Er is dringend behoefte aan pioniers die het wél aandurven. BOVAG gaat ervoor en richt haar eigen verzekeringsmaatschappij op: Bovemij.

Het verhaal van Bovemij is het verhaal van de mobiliteitsbranche. Want 60 jaar na de oprichting staat het belang van mobiliteitsbedrijven bij Bovemij nog altijd voorop.

De mobiliteitsbranche staat nooit stil. En Bovemij dus net zomin. Onze historie is er dan ook een van succesvol meebewegen met veranderingen.

We zijn inmiddels dan ook veel meer dan een verzekeraar: wij zijn de partner van de mobiliteitsbranche. Wij helpen onze klanten om succesvoller te ondernemen.

Onze branche bevindt zich op dit moment in de grootste beweging uit haar historie. De grotere bedrijven nemen de kleinere over, mobiliteit wordt steeds meer elektrisch, flexibel en digitaal en de consument van nu weet precies wat hij wil.

Dat vraagt wel wat van de mobiliteitsbranche. En dus ook van Bovemij. Want: de uitdagingen van de branche zijn onze uitdagingen. Meer dan ooit kunnen wij de branche helpen.

Bovemij helpt de branche vooruit. Door alert te blijven, te anticiperen en slim mee te bewegen. Door kennis te hebben van de branche en daardoor in te kunnen spelen op specifieke behoeftes. Want door onze historie zijn wij in de unieke positie om mobiliteitsbedrijven ook nu verder te helpen. We hebben kennis van de branche, een groot netwerk en relevante producten en diensten die onze klanten sterker maken.

Met onze bedrijfsverzekeringen zorgen wij ervoor dat onze klanten in business blijven bij tegenslag. Met onze particuliere producten en datadiensten helpen we hen aan meer omzet en marge. En door zo veel mogelijk te digitaliseren, zorgen we dat ze kunnen doen waar zij het liefste mee bezig zijn en de meeste waarde uit kunnen halen.

Laat maar komen die toekomst. Welke richting het ook opgaat: Bovemij.

Onze missie

Wij helpen de mobiliteitsbranche succesvol ondernemen. Dat doen we met behulp van producten voor het mobiliteitsbedrijf én door oplossingen te bieden die branche en consument dichter bij elkaar brengen. Van verzekeringen en garanties tot financieringen en van datadiensten tot online platforms.

Onze visie

Wij bestaan voor en door de mobiliteitsbranche. Door mobiliteitsbedrijven persoonlijk en digitaal te verbinden met mobiliteitsconsumenten versterken we de branche en houden we iedereen vertrouwd en betrouwbaar onderweg.

Onze kernwaarden

De aanpak van Bovemij kenmerkt zich door de volgende kernwaarden:

- **Vertrouwen**

Vertrouwen is een katalysator die ervoor zorgt dat we samen verder komen. We werken open en transparant, komen onze beloftes na en werken samen aan de meest betrouwbare producten en diensten. Vertrouwen versterkt de verbinding.

- **Verbinding**

Om echt samen te werken aan duurzame, langetermijnoplossingen is het belangrijk dat we elkaar zien en de verbinding met elkaar aangaan. Want alleen ga je snel, maar samen kom je verder.

- **Vooruitgang**

We willen, denken en doen vooruit. Want stilstand is achteruitgang. En: the only way is up! We bewegen mee, met onze klanten en de veranderende wereld. We zien kansen en werken proactief.

Zo gaan we 'Samen vooruit!'

Terugblik op 2022

Bovemij was de afgelopen jaren tamelijk intern gericht. Dat had onder andere te maken met de forse investeringsagenda, mede gericht op het versterken van ons fundament, en de druk die deze op onze organisatie legde. Daarnaast zorgden beheersing van compliancerisico's en de coronapandemie ervoor dat het vizier vaker intern dan extern gericht stond.

Door die interne focus waren we minder zichtbaar voor onze klanten. We hebben afgelopen jaren wel veel gecommuniceerd over onze nieuwe en toekomstige dienstverlening, maar minder over onze bestaande producten en diensten. We willen benadrukken dat Bovemij nog steeds de solide en herkenbare partner is voor haar klanten. Maar wel een partner die aan het moderniseren is. Dat moet ook, want we willen ons klaarmaken voor de toekomst.

Aan onze strategie hebben we niets veranderd, maar wel aan de manier waarop we er invulling aan geven. Bovemij gaat door met de digitale ontwikkeling, maar schroeft het tempo iets terug. Digitalisering is geen doel op zich, echter wel noodzakelijk om ook de volgende 60 jaar relevant te blijven. Het accent van onze aandacht verschuift richting onze kernactiviteiten. Daaronder verstaan we onze verzekeringen, financieringen, garanties en datadiensten. Die focus moet zorgen voor meer duidelijkheid, voor rust én voor een betere uitvoering. De accentverschuiving betekent concreet dat we minder activiteiten oppakken en uitvoeren dan voorgaande jaren, maar wat we doen, doen we beter en maken we af.

Deze herijkte invulling van de strategie moet ervoor zorgen dat de dienstverlening Bovemij richting klanten verbetert. Daarnaast stimuleert het onze eigen duurzame omzetgroei en een gezond bedrijfsresultaat. Het afgelopen jaar zijn we gestart met het verstevigen van dit noodzakelijke fundament voor groei en borging van onze dienstverlening naar de toekomst. Vervolgens zetten we volgende stappen en komt er meer ruimte voor innovatie en nieuwe producten en diensten.

Financieel resultaat

Bovemij komt uit een tijd met een lage schadelast als gevolg van minder wegverkeer door de coronapandemie en met een fors positief effect op de financiële resultaten. Onze bedrijfsvoering loopt goed en Bovemij is financieel gezond. Maar afgelopen jaar zijn we wel hard geraakt door de geopolitieke en economische situatie en de effecten daarvan op onze beleggingsportefeuille. De waarde van aandelen daalde en de rentes van de hypotheek en staatsobligaties stegen. Deze ontwikkelingen beïnvloedden ons financiële resultaat sterk.

We hebben een solide resultaat exclusief beleggingen behaald in 2022. Dat compenseert echter het negatieve beleggingsresultaat niet. Dat betekent dat wij voor 2022 door de beleggingen uitkomen op een negatief resultaat. Dit is in lijn met het beeld zoals we dat bij onze halfjaarcijfers hebben gepresenteerd.

Het resultaat van de reguliere bedrijfsvoering van Bovemij is nog steeds goed, maar staat wel onder druk. Dit komt onder andere doordat de gemiddelde schadelast weer richting het oude niveau beweegt van voor de coronapandemie. Door de inflatie wordt huidig en toekomstig schadeherstel ook duurder; denk aan de kosten die schadeherstellers maken voor energie en materialen. Verder zagen we afgelopen jaar een toename van het aantal fietsdiefstallen, met name van elektrische fietsen en daardoor van de aanspraak op verzekeringen. Het heeft onze aandacht. Ook hebben we investeringen gedaan in het fundament van onze organisatie, om ons klaar te maken voor de toekomst. Hoewel het operationeel resultaat nog goed is, maken de ontwikkelingen ons kritisch op de investeringen die we doen. We letten goed op wat we uitgeven en waaraan.

Inkoopprogramma van certificaten

Vanuit shareholdersperspectief hebben we goede stappen kunnen zetten. Door de prestaties van 2021 en daarvoor heeft Bovemij in 2022 dividend kunnen uitkeren aan haar aandeelhouders. Daarnaast hebben we een succesvolle inkoopactie van certificaten afgerond. In 2010 had Bovemij extra kapitaal nodig voor de uitvoering van de strategische plannen. Door certificaten van aandelen uit te geven kon kapitaal uit de mobiliteitssector verkregen worden. Jarenlang was dat succesvol: certificaathouders maakten rendement op hun certificaten. Maar zij konden hun certificaten niet gemakkelijk verhandelen, terwijl die wens er bij sommige certificaathouders wel was. Deze situatie hebben we onderkend.

Van ons bedrijf was 82% eigendom van BOVAG; de overige 18% was van certificaathouders. In 2021 zijn wij een inkoopprogramma gestart. Ons doel was om tussen de € 20 miljoen en € 25 miljoen aan certificaten terug te kopen. Uiteindelijk hebben we voor € 20,2 miljoen aan certificaten teruggekocht. Dat is een mooi resultaat. Bovendien draagt deze actie bij aan de relatie die wij met onze certificaathouders hebben. In totaal hebben we een derde van de uitgegeven certificaten teruggekocht en gelijktijdig heeft BOVAG haar aandelenbelang uitgebreid. Een deel hiervan is gefinancierd door BOVAG waardoor zij nu 88% van de aandelen van Bovemij bezit; certificaathouders bezitten de overige 12%.

Groei in fietssegment

Fietsverzekeringen groeiden het afgelopen jaar sterk door. Niet alleen in Nederland, maar ook in Duitsland. Het verzekeren van fietsen is voor Bovemij een belangrijke ontwikkeling geweest. Dit geeft aan dat we in staat zijn om onze dienstverlening te verbreden. Van oorsprong waren we gericht op autoverzekeringen, nu vormen fietsverzekeringen ook een substantieel deel van onze dienstverlening. De groei wordt aangejaagd door de verkopen van elektrische fietsen.

Contracten verlengd, productgroepen verbreed

Het afgelopen jaar heeft Bovemij contracten met een aantal grote klanten in de automotive sector weten te verlengen. Ons klantportfolio bleef stabiel en dat is belangrijk. Het is het bewijs dat Bovemij met haar dienstverlening waarde toevoegt voor haar klanten, met name via onze serviceconcepten. Dit zijn business-to-business-to-consumer producten, bijvoorbeeld verzekeringsproducten die dealers aan hun klanten verkopen. Deze producten spelen in op het veranderende verdienmodel van onze klanten, dat onder druk staat. Met deze producten kunnen ze hun verdienvermogen vergroten, net als de band met hun klanten.

Optimalisatie commerciële organisatie

Eind 2022 hebben we onze commerciële organisatie verder geoptimaliseerd. We willen een sterkere focus op het fietssegment en het autosegment (dealers en onafhankelijken) als geheel en daarom hebben we de verantwoordelijkheden voor deze segmenten duidelijker gescheiden. Door daarnaast verantwoordelijke salesteams samen te stellen voor de overige segmenten (zoals Trucks, Caravan & Camper en Schadeherstelbedrijven) kunnen we ook beter inspelen op de wensen in die segmenten.

Duurzaamheid

Bovemij vindt duurzaamheid belangrijk. We hebben daarom eerder zes duurzaamheidsthema's benoemd en hierop ambities geformuleerd. Hier zijn we in 2022 verder mee aan de slag gegaan. Bovemij zal duurzaam ondernemen integraal onderdeel maken van haar bedrijfsstrategie, net als digitalisering. Bovendien verplicht nieuwe Europese regelgeving Bovemij om te rapporteren over duurzaamheid. Dit stimuleert om stappen voorwaarts te zetten op het gebied van duurzaamheid. Hier kunt u meer over lezen in het hoofdstuk 'Duurzaam ondernemen'.

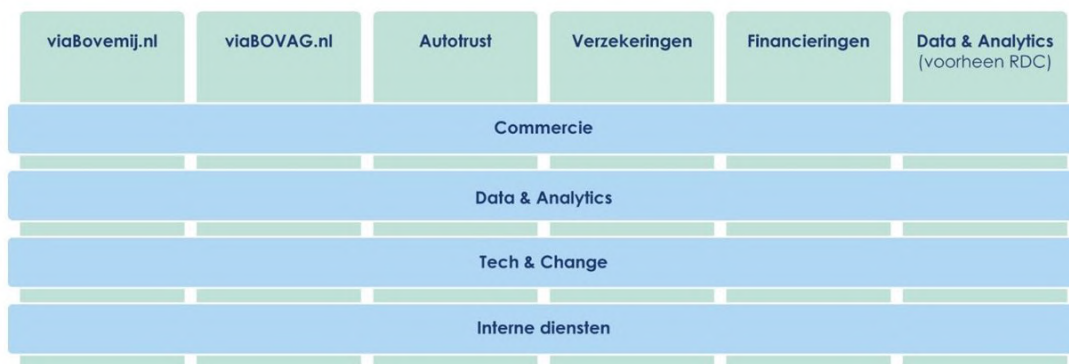
Compliancedossier

Ultimo 2022 is een voorziening getroffen van € 3,75 miljoen als gevolg van een voorgenomen boete van DNB en een boete van de AFM. De boete van de AFM, die reeds in 2021 was voorzien, heeft betrekking op het overtreden van het provisieverbod bij een casus in de periode 2014 tot 2019. Bovemij heeft bezwaar aangetekend. Dit proces loopt nog. Bovemij is in november 2022 geïnformeerd over de voorgenomen boete van DNB. Deze voorgenomen boete is opgelegd in verband met het mogelijk niet voldoen aan de eisen van een integere en beheerste bedrijfsvoering over de periode 2016 t/m 2020. Het overtreden van complianceregelels bij het verzekeringsbedrijf is in 2019 al door de Raad van Commissarissen erkend op basis van een zelf geïnitieerd onderzoek door een externe deskundige. Dat is in 2019 met AFM en DNB gedeeld.

Mede op basis van de bevindingen is een groot aantal verbetermaatregelen geïnitieerd die afgelopen jaren allemaal zijn geïmplementeerd. DNB heeft bevestigd dat zij deze maatregelen in opzet voldoende vindt. Bovemij wil de nog lopende dossiers met de toezichthouders graag tot een afronding brengen.

Onze organisatie

Sinds 1 januari 2022 maken we binnen Bovemij onderscheid tussen bedrijfsonderdelen die producten en diensten leveren en ondersteunende bedrijfsonderdelen die dat niet doen. De ondersteunende diensten zorgen ervoor dat we onze kernactiviteiten zo goed mogelijk kunnen uitvoeren. Schematisch ziet dat er als volgt uit:

Onze kernactiviteiten

Verzekeringen

In 1963 zijn we opgericht als de bedrijfsverzekeraar van BOVAG: de BOvag VERzekeringsMaatschappij. Daarnaast bieden we tegenwoordig ook verzekeringen voor de ondernemer en hun werknemers, en consumentenverzekeringen (voor de klanten van onze B2B-klanten). Bovemij-dochter ENRA is marktleider in fietsverzekeringen in Nederland en ook groot in Duitsland.

Financieringen

Onze pijler Financieringen helpt haar klanten door samen met hen een leasemaatschappij op te zetten, die te financieren en ook de volledige operatie en administratie af te handelen.

Garanties

Onze dochter Autotrust is in Nederland marktleider op het gebied van (verlengde) garanties en onderhoudsabonnementen voor nieuwe en gebruikte personenauto's. Dienstverlening die zeer waardevol is voor onze klanten in het kader van wettelijke en aanvullende garantie en ook voor het bewerkstelligen van onze strategie.

viaBovemij.nl

viaBovemij.nl is een platform in ontwikkeling waar je als mobiliteitsbedrijf in de nabije toekomst alles regelt op het gebied van inkoop en verkoop van auto's, aftersales, risicobescherming (verzekeringen en garanties) en financiële producten. Klanten vinden daar niet alleen hun B2B-dienstverlening, maar ook nieuwe digitale mogelijkheden om hun efficiëntie te verhogen en hun kosten te verlagen.

Op dit moment is op viaBovemij.nl al de veiling te vinden, waar voertuigen die ingekocht zijn op viaBOVAG.nl geveild worden aan BOVAG-leden. Voor een kleine groeiende klantengroep zijn ook de functionaliteiten voorraadbeheer en adverteren beschikbaar; in de tweede helft van 2023 zullen die functionaliteiten voor alle huidige klanten van ons Occasion Beheer Systeem beschikbaar zijn.

viaBOVAG.nl

viaBOVAG.nl is het mobiliteitsplatform van en voor BOVAG-bedrijven naar de consument, waarop tegenwoordig niet alleen auto's, maar ook fietsen, motorfietsen en campers te vinden zijn. Het platform is een joint-venture van BOVAG en Bovemij en gebouwd op nadrukkelijk verzoek van BOVAG-leden, om niet afhankelijk te zijn van commerciële marktpartijen. viaBOVAG.nl is daarmee de helpende hand van rijdend Nederland; we spelen er in op consumententrends met als doel om de omzet van mobiliteitsbedrijven te verhogen.

Data & Analytics

Data & Analytics is verantwoordelijk voor alle data-oplossingen die we aan mobiliteitsbedrijven bieden. Deze data concentreren zich rondom mobiliteitsvoertuigen, mobiliteitsconsument en mobiliteitsbedrijven. Daarnaast ondersteunt het bedrijfsonderdeel andere bedrijfsonderdelen van Bovemij op het gebied van Data & Analytics.

Ondersteunende diensten

Commercie

Onze commerciële medewerkers en marketeers zijn verenigd in het bedrijfsonderdeel Commercie. Het is hun taak in te spelen op klantvragen, met heldere (totaal)proposities en herkenbare en op maat gesneden klantbediening. Vanuit één centraal loket zijn zij onze klanten met al hun expertise nóg beter van dienst.

Data & Analytics

Ons Data & Analytics-bedrijf is verantwoordelijk voor het datamanagement, het opbouwen en managen van het dataplatform, het ontsluiten van (externe) databronnen, het leveren van datadiensten en ontwikkeling en beheer van dataproducten.

Tech & Change

Het Tech & Change-bedrijf is verantwoordelijk voor de architectuur van onze informatiesystemen, voor ons change portfolio management, het leveren van technische infrastructuur en voor het leveren van delivery teams voor realisatie en beheer. Daarnaast is het Tech & Change-bedrijf verantwoordelijk voor de IT Governance, architectuur, informatiebeveiliging en security.

Interne diensten

Onze gecentraliseerde stafafdelingen HRM, Finance, Facilitaire Zaken en Communicatie zijn verantwoordelijk voor de ondersteuning van alle diensten.

Onze medewerkers

Bovemij maakt zich klaar voor de toekomst en de toekomstige marktvaart. Wat vraagt de markt van ons en hoe kunnen we die het beste bedienen? Deze essentiële vragen hebben geleid tot een aantal organisatorische veranderingen die ons als organisatie wendbaarder en toekomstbestendig maken. Medewerkers hebben zich in 2022 veranderingsbereid getoond, maar de transitie heeft ook gezorgd voor toegenomen werkdruk. Dit heeft eveneens te maken met de enorme krapte op de arbeidsmarkt waardoor het veel tijd en moeite kost om nieuwe medewerkers aan te trekken.

Organisatieverandering: naar een matrixorganisatie

Bovemij heeft haar organisatiestructuur veranderd. We zijn deels een matrixorganisatie geworden. Voor een deel van de medewerkers van Bovemij houdt dit in dat zij in teams werken waarin hun functioneel leidinggevende niet per definitie hun hiërarchisch leidinggevende is. Die transitie vraagt aanpassing van onze medewerkers waar eenieder zijn of haar weg in moet vinden. De kernactiviteiten van Bovemij blijven hiërarchisch ingericht en werken klassiek. Met deze nieuwe structuur werken we toe naar eenduidige gedigitaliseerde processen en hergebruik van techniek, wat bijdraagt aan het zijn van een wendbare organisatie.

Agile en Lean

Met de verandering van de organisatiestructuur verandert ook de manier van werken voor een deel van de medewerkers. Medewerkers van de ondersteunende diensten, van [viaBovemij.nl](#), [viaBOVAG.nl](#) en Data & Analytics leren om op een agile manier te werken. Dat is werken vanuit een klantvraag, kort cyclisch en met feedbackloops. Bovemij ziet een toekomst in deze manier van werken, omdat we zo toe groeien naar een wendbare organisatie. Agile werken is geen doel op zich, wel een middel om dit doel te bereiken. Deze manier van werken stelt ons in staat meer focus aan te brengen in ons werk, waarmee we effectiever en slagvaardiger worden.

HR Blueprint

Door de organisatieverandering hebben ongeveer 130 medewerkers van Bovemij een nieuwe arbeidsovereenkomst gekregen, een nieuw team en een nieuwe leidinggevende. Het zijn vooral medewerkers van de platforms [viaBovemij.nl](#) en [viaBOVAG.nl](#) en de bedrijfsonderdelen Tech & Change en Data & Analytics. De opvolging van de HR Blueprint verloopt goed en wordt stapsgewijs verankerd.

Thuiswerken

Bovemij heeft een thuiswerkbeleid. Medewerkers werken daar waar zij hun werkzaamheden het beste kunnen uitvoeren. Dit kan op kantoor zijn, thuis of op een andere locatie. De aard van de werkzaamheden, de functie en de persoonlijke voorkeur van de medewerker bepalen waar de werkzaamheden worden uitgevoerd.

Wij willen toe naar een goede balans tussen thuiswerken en op kantoor werken om ook de samenwerking en verbinding tussen medewerkers te behouden. In principe komen medewerkers minimaal de helft van hun werktijd naar kantoor, uitgezonderd het management en medewerkers die het merendeel van hun werktijd klanten bezoeken. Bovemij voorziet medewerkers van alle informatie en richtlijnen die van toepassing zijn om thuis een goede thuiswerkplek in te richten. Iedere medewerker krijgt éénmalig een budget van €450,- exclusief btw (na afloop van de proeftijd en ongeacht de omvang van het dienstverband) om de thuiswerkplek in te richten, conform de eisen van de Arboret.

Arbeidsvoorwaarden

De werkmaatschappijen van Bovemij hadden altijd elk een eigen pakket aan arbeidsvoorwaarden. Alle arbeidsvoorwaarden zijn eind 2021 geharmoniseerd. Het afgelopen jaar is deze harmonisatie geëffectueerd. De uniformiteit in arbeidsvoorwaarden draagt bij aan het creëren van één Bovemij. Verder draagt het bij aan het eenvoudig kunnen uitwisselen van talenten tussen de verschillende bedrijfsonderdelen, aan het creëren van gelijkwaardige beloning voor vergelijkbare werkzaamheden en aan verlaging van de administratieve lastendruk.

Recruitment

De arbeidsmarkt is krap. Dat geldt ook voor onze branche. De afdeling recruitment heeft het afgelopen jaar goed werk verricht. De meer dan 100 vacatures voor tijdelijke en permanente functies die wij in 2022 hadden, zijn voor 80% ingevuld door de inspanningen van deze afdeling. Voor de moeilijk opvulbare functies, met name specialistische IT-professionals of compliance-specialisten, is een sourcer aangesteld, die onder andere via de sociale media zoekt naar talentvol personeel.

Ook heeft Bovemij beleid op het aanbrengen van nieuwe collega's door medewerkers. Zij ontvangen hiervoor een aanbrengpremie. Daar wordt goed gebruik van gemaakt. Het stimuleert ook de bedrijfscultuur binnen Bovemij.

Verder zijn het afgelopen jaar voorbereidingen getroffen voor een arbeidsmarktcampagne in 2023, waarin Bovemij zich als aantrekkelijke werkgever nadrukkelijker op de kaart wil zetten. De Werkenbij-site van Bovemij heeft hiervoor al een upgrade gekregen.

Leiderschap

Het afgelopen jaar is Bovemij gestart met een leiderschapsprogramma. Dit programma heet Take the Lead en gaat over transformationeel leiderschap. De top-60 van Bovemij volgt dit leiderschapsprogramma. Het doel van het programma is om meer initiatief en veranderingsbereidheid in de organisatie te bewerkstelligen. Leidinggevend worden aangespoord om dit initiatief aan te wakkeren bij hun teams. Dat is nodig, want de buitenwereld verandert en Bovemij verandert mee. In het voorjaar van 2022 organiseerde Bovemij een grote kick-off. Daarna is in kleinere teams verder gewerkt aan hoe je als manager transformationeel leiding kunt geven aan je eigen team. In 2023 krijgt het programma een vervolg.

Inzetbaarheid

Inzetbaarheid is een belangrijk thema binnen Bovemij. Dit thema gaat over de bemensing van teams binnen de organisatie, gezien de krapte op de arbeidsmarkt en het relatief hoge ziekteverzuim een uitdaging. Om hierop goed in te spelen, is het afgelopen jaar een Taskforce Retentie en Recruitment in het leven geroepen. De Taskforce kijkt goed naar of mensen de juiste kennis en kunde in huis hebben om hun werk te doen. Of ze voldoende ruimte krijgen om hun werk te doen. En of ze mentaal en fysiek fit en vitaal zijn. Over dit laatste onderwerp heeft het Vitaliteitsteam binnen Bovemij afgelopen jaar een vitaliteitstraining gegeven aan leidinggevend. Hierin leerden leidinggevend hoe signalen van medewerkers over verminderde vitaliteit op te vangen en wat hiermee te doen. Daarnaast is een visie op inzetbaarheid ontwikkeld die in 2023 wordt vertaald naar beleid, met als doel om 'happy workers' te krijgen: vitale medewerkers die ruimte voelen voor eigen inbreng en beschikken over de juiste competenties om hun functie invulling te geven.

Om in een veranderende wereld ook morgen het werk goed en adequaat uit te kunnen voeren, pasten enkele bedrijfsonderdelen in 2022 strategische personeelsplanning toe. Deze manier van plannen is erop gericht om als bedrijf, als team en als individuele medewerker goed in te spelen op wat er in de omgeving en op de arbeidsmarkt gebeurt. Per bedrijfs onderdeel is afgelopen jaar gewerkt aan een plan van aanpak. In 2023 zullen ook de overige bedrijfsonderdelen strategische personeelsplanning toepassen.

Medewerkerstevredenheid

Eind 2021 is het periodieke medewerkerstevredenheidsonderzoek uitgevoerd bij Bovemij. Begin 2022 zijn de resultaten en analyse van dit onderzoek beschikbaar gesteld aan alle afdelingen van Bovemij om een actieplan te maken op de verbeterpunten. In 2023 gaan we de medewerkerstevredenheid doorlopend meten, zodat we sneller kunnen bijsturen.

Ziekteverzuim

Door corona, krapte op de arbeidsmarkt en de daarmee gepaard gaande werkdruk is ons verzuim – net als bij veel andere bedrijven - het afgelopen jaar hoog geweest. Dat geldt met name voor het langdurig verzuim, veroorzaakt door burn-out en psychische problemen. Het jaarlijks verzuimpercentage is afgelopen jaar uitgekomen op 6,0%. Het verzuimcijfer van Bovemij is vooral bepaald door langdurig verzuim. We spelen hier in het nieuwe jaar op in door meer aandacht voor preventie en verbeteren van casemanagement. Afgelopen jaar zijn maandelijkse HR-rapportages beschikbaar gekomen om ook het verzuim beter te monitoren. Dit wordt tussen HR en management periodiek besproken. Een afgevaardigde van het HR-team bespreekt de cijfers en de analyse met het managementteam om maatregelen te nemen om het ziekteverzuim terug te dringen.

Ondernemingsraad

Sinds 1 januari 2022 heeft Bovemij één gemeenschappelijke Ondernemingsraad. Dertien leden representeren hierin alle bedrijfsonderdelen. De OR werd in verschillende trajecten om instemming of advies gevraagd, zo ook over de aanstelling van de nieuwe CEO, Hans Coffeng. Met de aanstelling van Hans Coffeng veranderde ook het aanspreekpunt van de OR binnen de Raad van Bestuur. Marcel van de Lustgraaf vulde deze rol, na het vertrek van René Leander, tijdelijk in.

In 2022 werd de OR betrokken bij onder andere de wijziging van Arbodienst, maar ook bij de keuze voor de nieuwe locatie voor het kantoor in Amsterdam. Er werd ook instemming gevraagd (en verleend) op een beleid rondom pre-employmentscreening en in-employmentscreening, en ook op het tijdschrijven op gewerkte uren die te maken hadden met change-, transformatie- en run-werkzaamheden.

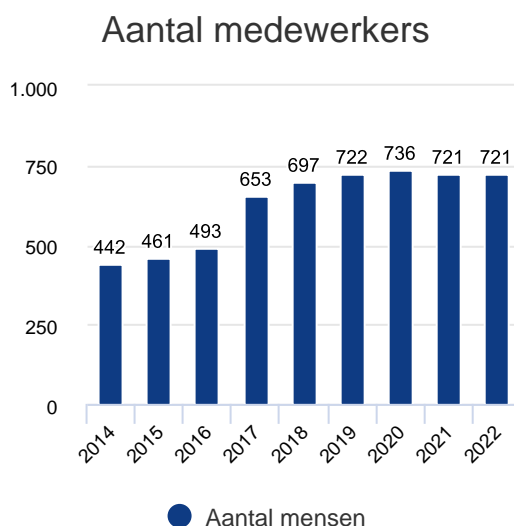
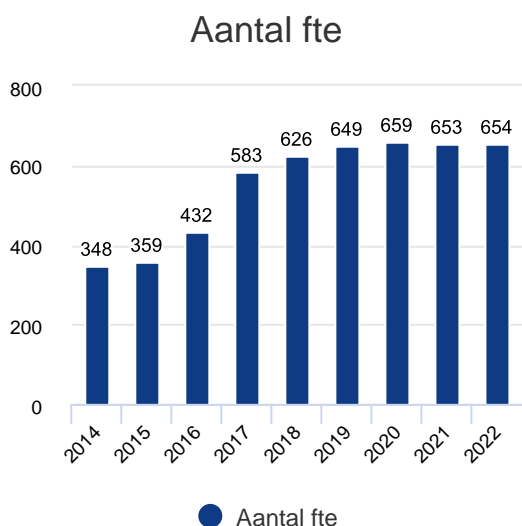
2022 was voor de Ondernemingsraad het jaar waarin fysieke vergaderingen weer mogelijk werden in de nieuwe samenstelling. Naast vergaderingen werden er ook twee trainingen gehouden. De eerste training, in februari, had als doel de nieuwe leden te informeren over de Wet op de Ondernemingsraden en het verdelen van de rollen en taken binnen de raad. Tijdens de tweede training begin november stonden teambuilding en samenwerking met de bestuurder centraal.

De Ondernemingsraad eindigde 2022 met tien OR-leden. Eén lid is vertrokken bij Bovemij, één lid is gestopt en een derde is tot ons grote verdriet helaas niet meer onder ons. Vanaf januari 2023 zijn twee van de drie vacatures ingevuld; de derde volgt hopelijk spoedig.

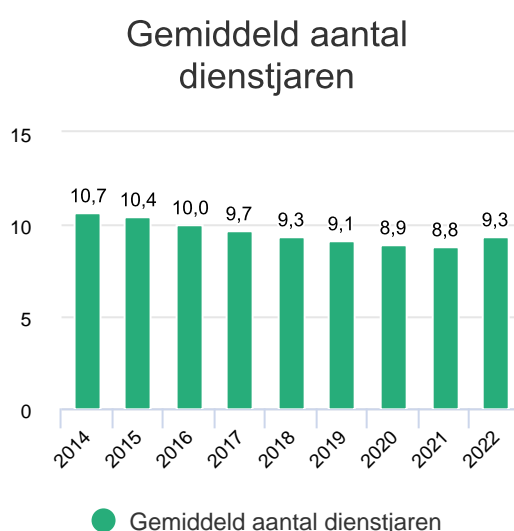
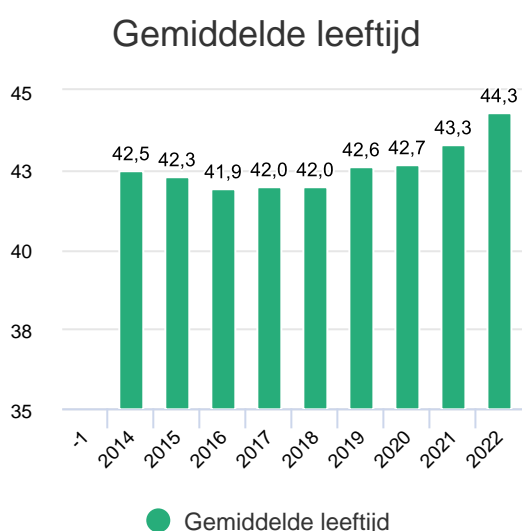
Medewerkers in cijfers

In 2022 is het personeelsbestand nagenoeg gelijk gebleven. We hebben kritisch gekeken naar kosten en dus ook naar het invullen van vacatures. Het aantal fte's is een resultante van een behoorlijk verloop (bijna 15%, wat overigens in lijn is met de trend in Nederland) en een mooie recruitmentinspanning.

Bovemij gaat zorgvuldig om met de inzet van externen en kent een gezonde flexibele schil van 12%. In onderstaande twee grafieken is de ontwikkeling te zien van het aantal medewerkers dat bij Bovemij in loondienst was tussen 2014 en 2021. De medewerkers van SRM Rechtsbijstand zijn hierin ook meegenomen.

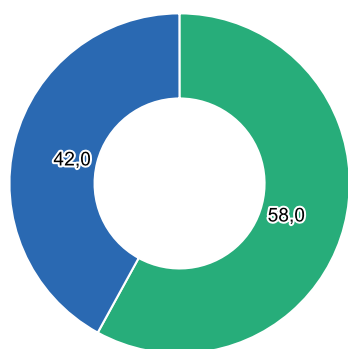
De gemiddelde leeftijd bij Bovemij is iets toegenomen. Dat wordt enerzijds verklaard door een bewust aannamebeleid om niet alleen jonge professionals te werven, maar nadrukkelijk te werven op alle leeftijdsgroepen. Anderzijds kende Bovemij een wat groter verloop onder medewerkers met relatief kortere dienstverbanden, die vaak ook wat jonger zijn.

Bovemij streeft naar een gelijke verdeling tussen mannen en vrouwen in alle posities. De gemiddelde verhouding is nagenoeg gelijk gebleven. Het grotere aantal mannen wordt verklaard doordat veel digitale functies traditioneel door mannen worden ingevuld. Het aantal vrouwen in senior management-posities (Raad van Bestuur en leden directieraad) bedraagt 46%.

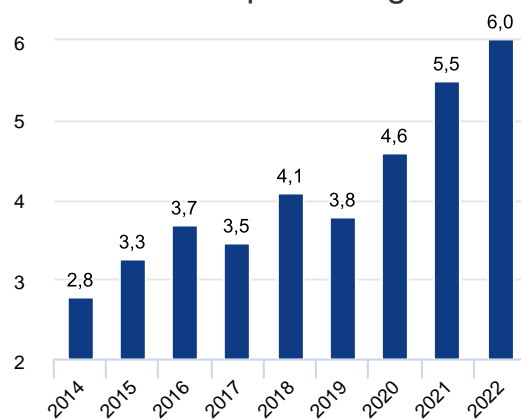
Bovemij kent over 2022 een stijgend verzuim van 6%. Hier heeft corona een belangrijk aandeel in gehad, net als voor heel Nederland. Inzoomend op het verzuim zien we vooral een langdurig verzuim. Het gemiddelde verzuim bij Bovemij is 26 dagen; dat is erg lang ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Bovemij zal bij het selecteren van de nieuwe Arbodienst dan ook nadrukkelijk kijken naar een effectief casemanagement, naast aandacht voor preventie en focus op het verlagen van de werkdruk. Dit zal voor het jaar 2023 actueel blijven.

Man-vrouwverhouding

● Man ● Vrouw

Verzuimpercentage

● Verzuimpercentage

Markttrends en maatschappelijke ontwikkelingen

Het afgelopen jaar was roerig door de geopolitieke situatie en de economische en maatschappelijke gevolgen. Daarnaast zien we de volgende ontwikkelingen en trends in de mobiliteitsbranche:

Techniek: de elektrische auto neemt een vlucht

Het afgelopen jaar heeft de elektrificering in de automotive sector verder doorgezet. De markt van elektrische auto's ontwikkelt zich snel. Er komen nieuwe modellen op de markt en tweedehands elektrische auto's vinden gretig aftrek waardoor het aanbod schaars is en de prijs voor een elektrische auto hoog blijft. De overheid stimuleert de aanschaf van elektrische auto's met subsidies. Ook steeds meer bedrijven schakelen voor hun leasewagenpark over op elektrisch vervoer. Deze trend gaat gepaard met een veranderend verdienmodel voor onze klanten, want elektrische auto's hebben over het algemeen minder onderhoud nodig. En als er onderhoud nodig is, gebeurt dat op een andere manier. Verder worden auto's steeds slimmer. Er worden meer data rond het voertuig gegenereerd over bijvoorbeeld het gebruik van het voertuig.

Keten: steeds korter plus een consolidatie in de branche

Steeds meer autofabrikanten gaan mobiliteit rechtstreeks aanbieden aan de consument en nemen werkzaamheden over van de dealer. Dit heet het werken volgens het Agency Model. Het Agency Model is al gestart onder nieuwe merken (Lynk&Co & Polestar) en neemt op korte termijn een vlucht onder de bestaande merken. Dit bespaart fabrikanten kosten, waardoor ze in staat zijn verder te investeren in de elektrificatie van hun productaanbod. Bovendien krijgen zij door de data die ze verzamelen steeds meer grip op het gedrag van de consument.

De consolidatie in de autobranche zet door. Er zijn steeds minder merkdealers, maar als bedrijf worden zij steeds groter. Per showroom wordt meer omzet gegenereerd, en meer transacties, met minder vierkante meters en mensen. Naast consolidatie zijn er internationale ontwikkelingen. Grote (multi)merkdealers breiden uit over de grens of worden zelf onderdeel van een grotere internationale onderneming. Nieuwe merken betreden de Nederlandse markt, met name Aziatische merken met elektrische voertuigen. En ten slotte neemt de import en export van met name occasions toe, ingegeven door de schaarste aan gebruikte wagens.

Lager consumentenvertrouwen

Het aantal verkochte voertuigen (nieuw en occasions) in Nederland daalt verder. Dat kent meerdere oorzaken. Allereerst waren er lange levertijden en tekorten aan auto's. Verder zorgt het dalende consumentenvertrouwen voor een lagere koopbereidheid; de onzekerheid in de markt leidt tot een afwachtende houding bij klanten. Door de stijgende rente en stijgende prijs van nieuwe auto's wordt (private) lease ten slotte aanzienlijk duurder. Dat leidt eveneens tot een stagnatie.

Wagenpark: nog steeds een groei, maar verkoop nieuwe auto's daalt

Alhoewel het aantal verkochte voertuigen daalt, groeit het Nederlandse wagenpark nog steeds. In de zakelijke markt is een sterkere groei te zien dan in de particuliere markt. De verkoop van nieuwe auto's daalt, zeker bij particulieren. Wel blijft het autobezit per huishouden iets stijgen, maar in steden zoeken consumenten in toenemende mate naar andere manieren van vervoer. Daar wordt de auto minder dominant. In de BOVAG-netwerkstudie 'Automotive retail in 2030' is te lezen dat de verkoop van nieuwe auto's naar verwachting vanaf 2030 weer gaat stijgen vanwege de groei van de bevolking.

Financiering steeds lastiger

Het wordt voor bedrijven in de mobiliteitsbranche steeds moeilijker om extern kapitaal aan te wenden. Banken en financiers trekken zich vaker terug gezien de kleine marges en de grote risico's van autobedrijven. In 2022 heeft Bovemij samen met YesQar voor haar klanten Bovemij Voorraadfinanciering geïntroduceerd, zodat ondernemers tijdig kunnen profiteren van verkoopkansen die zich voordoen.

Mobiliteitsvorm: van bezit naar gebruik

Een groeiend aantal consumenten ziet steeds minder de noodzaak om in bezit te zijn van een auto. Ze willen gebruikmaken van mobiliteit. De consument hecht minder waarde aan een merk of aan de technische specificaties van een auto. Mobility as a Service doet haar intrede. En naast lease wint ook de abonnementsvorm aan populariteit. Ook combinatievormen met andere soorten van vervoer, bijvoorbeeld fiets of openbaar vervoer, zijn opkomend.

Gebruik fietsen neemt toe

De fiets, met name de elektrische fiets, is de laatste jaren sterk in opkomst. De e-bike is in trek bij zowel jong als oud. Sinds de coronacrisis is er meer aandacht voor fietsen. Ook vanuit de overheid wordt het gebruik van de fiets gestimuleerd. Op dit moment is de fietsmarkt nog zeer gefragmenteerd, maar ook hier gaat schaalvergroting in de toekomst een rol spelen. We zien bijvoorbeeld dat spelers in de automotive sector hun productportfolio verbreden met fietsen. Nederland is en blijft een intensief fietsland, Europa is een groeiemarkt. Voor Bovemij is het aandeel fietsverzekeringen het afgelopen jaar sterk gegroeid.

Duurzaamheid: belangrijker bij consument én fabrikant

De consument vindt het in toenemende mate belangrijk te letten op de eigen CO₂-footprint, dus ook de uitstoot door de auto. Maar niet alleen de consument maakt duurzame stappen, ook bedrijven in de keten worden geacht groener te ondernemen. Het tempo hierin wordt mede bepaald door wet- en regelgeving. Een belangrijke maatregel hierin is de verplichting van minimaal energielabel C vanaf 2023. De investeringen die hiermee gepaard gaan, drukken op de marge. Verder gaan de ontwikkelingen richting andere energiedragers, bijvoorbeeld waterstof, nog erg langzaam.

Wettelijke bepaling garantie

Het afgelopen jaar is de wettelijke bepaling garantie voor tweedehands auto's veranderd. Sinds april 2022 is deze verlengd van zes naar twaalf maanden. Dat betekent dat bij problemen met de auto in de eerste twaalf maanden na de koop de verkoper moet aantonen dat dit probleem er nog niet was op het moment dat de auto werd gekocht. Met name voor Bovemij-dochter Autotruster biedt deze verlenging kansen. Autobedrijven die hun toegenomen garantierisico's willen afdekken, kunnen dat namelijk via Autotruster doen. Er zijn producten ontwikkeld die het gehele garantierisico óf het risico van de tweede zes maanden kunnen overnemen of managen.

Maatschappelijke ontwikkelingen

Naast de ontwikkelingen in onze branche hebben we te maken met grote sociaal-maatschappelijke, ecologische en economische verschuivingen. Na de coronapandemie in 2020 volgde de oorlog in de Oekraïne die de wereld het afgelopen jaar in haar greep hield. Deze heeft grote gevolgen voor het mondiale energiesysteem en de economie. In Nederland hebben we gemerkt dat energievoorzieningszekerheid en betaalbaarheid belangrijke thema's waren.

Onze strategie: Vertrouwen versterkt de verbinding

Bovemij heeft een unieke positie: al bijna 60 jaar zijn wij betrokken bij de mobiliteitsbranche. Alles wat we doen, doen we met en voor mobiliteitsbedrijven. We helpen hen succesvol ondernemen. Met onze verzekeringen beschermen we hen tegen risico's. En we laten onze klanten groeien, met onze financieringen, particuliere producten, data-oplossingen en platforms.

Deze nieuwe tijd brengt nieuwe uitdagingen met zich mee: online speelt een steeds grotere rol in het aankoopproces van consumenten, net als duurzaamheid. Om onze achterban te kunnen blijven steunen, investeren we in nieuwe en verbeterde oplossingen.

Bovemij heeft alles in huis om die nieuwe oplossingen te kunnen bieden. Door onze kennis en ervaring hebben wij inzichten die niemand in Nederland heeft. Inzichten waarmee we zowel de mobiliteitsbranche als de consument vooruit helpen. De oplossingen die we daardoor in huis hebben, bieden we aan op onze twee platforms: viaBOVAG.nl en viaBovemij.nl.

Het consumentenplatform viaBOVAG.nl is de helpende hand van rijdend Nederland. Consumenten worden via viaBOVAG.nl naar het mobiliteitsbedrijf gebracht. Op viaBovemij.nl vinden onze zakelijke klanten de komende periode integraal onze huidige dienstverlening en producten.

Aan de achterkant verbinden we die twee platforms met elkaar, waardoor er een samenwerking tussen beide ontstaat. Concreet voorbeeld is de Autoveiling, waarmee we in oktober 2021 viaBovemij.nl lanceerden. Consumenten verkopen hun occasion op viaBOVAG.nl en vervolgens organiseren we op viaBovemij.nl een veiling waar autobedrijven op die auto's kunnen bieden. Zo helpen we zowel de consument als de mobiliteitsbedrijven en zorgen we ervoor dat auto's die anders uit de branche zouden verdwijnen weer beschikbaar gesteld worden aan BOVAG-bedrijven.

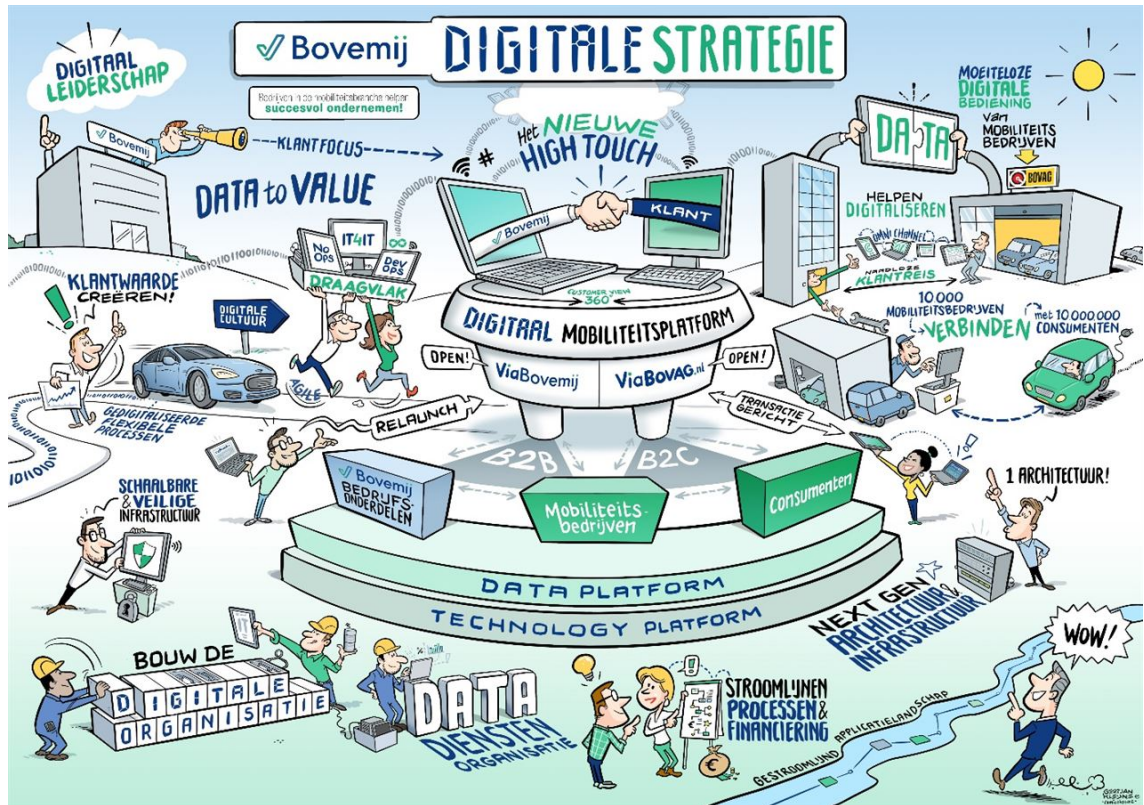
De nieuwe diensten op onze platforms viaBovemij.nl en viaBOVAG.nl vormen een waardevolle aanvulling en doorontwikkeling op het huidige offline en online productenportfolio. Bovemij ziet de ontwikkelingen en mogelijkheden, speelt er op in en verandert mee. Wat niet verandert, is dat wij van en vóór de branche zijn. Nog altijd helpen we mobiliteitsbedrijven succesvol te ondernemen. En daar blijven we voor gaan. Samen vooruit!

Verbetering huidige producten en dienstverlening

Naast de grote stappen die we op digitaal gebied zetten, zetten we die ook op het gebied van de continue verbetering van onze huidige dienstverlening en producten. Onze buitendienstadviseurs zijn iedere dag op pad om te weten hoe het met onze klanten gaat. Zij houden voeling met wat er in de markt leeft en brengen vervolgens de buitenwereld naar binnen. We zijn daarnaast gestart met business development zodat we de juiste keuzes kunnen maken wanneer het gaat over verbetering, modernisering en vernieuwing van onze dienstverlening. Zo sluit alles wat we binnen Bovemij doen aan op de uitdagingen waar de mobiliteitsbranche voor staat.

Businesstransformatie

Om onze digitale strategie te realiseren dient de organisatie aangepast te worden en het fundament om een aantal plekken vernieuwd te worden. Want waar bij Bovemij eerder de producten en diensten centraal stonden, ligt de focus nu op de wensen en eisen van onze (zakelijke en particuliere) klanten. Uitgangspunt daarbij is dat we dat doen als één Bovemij; alle elementen die we in ons bedrijf hebben, brengen we samen in de platformen. Dat vraagt dat we steeds beter met elkaar en met onze klanten moeten samenwerken.

Het vooruitzicht

Door de stappen die we zetten, zullen we nog meer toegevoegde waarde aan onze klanten kunnen leveren zonder daarbij ons DNA te verliezen: wij zijn en blijven er voor en door de mobiliteitsbranche. We worden een bedrijf dat nog sneller en slagvaardiger kan inspelen op nieuwe ontwikkelingen. En een organisatie waar medewerkers nog meer kansen krijgen.

Duurzaam ondernemen

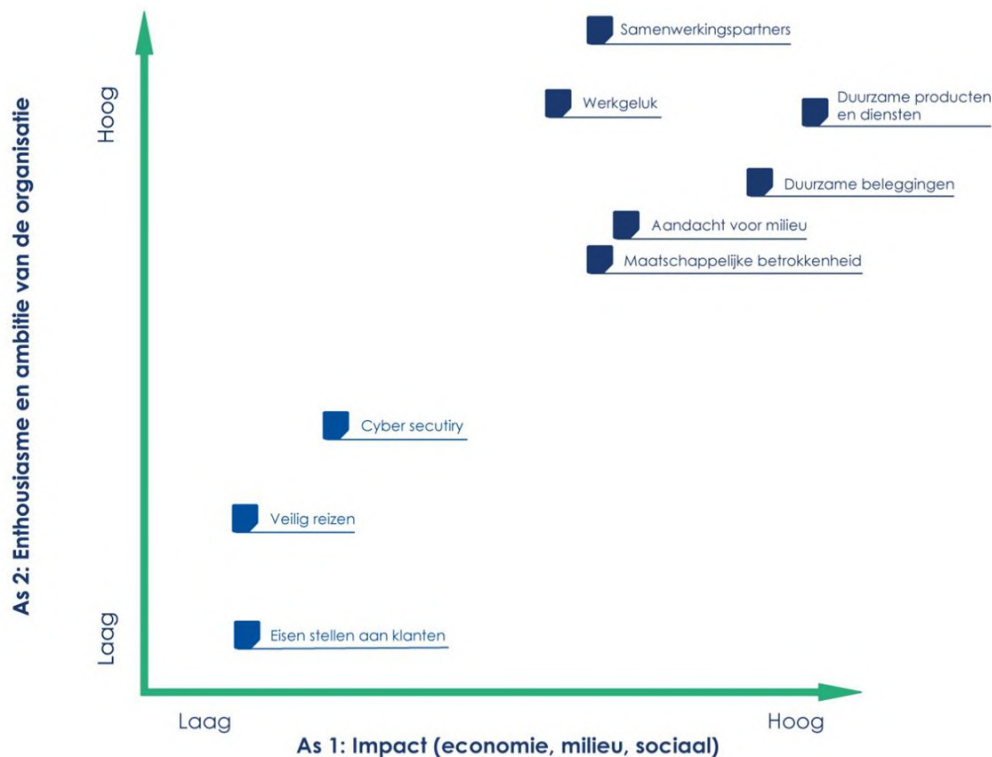
De uitdagingen op het gebied van klimaat, biodiversiteit, energietransitie, gezondheid en welzijn zijn enorm. Wij zijn ervoor om mobiliteitsbedrijven succesvol te laten ondernemen; Bovemij is van en voor de branche. Dat betekent dat we een verantwoordelijkheid hebben en voelen richting onze klanten, de branche waarin wij opereren, onze directe omgeving en richting onszelf als bedrijf. Het is onze ambitie en taak om een positieve bijdrage te leveren aan de duurzame ontwikkelingen in de mobiliteitsbranche.

Duurzaamheid is geen randvoorwaarde meer, maar raakt de kern van ons bedrijf. Het is onlosmakelijk verbonden met onze gehele bedrijfsvoering. Duurzaam ondernemen gaat voor Bovemij stap voor stap. We beginnen dicht bij huis, onze eigen organisatie. En gaan dan steeds een stapje verder. We willen een positieve bijdrage leveren aan de transitie van de mobiliteitsbranche door samen duurzaam vooruit te gaan. Daarin nemen we de mensen om ons heen mee: onze collega's, ondernemers, samenwerkingspartners en klanten.

Hiervoor hebben we doelstellingen geformuleerd op zes thema's waarop wij een positieve impact willen en kunnen maken.

Thema's

Vanuit de brede en mondiale duurzaamheidsthema's heeft Bovemij gewerkt aan het definiëren van thema's die specifiek voor de organisatie Bovemij gelden. Deze thema's kwamen tot stand, mede door suggesties vanuit de organisatie zelf, van externe stakeholders en experts én door te onderzoeken hoe soortgelijke bedrijven met duurzaamheid omgaan. Zo ontstond een longlist van organisatiethema's die intern zijn geprioriteerd op impact. Dit is te zien in deze materialiteitsmatrix. In 2023 gaan we deze materialiteitsmatrix updaten op basis van de nieuwe Europese richtlijn voor verslaggeving, de CSRD.

Kijkend naar de materialiteitsmatrix heeft Bovemij ervoor gekozen de volgende materiële thema's verder uit te werken:

1. **Aandacht voor het milieu** met aandacht voor duurzame energie, duurzaam grondstof- en materiaalgebruik en duurzame mobiliteit van medewerkers
2. **Maatschappelijke betrokkenheid**
3. **Werkgeluk** met aandacht voor opleiding & ontwikkeling, inclusie & diversiteit en gezondheid & levensstijl
4. **Samenwerkingspartners**, met aandacht voor het actief opzoeken van samenwerkingen en het creëren van bewustwording bij leveranciers
5. **Duurzaam beleggen**
6. **Duurzame producten en diensten** met aandacht voor het ondersteunen van klanten met duurzaamheid en het creëren van bewustwording bij klanten

Voor elk thema is een trekker vanuit de organisatie aangewezen die dit thema verder uitwerkt. Samen met de Sustainability Officers vormen zij de projectgroep Duurzaamheid.

Aandacht voor het milieu

Een van de materiële thema's is dat we intern aandacht besteden aan het milieu. Zo gaan we voor duurzame energie, duurzaam grondstof- en materiaalgebruik en duurzame mobiliteit van medewerkers. Impact maken we door milieubewust te zijn in onze bedrijfsvoering en duurzaam om te gaan met de beschikbare energiebronnen. Zo zorgen we voor een zo laag mogelijke belasting van het milieu. Voor dit thema hebben we een aantal doelstellingen geformuleerd. Op die doelstellingen hebben we in 2022 de volgende concrete resultaten behaald:

- *Bovemij streeft naar een toename van de reisbewegingen van haar medewerkers met duurzaam vervoer (fiets, openbaar vervoer, hybride- en elektrische auto).*
In 2022 is gemeten dat 34,6% van de medewerkers overwegend een duurzaam vervoersmiddel gebruikt voor woon-werkverkeer. Het doel voor 2023 is 40%. Van ons wagenpark is 30% emissievrij. Emissievrij wil zeggen dat er geen fossiele brandstof wordt gebruikt. Voor 2023 hebben we 35% emissievrij als doel gesteld.
- *Bovemij koopt haar energie groen in en vermindert ieder jaar haar CO₂-voetafdruk.*
Afgelopen jaar was 65% van de ingekochte energie groen. Het meten van de CO₂-voetafdruk is gedaan op basis van het verbruik van gas en elektra van de panden in eigendom. Hierbij is een jaarlijkse daling te zien die we willen continueren. In 2023 willen we hierover gaan rapporteren. Voor de panden in eigendom is het doel om in 2023 100% groene stroom in te kopen.

In de afgelopen jaren zijn er in de panden die in eigendom zijn (Grootebroek en Nijmegen) diverse duurzaamheidsverbeteringen uitgevoerd om het energieverbruik te verminderen en ter verbetering van het energielabel. Het kantoor in Grootebroek (een oud klooster) heeft door onder andere ledverlichting en spouwmuurisolatie energielabel C gekregen. Het hoofdkantoor in Nijmegen heeft door het toepassen van ledverlichting en aanpassingen in de afstelling van de klimaatinstallatie energielabel B gekregen. Daarnaast is onze locatie in Amsterdam per 1 januari 2023 verhuisd naar de MediArena in Amsterdam. Dit kantoorpand heeft energielabel A, mede doordat het pand is aangesloten op de stadsverwarming en gebruikmaakt van koude- en warmteopslag in de bodem.

De rapportage over de CO₂-uitstoot van werkgebonden personenmobiliteit is uitgesteld en gaat naar verwachting in werking vanaf juli 2023. We gaan onderzoeken of we hiervoor kunnen aansluiten bij het softwarepakket van AFAS dat we afnemen.

- *Facilitaire zaken koopt zo duurzaam mogelijk in.*
Van de totale inkoop vanuit de afdeling facilitaire zaken is 61% te kwalificeren als duurzaam op het gebied van duurzaam verantwoord en zo veel als mogelijk lokaal. De doelstelling voor 2023 doelstelling is 70%.

- *Afvalstromen worden separaat verzameld en gerecycled om daarmee de hoeveelheid restafval te verminderen.*
In 2022 zijn we op de locaties in Nijmegen begonnen met het separaat inzamelen van diverse afvalstromen en het recyclen daarvan. Hiermee proberen we de hoeveelheid restafval te verminderen. Dit gaan we in 2023 ook doen op de locatie in Amsterdam. We hebben de intentie dit verder uit te rollen over alle locaties van Bovemij.

Maatschappelijke betrokkenheid

We willen impact maken bij alles wat we doen op het gebied van maatschappelijke betrokkenheid. Ons motto is niet voor niets 'Samen Vooruit'. We versterken hiermee niet alleen de maatschappij, maar ook de zingeving voor onze medewerkers, ons werkgeverschap voor potentiële collega's en ons merk richting klanten en stakeholders. Dat doen we op verschillende manieren:

- *Onze collega's zetten zich als vrijwilliger in voor maatschappelijke organisaties.*
In 2022 is Bovemij founding partner geworden van de JINC Nijmegen. JINC gelooft dat alle kinderen talent hebben, ook als ze opgroeien in een omgeving met veel werkloosheid en weinig rolmodellen. De landelijke non-profit organisatie strijdt voor een maatschappij waarin je achtergrond niet je toekomst bepaalt. JINC is inmiddels in 20 steden in Nederland actief.

Vanaf 1 januari 2023 gaat de samenwerking tussen JINC en Bovemij van start. We helpen mee aan het opbouwen van JINC in Nijmegen en zijn daarmee tevens ambassadeur. Inmiddels hebben al 30 collega's zich opgegeven om een bliksemstage aan te bieden of een sollicitatietraining te verzorgen. Doel is om in 2023 minimaal 50 medewerkers bij te laten dragen aan een JINC-activiteit. Hierbij wordt ook Jong Bovemij betrokken, een netwerkgroep van collega's tot 31 jaar binnen Bovemij. Jong Bovemij ziet duurzaamheid en het begeleiden van de nieuwe generatie als een belangrijke waarde.

- *Onze geschenken voor medewerkers zijn duurzaam van aard.*
Onze medewerkers ontvangen enkele malen per jaar (bijvoorbeeld met Sinterklaas) een attentie van ons, om hen extra te bedanken voor hun inzet. Die geschenken zijn altijd duurzaam van aard. Zo was het sinterklaasgeschenk voor medewerkers dit jaar een kruidkoek, afkomstig van leverancier Trashure Taarten. In de sociale werkplaats van Trashure Taarten werken mensen met een migratieachtergrond, die gebruik maken van groentes en fruit die anders verspild zouden zijn.

Ook de kerstpakketten waren duurzaam van aard. Medewerkers konden zelf kiezen welk kerstpakket zij wilden krijgen. In het ene pakket zaten ambachtelijk gemaakte producten van (lokale) zelfstandigen. Het andere pakket was een fitpakket, waarbij de medewerkers een wandeling met een boswachter of een MTB-clinic kregen aangeboden. Bijna zeventig collega's kozen ervoor hun pakket te doneren aan Stichting Quiet die armoede bestrijdt. Op de dag voor Kerst bezorgden vrijwilligers van de Stichting deze pakketten onder mensen die in armoede leven.

- *We ondersteunen als Bovemij minimaal eens per jaar een maatschappelijke organisatie financieel.*

Op de laatste werkdag voor Kerst organiseerden we Radio Bovemij, dat dit jaar als doel had om zoveel mogelijk geld op te halen voor de Stichting Quiet. Steeds meer mensen leven in Nederland in armoede. Stichting Quiet verzacht de impact van armoede. Dat doet de stichting onder andere door mensen – in samenwerking met ondernemers - gratis een dienst of product aan te bieden waar zij zelf geen geld voor hebben. Het grote doel: een samenleving waarin iedereen kan meedoen. Uiteindelijk doneerden we samen € 5.500.

Werkgeluk

Wij willen een bedrijf zijn waar mensen met veel plezier, een hoge betrokkenheid en bruisend van energie hun werk doen binnen een veilige werkomgeving. Om het werkgeluk van Bovemij-medewerkers te stimuleren, hebben we de volgende doelstellingen geformuleerd, en de volgende resultaten behaald:

- *Diversiteit en inclusie: onze medewerkers voelen zich gerespecteerd, betrokken en veilig.* De maatschappij bestaat uit een diverse groep mensen. Mensen die verschillen op het gebied van geslacht, cultuur, etniciteit, seksuele geaardheid of leeftijd. Mensen die zijn opgegroeid in diverse sociale milieus, verschillende geloofsovertuigingen hebben of al dan niet een geestelijke of lichamelijke beperking hebben. Bovemij wil een afspiegeling zijn van de maatschappij waar zij deel van uitmaakt. We willen een organisatie zijn waar iedereen welkom is en zich ook welkom voelt. Waar we onszelf kunnen zijn en ons geaccepteerd en gerespecteerd weten als mens. In 2023 onderzoeken we waar we nu staan. Van daaruit willen we komen tot een gezamenlijk gedragen visie op diversiteit en inclusie. We gaan aan de slag met een beleidsstuk om deze thema's te borgen in de organisatie en vertalen dit door naar concrete acties voor de komende jaren.
- *Inzetbaarheid: het onderwerp inzetbaarheid (mede op basis van uitkomsten verzuimanalyse en inzetbaarheidsonderzoek) is een belangrijk onderdeel van het personeelsbeleid van Bovemij.* In 2023 worden verschillende beleidsstukken ten aanzien van het arbobeleid herzien. Hierbij is het streven om een omgeving te creëren die de duurzame inzetbaarheid van de medewerkers van Bovemij bevordert. De eerste herzieningen in 2023 zijn het medewerkerstevredenheidsonderzoek en het verzuimbeleid.

Duurzaam Beleggen

N.V. Schadeverzekering-Maatschappij Bovemij belegt een gedeelte van haar activa. Bij het inrichten van deze beleggingsportefeuille hebben we nadrukkelijk aandacht voor duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Zo hebben we als investeerder impact op de wijze waarop ondernemingen omgaan met mens, milieu en maatschappij. Voor duurzaam beleggen hebben we de volgende doelstelling geformuleerd:

- *Wij streven naar een beleggingsportefeuille die een positieve bijdrage levert op het gebied van Environment, Social and Governance (ESG).* In het in 2022 opgestelde beleggingsbeleid is expliciet opgenomen dat ESG een integraal onderdeel is van het beleggingsproces. Ook staat in ons beleid dat we ons committeren aan het IMVO-convenant (Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen) voor de verzekeringssector. In 2023 krijgt dit verder vorm, omdat we een separaat ESG-beleggingsbeleid gaan opstellen. Bij de implementatie van ESG in onze beleggingsportefeuille sluiten wij in sterke mate aan bij inspanningen van onze vermogensbeheerder, vanuit de overtuiging dat een gezamenlijke aanpak efficiënter is en tot meer impact leidt.

Bij beleggingskeuzes beoordelen wij niet alleen de impact op rendement, risico, vereist kapitaal en liquiditeit, maar ook de ESG-impact. Hierbij staan wij in beginsel open voor alle typen ESG-uitvoeringsvormen die voor ons beschikbaar zijn. Aanpassingen in de portefeuille worden, in lijn met ons uitgangspunt van een passief beheerde

beleggingsportefeuille, stapsgewijs geïmplementeerd, bijvoorbeeld bij aanpassingen van het strategisch beleid en/of wanneer aantrekkelijke investeringsmogelijkheden worden geïdentificeerd.

De eerste stap richting een positieve bijdrage van onze beleggingsportefeuille aan duurzaamheid is gestart vanuit de selectie van aandelenfondsen. Uitgangspunt is dat we niet beleggen in bedrijven die een zogeheten 'UN Global Compact Fail' en/of een lage MSCI ESG-rating hebben. Hierop sturen wij actief door dit op kwartaalbasis aan de hand van rapportages te bespreken in het Asset en Liability Committee (ALCO) van de verzekeraar. Als blijkt dat niet aan onze ESG-vereisten wordt voldaan, bespreken wij dit met onze vermogensbeheerder en wordt, indien nodig, de betreffende fondsmanager hierop aangesproken om zo verbetering te bereiken.

Samenwerkingspartners

Wij kiezen voor samenwerkingspartners die aansluiten bij onze eigen duurzaamheidsambitie en daarmee bijdragen aan onze toekomstbestendigheid en die van de branche. In 2022 is de uitvraag naar het beleid ten aanzien van duurzaamheid een vast onderdeel bij de leveranciersselectie. We hebben hieraan nog geen concrete selectiecriteria verbonden, maar dit gaan we in 2023 nader uitwerken. Verder schrijft ons beleid voor om zo veel mogelijk met lokale leveranciers te werken, en waar mogelijk met ondernemers uit het MKB.

We hebben voor onze samenwerkingspartners de volgende doelstelling geformuleerd:

- *Duurzaamheid is een intrinsiek onderdeel van inkoop en uitbestedingsbeslissingen.*

We hebben oog voor:

- Duurzaamheid van de leveranciersrelatie;
- Duurzaamheid van het betreffende product of de dienst;
- Social Return on Investment;
- Het milieu;
- Het lokale ondernemerschap, in het bijzonder het MKB.

Duurzame producten en diensten

We zien dat onze klanten steeds kritischer worden ten aanzien van ons acceptatiebeleid rond bijvoorbeeld zonnepanelen, laadpalen, emissievrije auto's of duurzame investeringen in bedrijfshuisvesting. We realiseren ons dat we moeten meebewegen in de ontwikkelingen die er op het gebied van duurzame producten en diensten zijn. Zelfs op zo'n manier dat we onze klanten stimuleren om duurzame keuzes te maken. Bovemij ondersteunt haar klanten door middel van het aanbieden van specifieke producten en tools. We hebben een aantal concrete doelstellingen geformuleerd en hierop de volgende resultaten behaald:

- *Het verzekeren van duurzame producten (zoals emissievrije auto's, laadpalen en zonnepanelen) in een bijbehorend product.*

Het product bedrijfsgebouwverzekering is in 2022 aangepast. Zo zijn ook de laadpalen voor elektrische voertuigen meeverzekerd. Ook hebben we de dekking bij overstromingen bij secundaire waterkeringen geïntroduceerd. Zo leveren we een bijdrage aan de klimaatbestendige inrichting van onze producten. Daarnaast leveren we een bijdrage aan het repareren, onderhouden en tanken van waterstofauto's. De autoverzekering maken we aantrekkelijker voor duurzaam aangedreven voertuigen. Verder is 'Fiets' een belangrijke propositie voor Bovemij. Dit doen we uiteraard omdat dit een interessante markt is en we goede fietsverzekeringen willen aanbieden. Tegelijkertijd stimuleren we hiermee de groei van het fietssegment en dus ook duurzame mobiliteit.

- *Het proactief aanbieden van informatie met betrekking tot duurzame opties.*

In 2022 is contact gelegd met Erkend Duurzaam, het duurzaamheidskenmerk van de mobiliteitsbranche, om te bekijken hoe we elkaar verder kunnen brengen. Erkend Duurzaam is een initiatief van het Instituut voor Duurzame Mobiliteit en is opgericht door BOVAG, FOCWA, RAI Vereniging en Stiba.

Corporate Sustainability Reporting Directive

De CSRD-richtlijn is een nieuwe Europese verslaggevingsrichtlijn die vereist dat bedrijven met meer dan 250 werknemers en een omzet van meer dan € 40 miljoen of een balanstotaal van meer dan € 20 miljoen rapporteren over duurzaamheidsonderwerpen. Dat gaat over CO₂-uitstoot, maar ook over biodiversiteit en mensenrechtenschendingen in de keten. De richtlijn is een uitbreiding van de bestaande Europese richtlijn rondom duurzaamheidsverslaglegging: de Non-Financial Reporting Directive (NFRD). Voor Bovemij zal deze richtlijn gelden vanaf 1 januari 2025.

Connectiviteitstabel

In onderstaande tabel zijn de thema's verder uitgewerkt naar indicatoren, doelstellingen, resultaten en impact en de bijdrage aan de Sustainable Development Goals. De tabel laat zien wat we afgelopen jaar per thema hebben gerealiseerd en wat we van plan zijn in de toekomst.

Connectiviteitstabel

Connectiviteitstabel

Thema	Topic	Target 2023	Realisatie 2022	Beschrijving	Impact Bovemij	SDG
Duurzame product en diensten	Tevreden klanten	Net Promoter Score (NPS): Bovemij Zakelijk +8 voor 2023	Bovemij Zakelijk +9 ViaBOVAG.nl -34 Autotruster +28 Autogarantie +53	Tevreden klanten die ons aanbevelen bij vrienden. Familie of collega's	Bovemij is de partner voor de mobiliteit op het gebied van verzekeringen, garanties, data en financieringen	8 + 12
Werkgeluk	Aantrekkelijke werkgever	Ziekteverzuim Bovemij breed < 5%	5,8%	Bevorderen van duurzame inzetbaarheid van medewerkers binnen Bovemij	Het behouden van goed gekwalificeerde en enthousiaste medewerkers is van belang voor de continuïteit van de onderneming	8 + 10
Werkgeluk	Aantrekkelijke werkgever	Net Promoter Score (NPS)	nvt - nieuw	Bevorderen van het zijn van een interessante en aantrekkelijke werkgever. De Net Promoter Score geeft aan in hoeverre medewerkers anderen aanraden om bij Bovemij te komen werken	Het vinden van goed gekwalificeerde en enthousiaste medewerkers is van belang voor de continuïteit van de onderneming	8 + 10
Werkgeluk	Tevreden medewerkers	8 overall score Medewerker Tevredenheids Onderzoek (MTO)	geen meting in 2022	De mate waarin medewerkers aangeven tevreden te zijn met hun werk en de daarbij horende omgeving, te meten aan de hand van algemeen oordeel MTO	Bovemij schept een klimaat waarin medewerkers gelukkig en content zijn	2 + 3
Maatschappelijke betrokkenheid	Betrokken medewerkers	50 collega's dragen bij aan JINC activiteit	30 collega's	Medewerkers zijn maatschappelijk betrokken en nemen deel aan de samenwerking met JINC door een stage of sollicitatietraining te verzorgen	Bovemij laat zien dat zij maatschappelijk betrokken is en benadrukt het belang van gelijke kansen voor iedereen	10
Aandacht voor milieu	Duurzame reisbewegingen	40%	34,6%	Percentage van de reisbewegingen woon-werkverkeer is duurzaam	Bovemij heeft aandacht voor het milieu en de CO ₂ -uitstoot	7 + 9
Aandacht voor milieu	Emmissievrij wagenpark	35%	30%	Percentage van het totale wagenpark van Bovemij dat emissievrij is	Bovemij heeft aandacht voor het milieu en de CO ₂ -uitstoot	7 + 9
Maatschappelijke betrokkenheid	Inkoop duurzaam verantwoord	70%	61%	Percentage inkopen vanuit Facilitair dat als duurzaam is te kwalificeren	Bovemij is maatschappelijk betrokken en neemt zoveel als mogelijk af van lokale en duurzame ondernemers	10
Aandacht voor milieu	Afval scheiding en recycling	Locatie Amsterdam afvalscheiding en intentie overige locaties	Locatie Nijmegen afvalscheiding	Afvalstromen separaat verzamelen en recyclen	Bovemij heeft aandacht voor het milieu en wil de hoeveelheid restafval verminderen	13
Samenwerkingspartners	Vaststellen criteria voor samenwerking	Criteria vastgesteld en onderdeel van proces selectie nieuwe partners	Bovemij vraagt bij haar partners het duurzaamheidsbeleid op.	Vaststellen van de criteria van duurzaamheid die gebruikt gaan worden bij de selectie van nieuwe samenwerkingspartners	Bij de selectie van nieuwe partners werkt Bovemij samen met partners die voldoen aan de duurzaamheidscriteria van Bovemij	8 + 17
Duurzaam beleggen	Duurzaam beleggen	Bovemij belegt niet in bedrijven met een 'UN Global Compact Fail' en/of een lage MSCI ESG rating	nvt - nieuw	Beleggen in aandelenfondsen waarvan de samenstelling minimaal voldoet aan bepaalde ESG-criteria	Op kwartaalbasis aan de hand van rapportages in de ALCO bespreken en indien niet wordt voldaan aanspreken van de fondsmanager om verbetering te bereiken	13
Producten en diensten	Producten en diensten	** Nader uit te werken na oplevering van de businessplannen van de bedrijfsonderdelen				

Governance

Bovemij N.V. is een naamloze (structuur)vennootschap, gevestigd te Nijmegen, die aan het hoofd van de groep bedrijven staat die gezamenlijk als Bovemij functioneert.

Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur (RvB) van Bovemij bestaat uit vier leden en werkt aan de hand van een bestuursreglement dat is vastgesteld door de Raad van Commissarissen (RvC), die toezicht houdt op het door de RvB gevoerde beleid. Ieder lid van de RvB heeft een aantal primaire aandachtsgebieden, allen ondersteund door de secretaris van de Raad van Bestuur.

	J.H.W.H. (Hans) Coffeng	M.G. (Ageeth) Bakker	M.A. (Mas) van Steenis	M. (Marcel) van de Lustgraaf
Functie	CEO	CFRO	CCO	CDOO
Geslacht	Man	Vrouw	Man	Man
Leeftijd	56	52	50	59
Nationaliteit	Nederlandse	Nederlandse	Nederlandse	Nederlandse
In functie	14 februari 2022	1 november 2019	11 oktober 2019 (tot en met 15 februari 2023)	1 april 2020
Relevante nevenfuncties	Strategisch adviseur De Nederlandse Zorg Bemiddelaar B.V.	Commissaris Coöperatie Eno U.A. Bestuurslid Stichting Administratie Kantoor Bovemij		

Van links naar rechts: Ageeth Bakker, Marcel van de Lustgraaf & Hans Coffeng

De leden van de Raad van Bestuur hebben een moreel-ethische verklaring ondertekend en een belofte conform de Regeling eed of belofte financiële sector afgelegd. Hiermee zweren en beloven zij onder andere dat zij:

- naar eer en geweten, zorgvuldig, deskundig en integer en volgens relevante wet- en regelgeving, codes en reglementen zullen handelen;
- een zorgvuldige afweging zullen maken tussen alle belangen die bij de onderneming betrokken zijn en dat zij in die afweging het belang van de klant centraal stellen;
- ervoor zullen zorgen dat de medewerkers van Bovemij hun functies integer en zorgvuldig uitoefenen.

Aanpassing Raad van Bestuur

Begin 2023 is de samenstelling van de Raad van Bestuur aangepast om de organisatie slagvaardiger en wendbaarder te maken. Het aflopen van de termijn van vier jaar van Chief Commercial Officer Mas van Steenis was daarvoor een natuurlijk moment. Zijn positie is niet opnieuw ingevuld.

Mas van Steenis trad in september 2019 toe tot de Raad van Bestuur voor een periode van vier jaar. Het besluit om deze termijn niet te verlengen is in goed overleg genomen. CEO Hans Coffeng neemt de commerciële verantwoordelijkheden van Van Steenis over.

Directieraad

De directievoorzitters van de bedrijfsonderdelen, interne diensten en de leden van de Raad van Bestuur van Bovemij N.V. vormen gezamenlijk de Directieraad, waarin strategische/tactische vraagstukken en bedrijfsonderdeel-overstijgende zaken worden besproken en waar de integrale besturing van Bovemij plaatsvindt. De Directieraad van Bovemij wordt, naast de leden van de Raad van Bestuur, gevormd door

- Linn Musters - Verzekeringen
- Miranda de Bruin - Financieringen
- Robert Molenkamp a.i. - viaBOVAG.nl
- Eva Pepping - viaBovemij.nl
- Patrick van Duijnhoven - Commercieel directeur
- Frouwke Herder - Autotruster
- Maïke Wieland - Tech & Change
- Rishi Dokkum - Data & Analytics
- Wibout de Vries - Finance
- Maarten Vis - HRM
- Bianca van Hest - Secretaris Raad van Bestuur

Linn Musters

Miranda de Bruin

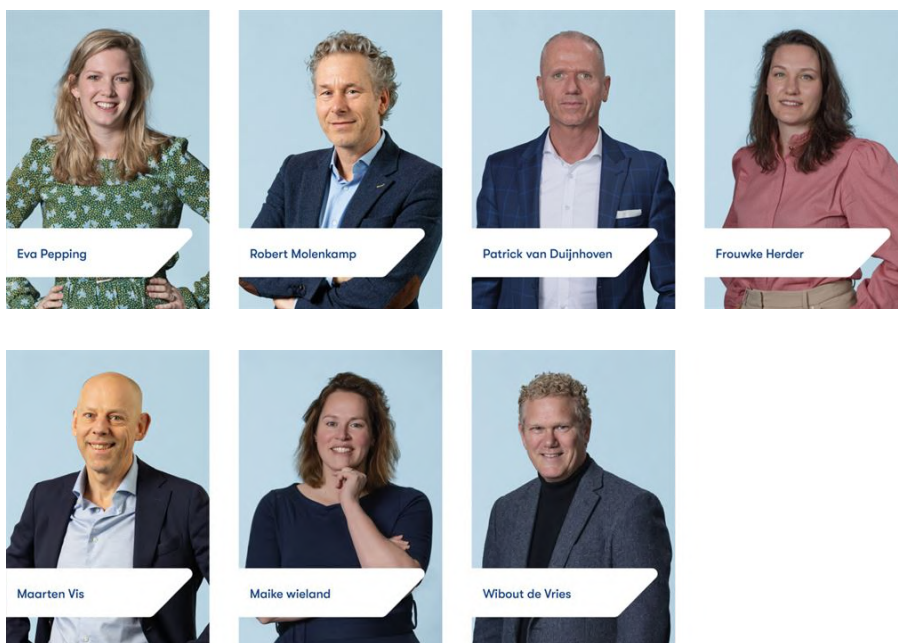

Rishi Dokkum

Bianca van Hest

Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen (RvC) van Bovemij N.V. heeft als hoofdtaak het houden van toezicht, meer in het bijzonder ten aanzien van het bestuur, de financiering, de strategie, het risicomanagement, compliance en de risico's van de onderneming. In het verslag van de Raad van Commissarissen legt de RvC verantwoording af over het in 2022 gevoerde toezicht. De RvC van Bovemij N.V. wordt gevormd door:

- Arjen Dorland (voorzitter)
- Norbert van den Eijnden (vice-voorzitter)
- Jaco Remijn (lid)
- Corinne Weeda-Hoogstad (lid)
- George Seitzinger (lid)

Het verzekeringsbedrijf van Bovemij staat onder toezicht van De Nederlandsche Bank. Om de belangen van het verzekeringsbedrijf te waarborgen heeft N.V. Schadeverzekering-Maatschappij Bovemij een eigen Raad van Commissarissen die toezicht houdt op de gang van zaken van het verzekeringsbedrijf. De beide Raden van Commissarissen zijn aan elkaar verbonden door een gemeenschappelijke, onafhankelijke voorzitter die beide RvC's voorziet.

De Raad van Commissarissen van Bovemij N.V. werkt aan de hand van een reglement en vergadert tenminste vier keer per jaar in het bijzijn van de Raad van Bestuur en tenminste één keer per jaar afzonderlijk. Leden van de Raad van Commissarissen worden voor een periode van maximaal vier jaar benoemd door de Algemene Vergadering, op voordracht van de Raad van Commissarissen. Commissarissen kunnen eenmalig voor een tweede termijn van vier jaar worden herbenoemd.

De Raad van Commissarissen van Bovemij N.V. bestaat nu uit vijf leden en laat zich door de, als voorbereidende adviesorganen ingestelde, Audit en Risk Commissie en Nominatie en Remuneratie Commissie adviseren op specifieke gebieden. Beide commissies bestaan uit leden van de RvC's en vergaderen over relevante onderwerpen in aanwezigheid van verantwoordelijke medewerkers en bestuurders van Bovemij. Voor de Audit en Risk Commissie geldt dat zij minimaal vier keer per jaar vergadert en de Nominatie en Remuneratie Commissie vergadert volgens het reglement minstens twee keer per jaar.

De leden van de Raad van Commissarissen van Bovemij N.V. hebben een eed of belofte conform de Regeling eed of belofte financiële sector afgelegd. Hiermee zweren en beloven zij onder andere dat zij:

- hun functie integer en zorgvuldig uitoefenen;

- een zorgvuldige afweging zullen maken tussen alle belangen die bij de onderneming betrokken zijn en dat zij in die afweging het belang van de klant centraal stellen;
- zich zullen gedragen naar de wetten, reglementen en gedragscodes die op hen van toepassing zijn.

Verklaring inzake corporate governance

De Nederlandse Corporate Governance Code 2016 (de Code) is op Bovemij van toepassing doordat certificaten van aandelen Bovemij N.V. zijn toegelaten tot de handel op de door Captin B.V. beheerde multilaterale handelsfaciliteit. Deze verklaring is opgenomen uit hoofde van artikel 1 lid 3b Besluit inhoud bestuursverslag, waarin wettelijk is voorgeschreven dat een mededeling wordt gedaan over de naleving van de principes en best practice bepalingen opgenomen in de Code.

Afwijking op naleving van de Code

Op 8 december 2016 is de herziene Code gepubliceerd. Bovemij streeft ernaar de principes en best practice bepalingen zo veel als mogelijk na te leven, voor zover dit past bij de cultuur van Bovemij en de positie van Bovemij als partner van de mobiliteitsbranche.

Op best practice bepaling 4.2.2. (Bilaterale contacten met aandeelhouders) wijkt Bovemij van de Code af. Deze afwijkingen zijn niet nieuw en ook niet tijdelijk. Onderstaand motiveert Bovemij waarom van deze bepaling wordt afgeweken.

Bovemij kent in BOVAG en STAK twee grootaandeelhouders en via de STAK een grotere groep certificaathouders. Mede gezien de nauwe strategische relatie met BOVAG heeft Bovemij geen beleid opgesteld inzake bilaterale contacten met aandeelhouders. Daarmee wijkt Bovemij af van best practice bepaling 4.2.2.

Uitgelicht ten aanzien van de code

Diversiteitsbeleid

Bij de selectie van leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen streeft Bovemij naar selectie van de beste kandidaat en naar een balans tussen leeftijd, geslacht, werkervaring, opleidingsachtergrond en verhouding man-vrouw. Momenteel is de verhouding voor de Raad van Bestuur 1 op de 3 en voor de Raad van Commissarissen is dat 1 op de 5 vrouwen. In de directieraad zitten 7 vrouwen en 7 mannen.

Bovemij heeft als ambitie een verdeling van minimaal 50/50 verdeling van vrouw/ man. Dit streven geldt tevens voor de leidinggevende functies van Bovemij. Dit is een aandachtspunt bij de werving en selectie van nieuwe medewerkers.

Beloningsbeleid

Mede om te voorkomen dat het beloningsbeleid aanzet tot onzorgvuldige klantbehandeling en het nemen van onverantwoorde risico's hanteert Bovemij een bij de aard en omvang van de onderneming passend beloningsbeleid. Hierin wordt rekening gehouden met het langetermijnbelang van de onderneming en het maatschappelijk draagvlak. Bovemij acht het uitgesloten dat de directieleden en medewerkers door haar beloningsbeleid worden aangezet tot het nemen van excessieve en/of onverantwoorde risico's.

Met ingang van 1 januari 2020 is de variabele beloning voor zowel leden van de RvB als voor medewerkers die het risicoprofiel van de onderneming materieel kunnen beïnvloeden komen te vervallen. Hiervoor is een compensatie opgenomen in het vaste salaris van de betreffende medewerkers.

Ten aanzien van de totale beloning van de leden van de Raad van Bestuur vindt periodiek externe benchmarking plaats. Hierbij wordt gekeken naar financiële ondernemingen van soortgelijke omvang en complexiteit. In 2021 heeft een benchmarking plaatsgevonden voor het salaris van de CEO en als afgeleide hiervan de RvB-leden. Dit salaris is door de Raad van Commissarissen vastgesteld en was uitgangspunt bij de werving van de nieuwe CEO.

Iedere commissaris ontvangt een passende vaste vergoeding in relatie tot het tijdsbeslag van de werkzaamheden. Een eventuele wijziging in beloning van de leden van de RvC wordt vastgesteld in de Aandeelhoudersvergadering.

Bovemij heeft, als onderdeel van het bestuurverslag, over 2022 een remuneratierapport opgesteld waarmee op inzichtelijke wijze verantwoording wordt afgelegd over het beloningsbeleid en de uitvoering daarvan in 2022. Dit rapport is op de website gepubliceerd.

Risicomanagement

Visie op risicomanagement

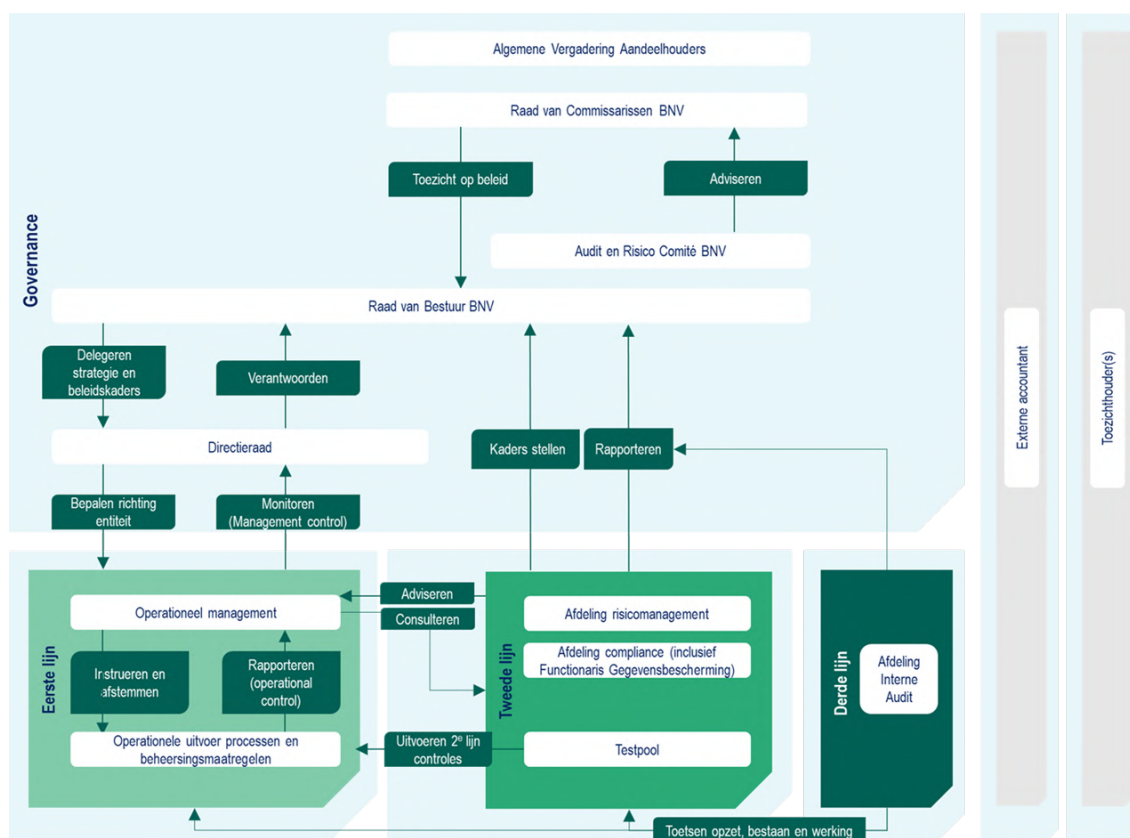
Ondernemerschap en risicobeheersing zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. In het jaarverslag van de verzekeraar is risicomanagement dan ook beschreven als een integraal onderdeel van het gevoerde kapitaalbeleid. Daarnaast benadert Bovemij risicomanagement als een waarde creërende activiteit. Dit is een onderdeel van de digitaliserings- en automatisering strategie, die Bovemij binnen Bovemij Groep heeft ingezet.

Belangrijke elementen van ons risicomanagement zijn de risicomanagement governance, ons risicoprofiel en risicobereidheid, het risicomanagementproces, de voornaamste strategische risico's, het Bovemij Control Framework, risicorapportage, en onze risico gebaseerde dividend uitkering. Deze onderdelen zijn in dit hoofdstuk nader beschreven, en zijn bedoeld om de risico's waarmee Bovemij wordt geconfronteerd, zoveel mogelijk te vermijden of beperken.

Voor de toepassing van risicomanagement binnen de realisatie van de strategie en de besturing van de organisatie, richt Bovemij het risicomanagement in op basis van ISO 31000, COBIT for Risk Management en aangevuld met COSO ERM.

Risicomanagement governance

Bovemij hanteert het zogenoemde 'Three Lines of Defence' model (3LoD). Het 3LoD-model beoogt een efficiënte beheersing van risico's door duidelijkheid te geven over de verschillende verantwoordelijkheden ten aanzien van risicomanagement binnen de organisatie. Door een zo optimale inrichting van de 3LoD streeft Bovemij ernaar de risico's zo goed mogelijk te beheersen. Dit hebben we als volgt gedaan:

De Raad van Bestuur is binnen Bovemij eindverantwoordelijk voor alle risicomanagementactiviteiten in de realisatie van de doelstellingen en strategie. De Raad van Bestuur stelt de risicobereidheid van de groep vast, zorgt dat een risicomanagementraamwerk voor de beheersing van risico's aanwezig is en bewaakt de effectiviteit ervan. De organisatie onder leiding van de Directieraad is als eerste lijn primair verantwoordelijk voor de besturing en uitvoering van risicomanagement binnen de betreffende bedrijfsentiteiten.

Cruciaal is dat het 3LoD-model het eigenaarschap van het risico van de risico-eigenaar versterkt en dat de tweede en derde lijn onafhankelijk en objectief zijn gepositioneerd. Daarom is de filosofie van Bovemij:

- Het management in de eerste lijn is primair verantwoordelijk voor de aantoonbare effectieve uitvoering van beleid en beheersingsmaatregelen. Verschillende eerste lijn risk & compliance functionarissen ondersteunen het managen van specifieke risicogebieden.
- De specifieke tweedelijnsfuncties binnen de afdelingen Risicomanagement en Compliance, bestaande uit deskundigen op het gebied van verschillende risicocategorieën, ondersteunen de Raad van Bestuur en de Directieraad in het nemen van hun verantwoordelijkheden. Dit doen zij onder andere door het regelmatig uitvoeren van risicoanalyses, het ontwikkelen van methodieken en onafhankelijke toetsing van de effectiviteit van beheersingsmaatregelen;
- De afdeling Interne Audit in de derde lijn toetst de opzet, het bestaan en de werking van de governance en het risicomanagementsysteem. De interne audit functie beoordeelt de kwaliteit van het risicomanagement en de controles binnen het Bovemij Control Framework door middel van een risico gebaseerd auditplan, zoals dit is goedgekeurd door het Audit & Risico Comité van Bovemij.

Risicoprofiel en risicobereidheid

Over 2022 heeft Bovemij haar risicoprofiel opgesteld voor de groep. Het risicoprofiel van Bovemij bestaat uit een viertal risicogebieden en onderliggende risico-categorieën. Hoewel alle risico's impact kunnen hebben op het behalen van de doelstellingen, zijn niet alle risico's even groot.

De risicobereidheid van Bovemij in algemene zin is gematigd. Dit houdt in dat Bovemij voorzichtig omgaat met risico's en uitsluitend risico's met de risico-indicatie laag tot matig geaccepteerd kunnen worden door de eerste lijn. Alleen in overleg met het Audit & Risico Comité kan worden besloten risico's met een hogere dan matig risico-indicatie te accepteren. Bovemij heeft deze risicobereidheid en -houding gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Bovemij voldoet in de basis altijd aan wet- en regelgeving en aan maatschappelijk verantwoord ondernemen;
- Bovemij staat in voor toekomstbestendige en integere besturing, beleid en besluitvorming; en
- Bovemij staat in voor een verantwoord rendement uit haar producten en -diensten.

De relatie tussen de strategische gebieden en de risico's is als volgt weergegeven:

	Organisatierisico's	Omgevingsrisico's	Organisatie, mensen en bedrijfsfuncties	Processen	Services, Producten en Diensten	Informatiehuishouding	Informatietechnologie	Marktrisico	Verzekeringstechnisch risico	Financieel	Verslaggevingsrisico	Organisatie integriteit	Klant-ketentegriteit	Medewerker integriteit	Marktintegriteit en productgeschieden	Data integriteit
3 strategische gebieden	Strategisch		Operationeel				Financieel			Integriteit						
1. We investeren in digitalisering, data, nieuwe vormen van klantbediening en infrastructuur	⊙	⊙		⊙	⊙	⊙			⊙				⊙			⊙
2. We verbeteren onze kostenefficiency, door productrationalisatie en verbetering van processen	⊙		⊙	⊙	⊙	⊙			⊙				⊙		⊙	
3. We zorgen voor een wendbare en flexibele organisatie, met betrokken en (data)gedreven medewerkers met passende competenties en een digitale mindset	⊙	⊙	⊙	⊙		⊙	⊙		⊙			⊙		⊙		⊙

Strategisch risico

Het strategisch risico betreft het risico dat organisatiedoelstellingen niet worden gerealiseerd en/of dat de organisatie niet afdoende reageert op veranderingen in/buiten het bedrijfsklimaat of veranderingen die verband houden met bijvoorbeeld sociaal-maatschappelijk, politiek, maatschappelijk verantwoord ondernemen, fusies, overnames, klimaat- en technologische ontwikkelingen. Dit zijn risico's die uitsluitend verlies met zich meebrengen of tot een neutraal (bedrijfs-)resultaat leiden.

De risicobereidheid voor strategische risico's is gelimiteerd. Bovemij is flexibel in het aangaan van strategische risico's, maar deze risico's worden alleen gerechtvaardigd genomen als hiervoor expliciete goedkeuring is gegeven door de RvB en RvC. Er zal enkel goedkeuring worden gegeven als er een gedegen plan van aanpak is en een beschrijving van de benodigde (beheers)maatregelen.

Operationeel risico

Het operationeel risico omvat gebeurtenissen die zich voordoen als gevolg van onder andere falende of deels functioneren van interne processen of systemen, menselijke fouten, crimineel handelen of externe gebeurtenissen en risico's die verband houden met zaken zoals het voorkomen van fraude en criminaliteit, personeel IT/infrastructuur, bedrijfsbescherming, projecten en programma's, bedrijfsprocessen, derden (uitbestedingsrisico's) en distributie.

De risicobereidheid voor operationele risico's is gematigd. Bovemij gaat voorzichtig om met operationele risico's en wenst haar doelstellingen hieromtrent veilig te realiseren.

Financieel risico

Het financieel risico verwijst naar het vermogen van Bovemij om activa en passiva adequaat te beheren en voldoende inkomsten te genereren om de bedrijfskosten te dekken. Dit risico wordt veelal beïnvloed door verliezen of ongunstige veranderingen in de financiële status van de organisatie (intern) of als gevolg van veranderingen in de financiële markten (extern).

De risicobereidheid voor financiële risico's is gematigd. Daarom gaat Bovemij voorzichtig om met deze risico's en zal ze ervoor kiezen om haar doelstellingen op een veilige manier te realiseren.

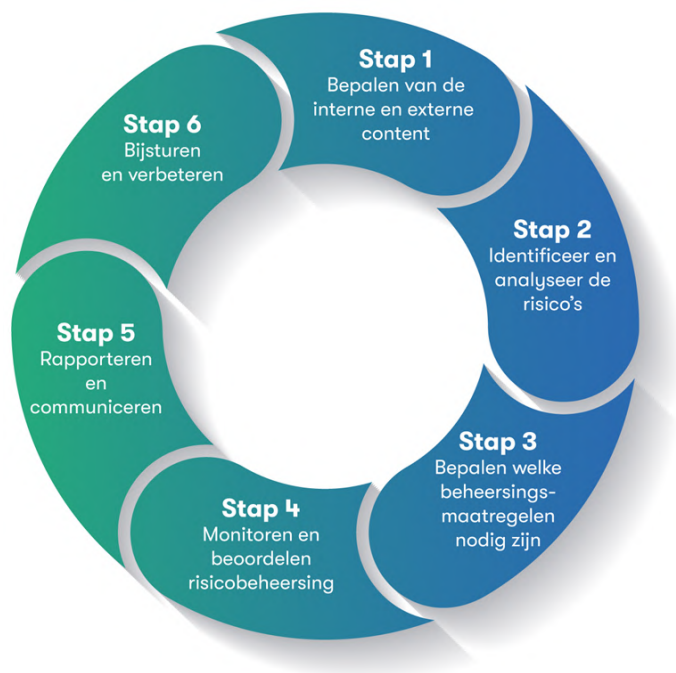
Integriteitsrisico

Het integriteitsrisico ontstaat door het niet tijdig onderkennen van relevante (veranderende) wet- en regelgeving, dan wel het mogelijk niet voldoen aan de relevante wet- en regelgeving. Daarnaast betreft dit het niet naleven van het intern beleid en regels en de consequenties ervan.

De risicobereidheid voor integriteitsrisico's is laag. Bovemij is avers als het op integriteitsrisico's aankomt en het is daarom een kerndoelstelling om deze risico's te vermijden.

Risicomanagementproces

Om een zo volledig mogelijk beeld te hebben van de risico's van Bovemij, vinden systematische en gestructureerde risicoanalyses plaats volgens het standaard risicomanagementproces. Als groep hanteren we in de basis hetzelfde risicomanagementproces. Dit standaard proces is in beginsel gebaseerd op de best practices uit COBIT, COSO ERM en ISO. Hierbij hanteert Bovemij een top-down en een bottom-up benadering, waarbij het risicomanagementproces van het technologiebedrijf of de verzekeraar kan verschillen in het aantal stappen en de snelheid van uitvoer. De essentie is dat de activiteiten in het risicomanagementproces leiden tot het managen van (en enige vorm van controle hebben in de omgang met) risico's. Ook kunnen de methodieken verschillen (bijvoorbeeld kwantitatief, kwalitatief of strategische versus operationeel) die worden gebruikt in het risicomanagementproces, afhankelijk van de context en het te bereiken doel.

Voornaamste strategische risico's

Voor Bovemij is het van belang om de strategie en lange termijn organisatiedoelstellingen te realiseren en daarmee te voldoen aan de toenemende verwachtingen van klanten en eisen vanuit toezichthouders. De realisatie hiervan gaat echter gepaard met risico's die zich kunnen ontwikkelen binnen de interne en externe context van Bovemij. In 2022 zijn in samenwerking met de Raad van Bestuur de strategische risico's geïdentificeerd en uitgebreid doorgesproken.

Verdienmodel

Veranderingen in de mobiliteitsmarkt kunnen een negatief effect hebben op het verdienmodel van Bovemij.

Onze zakelijke klanten (waaronder garagebedrijven en leasemaatschappijen) ervaren een sterk veranderende mobiliteitsmarkt, hogere consumentverwachtingen, minder onderscheidend vermogen en een dalend aantal aanbieders. Deze ontwikkelingen verlangen aanpassingen aan het businessmodel van Bovemij. Daarbij krijgt zowel Bovemij als haar zakelijke klanten steeds meer binnen de mobiliteitsketen te maken met online concurrentie uit binnen- en buitenland. De reactie van Bovemij op deze ontwikkelingen brengt steeds meer inspanning en kosten met zich mee, waardoor de juiste investeringskeuzes essentieel zijn.

- In haar strategie heeft Bovemij de genoemde ontwikkelingen onderkend.
- Bovemij volgt de ontwikkelingen in de markt nauwlettend en bespreekt deze periodiek binnen het Groep Risico en Compliance Comité.
- Bovemij voert een actief beleid om nieuwe proposities voor online dienstverlening te ontwikkelen, nieuwe producten en diensten in de bestaande markt aan te bieden om haar concurrentiepositie te bestendigen.
- Bovemij heeft nauw contact met mobiliteitsbedrijven inzake het aangaan van strategische samenwerkingen en het creëren van een blijvende positie binnen de mobiliteitsbranche.

Mensen

Bovemij is afhankelijk van haar personeel voor leiderschap en specialistische vaardigheden en is mogelijk niet in staat dergelijk personeel te behouden en aan te trekken.

Indien Bovemij er te weinig in zou slagen om gekwalificeerd personeel met de juiste expertise aan te trekken, op sleutelposities te behouden of te motiveren of de benodigde aanpassingen te doen in onze bedrijfscultuur en bepaalde gedragingen is het mogelijk dat wij niet effectief leren en groeien en onze executiekracht verliezen om onze strategische doelstellingen te behalen. En als Bovemij de gestegen loonkosten niet weet te compenseren met hogere inkomstenstromen dan heeft dit ook een wezenlijk effect op het niveau van onze dienstverlening en de bedrijfsresultaten.

- Bovemij investeert in haar medewerkers en leidinggevendenden door hen opleidingsmogelijkheden te bieden, waardoor zij zich binnen Bovemij kunnen blijven ontwikkelen.
- Het leiderschapsprogramma van Bovemij zorgt dat leidinggevendenden handreikingen ontvangen om te blijven groeien en de strategie te executeren.
- Bovemij ondervangt de uitdagingen als gevolg van de huidige arbeidsmarkt door zzp'ers in te huren, en deskundigen in te zetten vanuit erkende gespecialiseerde bedrijven.

Operational excellence

Bovemij kan te maken hebben met uitdagingen op het gebied van operational excellence en snelheid om de strategie te kunnen realiseren.

Het succes van de executie van de nieuwe strategie van Bovemij is afhankelijk van het samenspel tussen de basisprocessen in de bestaande organisatie en de programma's die moeten zorgen dat de strategie voor onze klanten wordt geïmplementeerd. Als Bovemij er als gevolg van onder andere capaciteitstekort (bezettingsgraad en kennis) in mindere mate slaagt haar strategie te realiseren en te commercialiseren, kan zij haar marktaandeel en concurrentiepositie verliezen. Dit kan een negatief effect hebben op haar financiële positie en bedrijfsresultaten.

- In de executie van de strategie is ervoor gekozen om de basisprocessen op orde te krijgen. Hiermee ontstaat een solide basis om klaar te zijn voor de toekomst.
- Vanuit dat fundament optimaliseert en automatiseert Bovemij haar interne processen, waardoor de klanttevredenheid toeneemt, de efficiency wordt verhoogd en de bedrijfskosten verlaagd.

Transformatie

Bovemij is blootgesteld aan risico's als gevolg van de bedrijfstransformatie terwijl de bestaande organisatie gecontinueerd moet blijven.

Bovemij wordt geconfronteerd met veranderingen en transformatieprocessen in verschillende tempo's, veranderende prioriteiten, en nieuwe technologieën terwijl de winkel open moet blijven. Dit kan leiden tot een vermindering van onze huidige betrouwbaarheid, verstoring van onze lopende activiteiten inclusief verlies van managementfocus op bestaande activiteiten. Dit legt een aanzienlijke druk op ons management, personeel en financiële prestaties en controle over het geheel. Als Bovemij er te weinig in slaagt op de juiste wijze en snel genoeg te transformeren, kan zij haar marktaandeel en concurrentiepositie verliezen.

- Bovemij houdt rekening met de effecten van transformatie-activiteiten op de bestaande organisatie en de verschillende bedrijfssonderdelen acteren steeds meer vanuit gezamenlijke belangen.
- Bovemij hanteert een gefaseerde aanpak voor de implementatie van de strategie met AgileSafe als standaard methodiek.
- Onverwachte verstoringen als gevolg van veranderingen en de transformatie worden behandeld binnen een incidentmanagementproces.

Security

Bovemij kan worden blootgesteld aan een aanzienlijke security breach.

De nieuwste dataprivaacy en security-uitdagingen stellen steeds hogere eisen aan onze ICT-infrastructuur en bedrijfsprocessen. Als deze aanpassing te langzaam gaat, kan dit het vertrouwen van onze stakeholders en klanten schaden en ons blootstellen aan aansprakelijkheidsrisico's. Software bugs of defecten, beveiligingsinbreuken en aanvallen op onze systemen kunnen resulteren in ongeoorloofde openbaarmaking en ongeoorloofd gebruik van onze dan wel persoons-/klantgegevens. Eveneens kan dit leiden tot verstoringen in het gebruik van ons platform, waardoor klanten onze diensten en producten niet meer kunnen afnemen. Net als andere bedrijven heeft Bovemij tegenwoordig voortdurend te maken met de operationele dreiging van cybercriminaliteit en heeft tot nu toe aanzienlijke schade of hoge kosten kunnen voorkomen door maatregelen te nemen.

- De blijvende ontwikkelingen rondom informatiebeveiliging hebben ook impact op Bovemij.
- Bovemij stelt mensen en middelen beschikbaar voor het implementeren van maatregelen ter verbetering van de bestaande beheersingsmaatregelen voor informatiebeveiliging om bestand te zijn tegen de nieuwste externe ontwikkelingen.
- Bovemij heeft een Security Organisatie ingericht en voert maandelijks controles en periodieke audits uit op de ingerichte beheersingsmaatregelen.
- Bovemij heeft een Awareness programma voor het continue bewustzijn van medewerkers op gebied van informatiebeveiliging.

Risico	Omschrijving	Managementreactie
<p>Strategische allianties De veranderingen binnen Bovemij leiden tot uitbesteding waardoor voor Bovemij een risico ontstaat van afhankelijkheid van derden met betrekking tot de levering van diensten.</p>	<p>Het aangaan van samenwerkingsverbanden (opzetten proposities, intern centralisatie, strategische allianties en joint ventures met externe partijen) vereist nieuwe vaardigheden om dit succesvol te laten verlopen, en dit efficiënt te laten integreren met de bedrijfsactiviteiten binnen Bovemij. Hoe minder bedreven Bovemij hierin is, hoe hoger de investeringen en herstructureringskosten. In een uiterste geval kan het in de samenwerking leiden tot juridische kwesties met de samenwerkingspartners wat Bovemij te allen tijde wil voorkomen. Hoewel Bovemij haar beheersingsmaatregelen met betrekking tot inkoop-, contract- en leveranciersmanagement versterkt, kunnen deze maatregelen vooralsnog onvoldoende of niet succesvol blijken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Strategische samenwerkingen en allianties zet Bovemij bewust in als middel om haar strategische doelstellingen te realiseren. • Bovemij voert een strategisch inkoop-, contract- en leveranciersmanagementbeleid. • Bovemij investeert op dit moment in het inrichten van een regie organisatie voor de samenwerking maar haar strategische partners.
<p>Rente en inflatie Geopolitieke-, inflatie en rente ontwikkelingen kunnen een negatief effect hebben op de bedrijfsactiviteiten, producten en diensten van Bovemij.</p>	<p>De grondstoffenmarkt is gevoelig voor geopolitieke ontwikkelingen die leiden tot prijsstijgingen. Dit heeft een drukkend effect op de economie. Gezien de stijgende rente en inflatie met onzekere doorwerkingseffecten voor Bovemij en haar klanten, bestaat het risico dat de huidige investeringen de realisatie van de strategie aanhoudend vertraagd. Deze ontwikkeling vereist ook een voldoende (tijds) doorberekening van de inflatie in onze prijsstelling om het rendement van Bovemij veilig te stellen. Bovendien worden onze zakelijke klanten ook geconfronteerd met gestegen inflatie, waardoor zij meer uitdagingen ondervinden op gebied van rendement en liquiditeit. Zonder maatregelen zouden de genoemde ontwikkelingen ook een negatief effect op het kostenresultaat hebben. Het beleggingsresultaat van de verzekeraar binnen Bovemij toont in 2022 al de negatieve effecten. Het is de verwachting dat in 2023 de effecten op het kostenresultaat zichtbaar zullen worden als gevolg van de indexatie van contracten.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • In haar tarieven werkt Bovemij met eenduidige prijsaanpassingen naar klanten waarbij de stijging van haar kosten in acht wordt genomen. Hiermee kunnen grote negatieve gevolgen van indexatie op het kostenresultaat worden gedempt. • Specifiek voor de beleggingsportefeuille van de verzekeraar heeft Bovemij een lage risicobereidheid. Voor de bescherming van de solvabiliteit van de verzekeraar wordt geen duratie mismatch positie ingenomen met betrekking tot rente-ontwikkelingen.
<p>Wet- en regelgeving Bovemij loopt het risico dat haar producten en diensten niet voldoen aan diversie wet- en regelgeving.</p>	<p>Verscheidende bedrijfsentiteiten binnen Bovemij opereren in een sterk gereguleerde omgeving waardoor producten, diensten, processen, systemen en data zijn onderworpen aan regelgeving van diverse overheids- en toezichthoudende instanties (RDW, AFM, Belastingdienst en DNB). Bovemij constateert een toename van vereisten in nieuwe en komende wetgeving die betrekking heeft op markttoegang, consumentenbescherming en verantwoorde omgang met data. Bovemij wil hier te allen tijde aan voldoen, omdat we ook de toegevoegde waarde hiervan zien. Maar mogelijk niet-naleving van voorwaarden kan ons blootstellen aan rechtszaken, administratieve sancties, boetes en of civielrechtelijke maatregelen. De aandacht die ook hieraan moet worden besteed, gaat ten koste van andere activiteiten in onze primaire dienstverlening aan onze klanten.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gedurende het jaar monitort de compliance afdeling de naleving van wet- en regelgeving. • Nieuwe kaders zijn – daar waar relevant - voor Bovemij gedefinieerd op basis van (nieuwe- en of gewijzigde) wet- en regelgeving. • Bovemij voert jaarlijks binnen de relevante bedrijfsonderdelen een integriteit risico analyse uit. • Bij het voorkomen van issues wordt en is de Compliance Officer direct op de hoogte gesteld en betrokken binnen het incidentmanagementproces.

Bovemij Control Framework

Het Bovemij Control Framework ("BCF") stelt de norm voor de interne beheersing binnen de processen die effect hebben op de financiële verslaggeving van Bovemij. Het BCF is gebaseerd op COSO Internal Control Framework (2012). Het doel van het BCF is het handhaven van een geïntegreerde beheersingsaanpak voor de activiteiten van de organisatie om zodoende de kwaliteit van diensten en producten, integriteit van de financiële verslaggeving en de naleving van wet- en regelgeving te waarborgen.

Als onderdeel van het BCF zijn standaard controles uitgevoerd over de verschillende bedrijfsprocessen en zijn in 2022 een nieuwe set aan beheersingsmaatregelen opgenomen in het BCF. Hiermee beoogt Bovemij zekerheid te verschaffen dat activa zijn veiliggesteld, dat de financiële administratie een getrouw en juist beeld geeft van de transacties die nodig zijn voor het opstellen van het jaarverslag, dat beleid en procedures door geschikt en betrouwbaar personeel wordt uitgevoerd, en dat de gepubliceerde jaarrekening naar behoren is opgesteld en geen onjuistheden van materieel belang bevat. Binnen Bovemij is elke afdelingsmanager en directeur verantwoordelijk voor het aanpassen van de beheersingsmaatregelen aan hun beleid, operationele activiteiten en systemen.

Risicorapportage en communicatie

In alle stadia en activiteiten binnen het risicomangementsysteem vindt communicatie en overleg plaats met interne en externe belanghebbenden. Bovemij heeft een aantal overleggrems en rapportagelijnen ingesteld waarin men gericht aandacht besteedt aan de beheersing van verschillende risicocategorieën (inclusief oorzaken en gevolgen daarvan) en eventuele aanvullende maatregelen om te treffen.

Voor het bespreken van verschillende risico's en bijbehorende maatregelen zijn de volgende comités ingesteld:

- a. Operationeel Risico & Compliance Comité (ORC)
- b. Groep Risico & Compliance Comité (GRC)
- c. Quarterly Business Review (QBR)

Ieder kwartaal rapporteren de tweede lijn risicomangement en compliance over risicobeheersing door de verschillende bedrijfsentiteiten binnen de groep en mate van effectiviteit van haar beheersingsmaatregelen. De directieleden bespreken de groepsrapportage binnen hun ORC, gedelegeerden vanuit de Raad van Bestuur bespreken de groepsrapportage in het GRC en de rapportage wordt door de Raad van Bestuur vastgesteld nadat deze is besproken binnen de ARC. Binnen de governance leggen de directieleden (binnen de Directieraad) verantwoording af over de integere en beheerste bedrijfsvoering met de leden van de Raad van Bestuur binnen de QBR-gesprekken.

Risicogebaseerde dividenduitkering

Bovemij wil haar financiële verplichtingen op korte en lange termijn nakomen. Een gezonde kapitaalpositie is hiervoor een randvoorwaarde. Kapitaalmanagement is bij Bovemij gebaseerd op het wettelijke kader, economische grondslagen en uitgangspunten vanuit de aandeelhouders bezien.

Bij het beheer van het kapitaal hanteert Bovemij een dividend pay-out ratio van 30% (van het operationeel resultaat na belasting). De uitkering van het dividend is eveneens afhankelijk van de solvabiliteitspositie van SVM. De uitkering van dividend is niet mogelijk indien de solvabiliteitsratio van SVM beneden het intern vastgestelde vereiste niveau van 150% ligt. Boven de zogenoemde bovengrens van 175% is uitkering van dividend mogelijk. Tussen het intern vastgestelde streefniveau van 170% en het intern vastgestelde vereiste niveau van 150% kan er alleen dividend worden uitgekeerd indien dit verantwoord wordt geacht door de statutaire directie van SVM.

Financiële resultaten

Bovemij maakt onderscheid in drie verschillende activiteiten, te weten verzekerings-, financierings- en data- & platformactiviteiten. In de gesegmenteerde balans en de gesegmenteerde winst-en-verliesrekening worden deze activiteiten elk als een segment weergegeven.

Solide operationele resultaten met een lager beleggingsresultaat

Het nettoresultaat van Bovemij bedraagt € -14,4 miljoen in 2022 en ligt daarmee op een lager niveau dan in 2021 (€ 46,6 miljoen).

Het resultaat uit reguliere bedrijfsvoering bedraagt € 21,2 miljoen (2021: € 43,6 miljoen) Dat is nog steeds op een goed niveau in vergelijking met het pre-corona tijdperk van voor 2020. In 2022 werd de winstgevendheid van de verzekeringsactiviteiten ten opzichte van 2021 ongunstig beïnvloed door het opheffen van de lockdownmaatregelen wat resulteerde in meer asfaltkilometers. De stormschades aan het begin van 2022 hebben door de herverzekering ervan een beperkte invloed gehad op het operationeel resultaat.

Het resultaat voor belastingen van Bovemij is in 2022 € 34,2 miljoen negatief beïnvloed door het resultaat uit beleggingen versus een positief resultaat uit beleggingen van € 19,9 miljoen in 2021. Dit is voornamelijk veroorzaakt door de stijgende rente en dalende aandelenkoersen in het huidige onstabiele geopolitieke klimaat. Dit leidt bij flinke marktbevingen tot een grotere volatiliteit van het resultaat, zoals we die ook in 2021 hebben kunnen waarnemen toen ons beleggingsresultaat positief werd beïnvloed als gevolg van juist sterk gestegen beurskoersen.

Onze verzekeringsresultaten

Premieontwikkeling

De bruto geboekte premie van Bovemij bedraagt in 2022 € 384,9 miljoen en ligt daarmee € 18,4 miljoen hoger dan de bruto geboekte premie in 2021 (€ 366,5 miljoen).

De bruto geboekte premie neemt in 2022 met name toe in de particuliere tweewieler- en autoportefeuilles door stijgende verkoopaantallen. Daarnaast ligt de premie in de zakelijke portefeuille in 2022 op een hoger niveau dan in 2021, doordat klanten die in 2021 een zakelijk schadeverzekeringspakket (garagepolis of wagenparkverzekering) bij Bovemij afnamen, in 2021 een eenmalige coronakorting op de jaarpremie ontvingen.

De verdiende premie voor eigen rekening over 2022 kwam uit op € 355,3 miljoen en is daarmee € 14,3 miljoen hoger dan de verdiende premie voor eigen rekening over 2021. De stijging van de verdiende premie is met name het gevolg van groei in de portefeuilles.

Combined ratio

De combined ratio (bestaande uit het schade- en kostenpercentage) is in 2022 uitgekomen op 90,3% (2021: 80,4%). De stijging van de combined ratio is het gevolg van een hogere schadelast dan in 2021, waarin de schadelast van 2022 ongunstig werd beïnvloed door meer asfaltkilometers als gevolg van de beëindigde coronamaatregelen.

Beleggingsresultaten

In 2022 is het rendement op beleggingen 7,0% negatief, waarmee het beleggingsresultaat uitkomt op € 34,2 miljoen negatief (2021: € 19,9 miljoen positief). Het negatieve resultaat uit beleggingen in 2022 is het gevolg van de stijgende rente op de financiële markten waardoor de staatsobligaties en hypotheekfondsen waarin door Bovemij is belegd, sterk in marktwaardering zijn gedaald. Dit betreft ongerealiseerde, tijdelijke verliezen die de komende jaren zullen worden ingelopen. Daarnaast is in 2022 de waarde van de aandelenportefeuille van Bovemij sterk gedaald als gevolg van wereldwijd dalende beurskoersen, terwijl de waarde van de aandelenportefeuille van Bovemij in het eerste halfjaar van 2021 juist is gestegen.

Solvabiliteit

De solvabiliteitsvereisten hebben betrekking op de onder toezicht staande verzekeringsonderneming N.V.Schadeverzekering-Maatschappij Bovemij en zijn gebaseerd op Solvency II grondslagen. De solvabiliteitsratio van dochteronderneming N.V. Schadeverzekering-Maatschappij Bovemij bedraagt 213% (2021: 212%).

Het beschikbaar eigen vermogen onder Solvency II bedraagt eind 2022 € 226,2 miljoen en is met € 5,7 miljoen afgenomen (2021: € 231,9 miljoen). De belangrijkste oorzaken hiervan zijn het uitgekeerde interim dividend, de negatieve beleggingsresultaten en de mutatie van de Best Estimate voorzieningen als gevolg van inflatie gecompenseerd door de effecten van rente en de toerekening van kosten.

Het minimaal benodigde vermogen (solvabiliteitskapitaalvereiste) bedraagt eind 2022 € 106,3 miljoen en is met € 3,1 miljoen afgenomen (2021: € 109,4 miljoen). Dit wordt vooral veroorzaakt door een afname van het marktrisico doordat de exposure is afgenomen door de negatieve beleggingsresultaten. De verzekeringstechnische risico's nemen toe vanwege de stijging van de schadevoorzieningen.

In de berekening van de solvabiliteit wordt rekening gehouden met alle voor N.V. SchadeverzekeringMaatschappij relevant geachte risico's. Voor een toelichting op het intern vastgestelde streefniveau (appetite) van de solvabiliteit wordt verwezen naar het Verslag van de Raad van Bestuur, paragraaf Risicomanagement en hierin naar de subparagraaf Kapitaal- en dividendbeleid.

Bij de vaststelling van de solvabiliteitsratio wordt gebruik gemaakt van diverse schattingen, waaronder:

- de vaststelling van de best estimate technische voorzieningen;
- de vaststelling van de voorziening voor niet-gemodelleerde portefeuilles;
- het verlies-compenserende effect van uitgestelde belastingen (Loss Absorbing Capacity of Deferred Taxes; LAC DT) bij de bepaling van de Solvency Capital Requirement (SCR).

Onze financieringsresultaten

Ontwikkeling financieringsportefeuille

Op 31 december 2022 bedraagt de boekwaarde van de uitstaande financieringen van Bovemij € 260,6 miljoen (31 december 2021: € 302,0 miljoen). In 2022 daalde de boekwaarde van de uitstaande financieringen met € 41,4 miljoen doordat afscheid werd genomen van een aantal leasemaatschappijen en doordat het aantal nieuw ingezette financieringscontracten in het eerste halfjaar van 2022 afnam. Na de sanering van klanten met een slecht risicoprofiel in de laatste jaren, verleggen we de focus voor de komende jaren op een gezonde groei in de financieringsportefeuille.

Financiële prestaties bedrijfs onderdeel Financieringen

In 2022 heeft het bedrijfs onderdeel Financieringen een winst voor belastingen van € 0,6 miljoen gerealiseerd, een verbetering van € 0,4 miljoen ten opzichte van de winst voor belastingen van € 0,2 miljoen in 2021. De brutomarge als percentage van de gemiddeld uitstaande financieringen blijft stabiel in 2022 op 3,1% (2021: 3,1%).

Data en platforms

Data en platforms ondersteunen de mobiliteitsbranche

In 2018 lanceerden BOVAG en Bovemij gezamenlijk het mobiliteitsplatform viaBOVAG.nl. BOVAG en Bovemij participeren beide voor 50% in de gezamenlijke onderneming BOVAG Bovemij Platform B.V. waarin viaBOVAG.nl is ondergebracht.

In 2021 is Bovemij gestart met het opzetten van viaBovemij.nl, het platform waarop de mobiliteitsbranche wordt geholpen op het gebied van omzet, efficiency en continuïteit.

Data & Analytics (RDC) levert data-intelligentie en datadiensten aan zowel de mobiliteitsbranche als intern aan de overige bedrijfsonderdelen van Bovemij. De data en diensten zullen de komende jaren steeds meer gericht worden op de ondersteuning en realisatie van de mobiliteitsplatforms viaBOVAG.nl en viaBovemij.nl.

Financiële prestaties bedrijfs onderdeel Data en platforms

De omzet uit data-activiteiten over 2022 bedraagt € 26,2 miljoen (2021: € 26,4 miljoen). Ten opzichte van 2021 daalde de omzet doordat niet-strategische diensten zijn afgestoten en daardoor in 2022 geen omzet meer genereerden. Gecorrigeerd voor de verkochte onderdelen, nam de omzet uit data-activiteiten in 2022 met € 1,2 miljoen toe ten opzichte van 2021 door een hogere omzet van Autotruster en viaBOVAG.nl.

De omzet van de platforms steeg in 2022 van € 1,9 miljoen naar € 2,4 miljoen. Doordat er ook in 2022 aanzienlijke kosten zijn gemaakt voor het op- en uitbouwen van de platforms en de naamsbekendheid van de platforms, bedraagt het verlies voor belastingen in 2022 € 15,6 miljoen (2021: € 15,3 miljoen verlies voor belastingen). Het resultaat van BOVAG Bovemij Platform B.V. is voor 100% in de geconsolideerde resultatenrekening van Bovemij opgenomen en vervolgens gecorrigeerd voor het 50%-aandeel in het resultaat na belastingen dat niet voor rekening van Bovemij komt.

Autotruster

In 2021 heeft Bovemij door de overname van Autotruster haar diensten uitgebreid met garanties en onderhoudsabonnementen. In 2022 heeft Autotruster een omzet van € 6,9 miljoen (2021 € 6,2 miljoen) en een resultaat voor belastingen van € -0,3 miljoen gerealiseerd (2021 € 0,9 miljoen).

Holding en Bovemij Interne diensten

In het resultaat van de Holding en Bovemij Interne diensten zijn de niet doorbelaste holdingkosten en de kosten van groepsbrede initiatieven verantwoord. Deze groepsbrede initiatieven zijn zowel gericht op de ondersteuning alsmede op de realisatie van de strategie van Bovemij.

Kasstroombestuur

Bovemij heeft per jaareinde 2022 € 220 miljoen aan liquide middelen (2021: € 231 miljoen). De onderliggende kasstromen zijn als volgt:

- De kasstroom uit operationele activiteiten van Bovemij bedroeg in 2022 € 70,2 miljoen en is met € 6,9 miljoen afgenomen ten opzichte van 2021.
- De uitgaande kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten was in 2022 € 277 miljoen lager dan in 2021, met name wegens minder aankopen beleggingen (effect € 8,5 miljoen) en het effect van de acquisitie van Autotruster uit 2021 (effect € 5,4 miljoen).
- De kasstroom uit financieringsactiviteiten was € 22,0 miljoen negatief ten opzichte van 2021, met name veroorzaakt door de inkoop/verkoop eigen certificaten in 2022 (effect € 14,9 miljoen)

Het aandeel

Aandelenkapitaal

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt acht miljoen euro (€ 8.000.000,-) en is verdeeld in veertig miljoen (40.000.000) gewone aandelen, elk met een nominale waarde van twintig eurocent (€ 0,20). Per balansdatum zijn er hiervan negen miljoen zeshonderdtweeëndertigduizend honderddertien (9.632.113) geplaatst en volgestort (2021: 10.173.327).

Alle gewone aandelen luiden op naam. Van de geplaatste aandelen worden er 8.502.579 (2021: 8.392.612) gehouden door BOVAG en worden er 1.129.534 (2021: 1.780.715) gehouden door Stichting Administratiekantoor Bovemij Verzekeringsgroep (STAK). STAK heeft ten doel het verkrijgen en administreren van gewone aandelen in het kapitaal van Bovemij N.V. tegen uitgifte van certificaten van aandelen aan certificaathouders. Certificaten van aandelen zijn slechts verhandelbaar op een gereguleerde, interne markt waar slechts een gesloten groep van BOVAG-leden en medewerkers van Bovemij toegang toe hebben.

Stemrecht

Elk aandeel geeft recht op het uitbrengen van één stem tijdens de Algemene Vergadering. Certificaathouders hebben het recht tijdens de Algemene Vergadering naar eigen inzicht te stemmen, mits daartoe een stemvolmacht is verleend door STAK. Voor dit aantal stemmen is STAK uitgesloten om zelf te stemmen.

Verhandelbaarheid

Aandeelhouders die aandelen willen overdragen, hebben daarvoor goedkeuring van de Algemene Vergadering nodig. De overdracht moet plaatsvinden binnen drie maanden nadat goedkeuring is verleend. Certificaten van aandelen kunnen slechts worden verhandeld via de gereguleerde, interne markt tussen degenen die onderdeel uitmaken van de gesloten groep met toegang tot deze markt. Ten behoeve van de handel op deze interne markt wordt jaarlijks een indicatie voor de waarde van certificaten van aandelen Bovemij N.V. door een onafhankelijk bedrijfswaardeerder vastgesteld en gedeeld op de Algemene Vergadering. Deze waarde dient tevens ten behoeve van de werknemersregeling waarvoor geldt dat werknemers bij pensionering of uitdiensttreding de bij hen in bezit zijnde certificaten aan Bovemij kunnen aanbieden tegen de laatst vastgestelde richtprijs, waartegen Bovemij verplicht is deze in te kopen.

Benoeming en ontslag van bestuurders en commissarissen en statutenwijziging

Leden van de Raad van Bestuur van Bovemij N.V. worden benoemd door de Raad van Commissarissen. Van een voorgenomen benoeming wordt door de RvC kennis gegeven aan de Algemene Vergadering en de Ondernemingsraad. Ieder lid van de RvB kan te allen tijde door de RvC worden geschorst. Het recht tot het ontslaan van een lid van de RvB ligt bij de RvC, echter niet nadat de Algemene Vergadering en de Ondernemingsraad over het voorgenomen ontslag zijn gehoord en het betreffende lid zich tegenover de Algemene Vergadering heeft kunnen verantwoorden. Commissarissen worden benoemd door de Algemene Vergadering. Het recht tot het wijzigen van de statuten van Bovemij N.V. komt toe aan de Algemene Vergadering, doch slechts na goedkeuring van de RvB.

Uitgifte van aandelen

De Algemene Vergadering kan, onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen, besluiten tot uitgifte en inkoop van aandelen, inclusief de koers en verdere voorwaarden bij de uitgifte. De Algemene Vergadering kan de RvB aanwijzen om haar bevoegdheden tot besluitvorming over de uitgifte van aandelen voor een periode van ten hoogste vijf jaar uit te oefenen. In de Algemene Vergadering van 2016 is deze bevoegdheid voor een periode tot de Algemene Vergadering in 2022 aan de Raad van Bestuur gedelegeerd. Deze bevoegdheid is niet verlengd. Voor uitgifte van aandelen zal een besluit van de Algemene Vergadering noodzakelijk zijn.

Bestuurdersverklaring

Bestuurders verklaren, voor zover hen bekend, dat:

- de jaarrekening, zoals opgenomen in dit verslag, een getrouw beeld geeft van de activa, de passiva, de financiële positie en het resultaat over het boekjaar van Bovemij N.V. en de gezamenlijk in de consolidatie opgenomen ondernemingen;
- het verslag van de Raad van Bestuur, zoals opgenomen in dit verslag, een getrouw beeld geeft omtrent de toestand op de balansdatum, de gang van zaken gedurende het boekjaar van Bovemij N.V. en van de met haar verbonden ondernemingen waarvan de gegevens in de jaarrekening zijn opgenomen. In het bestuursverslag zijn de wezenlijke risico's waarmee Bovemij N.V. wordt geconfronteerd, beschreven.

Onder verwijzing naar best practice bepaling 1.4.3 van de Corporate Governance Code 2016 verklaart de Raad van Bestuur dat:

- het verslag in voldoende mate inzicht geeft in tekortkomingen van de interne risicobeheersings- en controlesystemen;
- voornoemde systemen een redelijke mate van zekerheid geven dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat;
- het naar de huidige stand van zaken gerechtvaardigd is dat de financiële verslaggeving is opgesteld op going concern basis; en
- in het verslag de materiële risico's en onzekerheden zijn vermeld die relevant zijn ter zake van de verwachting van continuïteit van de vennootschap voor een periode van twaalf maanden na opstelling van het verslag.

Voor deze verklaring maakt de Raad van Bestuur gebruik van het interne controlesysteem dat is gebaseerd op het three lines of defense model en is beschreven in het hoofdstuk Risicomanagement als onderdeel van het bestuursverslag. De effectieve werking hiervan in 2022 is door de Raad van Bestuur vastgesteld, mede op basis van de werkzaamheden en rapportages van de Internal Audit Functie. Voor de beoordeling of het gerechtvaardigd is om de financiële verslaggeving op going concern basis op te stellen, baseert de Raad van Bestuur zich op de intern opgestelde meerjarenprognose en de in 2022 uitgevoerde ORSA.

Vooruitblik

Het financieel resultaat van 2022 heeft gevolgen voor onze bedrijfsvoering in de komende jaren. Temeer omdat we verwachten dat de geopolitieke situatie in Europa en de daaraan gekoppelde gevolgen voor economie en maatschappij ook komend jaar nog onstabiel zullen blijven. We verwachten eveneens dat de markttrends en ontwikkelingen verder doorzetten.

Onze strategie voor de komende jaren is gericht op het verstevigen van het fundament van onze organisatie, onze kernactiviteiten. We houden ons investeringsbudget voor het komende jaar op peil en in lijn met het budget van afgelopen jaar. We besteden dit budget aan de uitvoer van onze strategie. Dat begint bij het verbeteren, moderniseren en vernieuwen van onze dienstverlening. Via een investeringskalender hebben we nadrukkelijk prioriteiten gesteld waarin we de komende jaren ons geld investeren. We kiezen voor het vasthouden van het investeringsbudget, omdat we denken op deze manier de beweging naar een toekomstbestendige organisatie te kunnen maken.

Onze leaseportefeuille hebben we afgelopen jaar succesvol geherfinancierd, onder goede condities. Dat is belangrijk nieuws voor onze leasemaatschappijen richting de toekomst. In het verlengde hiervan gaat Bovemij een nieuw 'white label' leaseproduct introduceren, dat kleine en middelgrote garages in staat stelt hun eigen leaseproducten aan te bieden aan hun klanten.

We merken dat de arbeidsmarkt gespannen is en dat het uitdagend is vacatures binnen Bovemij ingevuld te krijgen. Verder zien we dat het verloop in ons personeelsbestand is toegenomen, omdat onze medewerkers worden benaderd door recruiters om hun carrière elders voort te zetten. We blijven ons inspannen, bijvoorbeeld met doeltreffende arbeidsmarktcommunicatie, om vacatures in te vullen. Met onze arbeidsvoorwaarden en bedrijfscultuur zorgen we ervoor dat we onze talenten aan ons blijven binden en het verloop kunnen beperken. Voor moeilijk in te vullen vacatures maken we een zorgvuldige afweging of we deze vaak specifieke kennis ook extern kunnen inkopen.

Daarnaast zullen we wat betreft personeelskosten kostenbewust moeten opereren. Daarom zijn we er in de toekomst scherper op of we nieuwe vacatures moeten uitzetten of dat deze ook binnen Bovemij kunnen worden ingevuld. Een belangrijke personele wijziging in 2023 is de aanstelling van Linn Musters per 15 februari 2023 als algemeen directeur bij N.V. Schadeverzekering-Maatschappij Bovemij. Zij vervangt Pieter van der Burg die na 32 jaar met pensioen gaat.

2023 zal ook het jaar zijn waarin wij ons zestigjarig jubileum vieren. Dat doen we met onze klanten, met onze medewerkers en hun gezinnen en met de overige stakeholders. Want samen hebben we ervoor gezorgd dat we nu 60 zijn. In 2023 vieren we dat we trots zijn op ons verleden en enthousiast over onze toekomst.

Verlag van de Raad van Commissarissen

Terugblik 2022

De Raad van Commissarissen (RvC) van Bovemij N.V. heeft als hoofdtaak het houden van toezicht, meer in het bijzonder ten aanzien van het bestuur, de financiering, de strategie, het risicomanagement, compliance en de risico's van de onderneming. Daarnaast ziet de RvC een rol weggelegd in de relatie met de aandeelhouders van Bovemij, BOVAG en STAK. Afstemming en samenwerking is belangrijk, zie onder meer de uitwerking van het thema Inkoopprogramma, waar dit naar tevredenheid heeft plaatsgevonden.

Thema's RvC afgelopen jaar

Belangrijke onderwerpen voor de RvC van Bovemij in 2022 waren:

- de afronding van de werving van de CEO;
- het inkoopprogramma van certificaten Bovemij;
- het herijken van de uitvoering van de strategie in relatie tot het managen van de huidige business;
- de inventarisatie op het gebied van duurzaamheid;
- de nog lopende afwikkeling van de onderzoeken naar aanleiding van het compliance dossier uit 2018;
- de selectie nieuwe accountant vanaf boekjaar 2024;
- de analyse van het resultaat, in het bijzonder de impact van de geopolitieke ontwikkelingen;
- de evaluatie van het dividendbeleid van Bovemij;
- en de aanpassing van de samenstelling van de Raad van Bestuur.

Afronding werving CEO

In 2021 was de werving van de CEO opgestart door de RvC en begin 2022 is dit afgerond met de benoeming van Hans Coffeng per 14 februari 2022.

Inkoopprogramma certificaten Bovemij

In 2010 startte Bovemij met de uitgifte van certificaten aan partijen in de mobiliteitsbranche. Met het opgehaalde geld kon Bovemij haar strategie uitvoeren. In 2019 deden Bovemij en grootaandeelhouder BOVAG samen onderzoek naar de optimale financieringsstructuur van Bovemij. Na uitvoerig onderzoek en alles afwegende is Bovemij tot de conclusie gekomen dat zij goed in staat is om haar strategische ambities voor de komende jaren uit eigen middelen te financieren. Doordat Bovemij er begin 2022 financieel gezond voor staat met een sterke balans, is er ruimte voor een certificaat inkoopprogramma.

De ledenraad van BOVAG heeft op aangeven van het bestuur van BOVAG een akkoord gegeven voor een bijdrage aan het inkoopprogramma van Bovemij certificaten. Besloten is dat BOVAG voor maximaal 20% zal bijdragen aan de inkoop. De RvC heeft de RvB een machtiging gegeven voor in totaal € 25 miljoen voor het inkoopprogramma en dit is in april 2022 ook bekrachtigd in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Het uiteindelijke resultaat van het gehouden inkoopprogramma is dat uiteindelijk 549.833 certificaten (van 165 certificaathouders) voor een bedrag van € 20,2 miljoen certificaten voor inkoop door Bovemij hebben aangeboden. Aangezien het maximum ter beschikking gestelde bedrag van € 25 miljoen niet is overschreden heeft geen pro rata verdeling plaatsgevonden en zijn alle aangeboden certificaten door Bovemij half juni 2022 ingekocht.

Herijking van de uitvoering van de strategie

De strategie van Bovemij blijft ongewijzigd, wendbaar en proactief inspelen op trends en ontwikkelingen. Maar ook is geconstateerd dat we meer wilden dan we eigenlijk aankonden. Meer focus is gewenst door de organisatie en besloten is om het verbeteren en moderniseren van de bestaande dienstverlening de komende jaren meer aandacht te geven. De producten zullen vervolgens ontsloten worden op de platformen.

De RvC is meegenomen in dit traject van 'Less is more' en is tevreden over de keuze om meer focus in de uitvoering van de strategie aan te brengen. Hierin wordt de RvC beantwoord in haar verzoek om aandacht te hebben en houden voor de klant en de huidige dienstverlening naast de transformatie.

Duurzaamheid

Belangrijk thema is duurzaamheid en uiteindelijk zal dit een steeds centraler thema voor de onderneming en voor de RvC gaan worden. De RvC is geïnformeerd over de activiteiten die hebben plaatsgevonden in 2022. Tevens is duurzaamheid naast de werkzaamheden van een centrale projectgroep ook als verantwoordelijkheid meegenomen voor de eerste lijn door dit als expliciet onderdeel mee te laten nemen in het businessplan voor 2023.

De onderneming is gestart met de voorbereidingen voor de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), een transparante verslaglegging over duurzaamheid die de onderneming helpt te sturen op specifieke duurzaamheidsonderwerpen afgestemd met stakeholders.

Compliancedossier

Door de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur zijn destijds meldingen gedaan bij de betreffende toezichtinstellingen, de Belastingdienst en het OM over incidenten uit de periode 2014-2019. De Raad van Bestuur informeert de Raad van Commissarissen regelmatig over de status van de legacy issues.

De AFM en DNB hebben hun onderzoeken naar de incidenten uit die periode afgerond. AFM heeft de Schadeverzekeringsmaatschappij (SVM) een boete opgelegd van € 1,75 miljoen. SVM heeft tegen het besluit tot boeteplegging haar bezwaarschrift bij de AFM ingediend.

Op 18 november 2022 heeft SVM van DNB het voornemen tot het opleggen van een bestuurlijke boete ontvangen voor overtredingen van artikel 3:10 lid 1 Wft en artikel 3:17 lid 1 Wft voor de periode 2016 t/m 2020. DNB gaat voor deze overtredingen uit van een basisbedrag voor de boete van € 2 miljoen. De directie van SVM heeft op 22 december 2022 haar zienswijze gegeven op het voornemen van DNB om aan SVM een bestuurlijk boete op te leggen. SVM is nog in afwachting van het besluit van DNB.

Selectie nieuwe accountant

De ARC leden van de RvC zijn betrokken geweest bij het selectietraject voor een nieuwe accountant van de onderneming vanaf het boekjaar 2024. Besluitvorming op advies van de ARC heeft plaatsgevonden in de RvC en het voornemen tot benoeming van de nieuwe accountant zal worden voorgedragen aan de aandeelhoudersvergadering van april 2023.

Financiële resultaten

De economische onzekerheden en de huidige geopolitieke ontwikkelingen vragen om waakzaamheid. De stijgende rente en dalende beurskoersen hebben impact op de marktwaarde van onze beleggingen in aandelen, hypotheek en staatsobligaties, en daarmee op het resultaat omdat de beleggingen tegen de actuele marktwaarde worden geboekt. Dit leidt bij flinke marktbevingen tot een grotere volatiliteit van het resultaat.

Gegeven deze volatiliteit op het resultaat is de ARC hier uitgebreid door het bestuur over geïnformeerd en is de financiële analyse met de impact op het resultaat iedere reguliere RvC vergadering besproken.

Evaluatie van het dividendbeleid

Tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) van april 2022 is de voorzitter van de RvC verzocht een evaluatie te doen naar het dividendbeleid. Deze evaluatie is door de onderneming opgepakt en de RvC is hierin geadviseerd. Voor de AvA van 2023 zal dit onderwerp op de agenda komen te staan en zullen de aandeelhouders/certificaathouders hier vooraf over worden geïnformeerd.

Samenstelling van Raad van Bestuur

Begin 2023 is de samenstelling van de Raad van Bestuur aangepast om de organisatie slagvaardiger en wendbaarder te maken. Het aflopen van de termijn van vier jaar van Chief Commercial Officer Mas van Steenis was daarvoor een natuurlijk moment. Zijn positie is niet opnieuw ingevuld. Het besluit om deze termijn niet te verlengen is in goed overleg genomen. CEO Hans Coffeng neemt de commerciële verantwoordelijkheden van Van Steenis over.

Bovemij bedankt Mas van Steenis voor zijn inzet en bijdrage. In de afgelopen vier jaar heeft hij met zijn ervaring rust en stabiliteit gebracht. Er staat nu een goede commerciële organisatie. In coronatijd was hij de drijvende kracht achter de steunpakketten die we aan onze zakelijke klanten hebben verstrekt. Ook heeft hij een rol gespeeld in de voor Bovemij strategische overname van Autotrust. Mas van Steenis laat een volwassen organisatie achter.

Samenstelling en deskundigheid

De Raad van Commissarissen van de holding is gelinkt met de Raad van Commissarissen van de schadeverzekeraar via de gezamenlijke voorzitter van de Raden van Commissarissen. Dit verslag is geschreven vanuit de Raad van Commissarissen van holding Bovemij N.V. Het verslag van de Raad van Commissarissen van de verzekeraar is opgenomen in het jaarverslag van N.V. Schadeverzekering-Maatschappij Bovemij.

De Raad van Commissarissen dient zodanig te zijn samengesteld dat de leden ten opzichte van elkaar en de Raad van Bestuur onafhankelijk en kritisch opereren. Om die reden zijn in artikel 2 van het Reglement Raad van Commissarissen Bovemij N.V. vereisten opgesteld waaraan de samenstelling van de RvC dient te voldoen en wordt gewerkt met een profielschets ten behoeve van de gewenste invulling van de RvC.

Bij de selectie van leden van RvB en de RvC streeft Bovemij naar selectie van de beste kandidaat en naar een balans tussen leeftijd, geslacht, werkervaring en opleidingsachtergrond.

De RvC van Bovemij N.V. is als volgt samengesteld vanuit de volgende profielen:

- Arjen Dorland - Voorzitter RvC Bovemij N.V. en N.V. Schadeverzekering-Maatschappij Bovemij (linking pin). Profiel financiële instellingen en digitale strategie.
- Norbert van den Eijnden - Vice-voorzitter RvC Bovemij N.V. Profiel automotive en leasing
- Jaco Remijn - Profiel automotive en BOVAG
- Corinne Weeda-Hoogstad - Profiel financieel en risk
- George Seitzinger - Profiel automotive en BOVAG

Personalia

	A.C. (Arjen) Dorland	N. (Norbert) van den Eijnden	J.E. (Jaco) Remijn	C. (Corinne) Weeda - Hoogstad	G.H. (George) Seitzinger
Functie	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Geslacht	Man	Man	Man	Vrouw	Man
Leeftijd	67	63	55	54	57
Nationaliteit	Nederlandse	Nederlandse	Nederlandse	Nederlandse	Nederlandse
In functie	Benoemd op de Aandeelhoudersvergadering van 24 april 2020 voor een periode van 4 jaar	Benoemd op de Aandeelhoudersvergadering van 24 april 2020 voor een periode van 4 jaar	Benoemd op de Buitengewone Aandeelhoudersvergadering van 5 juni 2020 voor een periode van 4 jaar	Benoemd op de Buitengewone Aandeelhoudersvergadering van 16 juli 2020 voor een periode van 4 jaar	Benoemd op de Aandeelhoudersvergadering van 23 april 2021 voor een periode van 4 jaar
Relevante nevenfuncties	Vice-voorzitter RvC ABN AMRO Bank Vice-voorzitter Rvc Essent NV Voorzitter RvT Haaglanden Medisch Centrum Voorzitter RvT Naturalis Voorzitter RvT Japanmuseum Sieboldhuis	Member Supervisory Board Allane SE Lid RvC Exploitiemaatschappij Golfbaan Amelisweerd B.V. Voorzitter Stichting Duurzame Vecht Zelfstandig adviseur in de (auto)mobiliteitsbranche	Algemeen Directeur Broekhuis Groep	CFO International Card Services Lid RvC Florensis Voorzitter RvC ABN AMRO Captive N.V.	Algemeen Directeur - Van Dijk Holding BV Lid Raad van Advies Beesd Infra Management BV Bestuurder Stichting Duizend Assen

Financiële belangen van commissarissen

De huidige leden van de Raad van Commissarissen hebben geen direct of indirect financieel belang in de vennootschap.

Commissies

De Raden van Commissarissen hebben in het voorjaar van 2019 besloten tot instelling van een tweetal commissies, te weten een Audit en Risk Commissie (ARC) en een Nominatie en Remuneratie Commissie (NRC). Deze commissies functioneren beide als voorbereidend adviesorgaan voor de Raden van Commissarissen.

In 2022 is de ARC zes keer bijeengekomen. Voorzitter van de ARC is Corinne Weeda-Hoogstad en Norbert van den Eijnden en Ageeth Bakker. Arjen Dorland en Hans Coffeng hebben een standing invitation. Corinne Weeda - Hoogstad en Norbert van den Eijnden zijn 100% aanwezig geweest. Belangrijkste onderwerpen zijn de integriteit en kwaliteit van de financiële verslaglegging, de effectiviteit van de interne risicobeheersings- en controlesystemen en de besluitvoorbereiding hierover richting de Raad van Commissarissen. De externe accountant heeft op relevante agendapunten deelgenomen aan de bijeenkomsten van de ARC.

De NRC is in 2022 twee keer bijeengekomen. De NRC wordt voorgezeten door Arjen Dorland. Overige leden zijn Jaco Remijn, Hans Coffeng. Arjen Dorland en Jaco Remijn zijn 100% aanwezig geweest. Belangrijkste onderwerpen zijn de afronding van de selectie van de CEO, de remuneratie en KPI's van de Raad van Bestuur en het advies ter besluitvorming richting de Raad van Commissarissen.

Toezicht

Corporate Governance Code

De Corporate Governance Code 2016 is van toepassing op Bovemij. De Raad van Commissarissen herkent zich in de uitgangspunten en best practices van de Corporate Governance Code. Naar het oordeel van de Raad van Commissarissen is voldaan aan de eisen voor onafhankelijkheid zoals bedoeld in de Code.

Vergaderingen

In 2022 kwam de Raad van Commissarissen in totaal dertien keer bijeen. Dit betreft naast reguliere vergaderingen extra vergaderingen inzake de strategie, de benoeming van de CEO, het inkoopprogramma certificaten, voorbereiding Algemene vergadering van Aandeelhouders en het Onderling Beraad. Voor de reguliere vergaderingen in aanwezigheid van de Raad van Bestuur geldt dat deze vijf keer in 2022 hebben plaatsgevonden. Twee van deze vergaderingen (begin en einde jaar) was in aanwezigheid van de externe accountant (EY).

Bij de totstandkoming van de strategie is de Raad van Commissarissen in een adviserende rol betrokken. Daarnaast ziet de Raad van Commissarissen toe op de kwaliteit van besluitvorming in de belangrijkste beslissingen en investeringen bij de uitvoering van de strategie van Bovemij. Naast de vijf reguliere vergaderingen kwam de Raad van Commissarissen in 2022 twee keer bijeen in een strategiedag met de Raad van Bestuur, Statutaire Directie van de Verzekeraar en de Raden van Commissarissen van de holding en de verzekeraar.

Aanwezigheid	Reguliere vergaderingen	Extra vergaderingen
A.C. (Arjen) Dorland	100% (5 van de 5)	100% (8 van de 8)
N. (Norbert) van den Eijnden	100% (5 van de 5)	100% (8 van de 8)
J.E. (Jaco) Remijn	100% (5 van de 5)	75% (6 van de 8)
C. (Corinne) Weeda - Hoogstad	100% (5 van de 5)	100% (8 van de 8)
G.H. (George) Seitzinger	100% (5 van de 5)	88% (7 van de 8)

Evaluatie functioneren

In november 2022 heeft de Raad van Commissarissen een Onderling Beraad gehouden, zonder de aanwezigheid van de Raad van Bestuur. In 2019 was het de laatste keer dat deze evaluatie met ondersteuning van een externe adviseur heeft plaatsgevonden. Afgelopen jaar heeft opnieuw de evaluatie plaatsgevonden onder begeleiding van dezelfde externe adviseur als destijds, KPMG. In dit overleg stond de evaluatie van de RvC, de onderliggende commissies, de RvB en het individuele functioneren van de commissarissen centraal. Hiervoor zijn individueel evaluatieformulieren ingevuld; de samenvatting van de resultaten zijn met elkaar in het Onderling Beraad besproken.

De RvC heeft een sterke ontwikkeling doorgemaakt op het gebied van vertrouwen, openheid en balans qua onderwerpen over de breedte van de organisatie. Er is een algemeen positief beeld over de bereikte resultaten van het afgelopen jaar en de bijdrage van alle leden van de RvC hieraan en een goede samenwerking binnen de RvC en de onderliggende commissies (Audit en Risico Commissie en Nominatie en Remuneratie Commissie).

De RvC is positief over het traject van de herijking van de realisatie van de strategie. Uitkomst van dit traject is dat de RvB meer gaat temporiseren om de gestelde doelen te halen. Dat betekent dat Bovemij meer tijd zal nemen voor het transformatietraject, rekening houdend met de beschikbare capaciteit van de organisatie.

Waar het afgelopen jaar nog gedomineerd werd door de werving van de CEO, het inkoopprogramma en het compliance dossier zal het komende jaar de langetermijnagenda meer centraal staan, zoals de strategie en strategische personeelsplanning.

Het verslag van het Onderling Beraad is gedeeld met de RvB om gezamenlijk de verbeterpunten te gaan realiseren, los van de aandachtspunten die specifiek bij de RvC liggen. De eigenaar van de actiepunten is de voorzitter van de RvC en deze monitort de opvolging met ondersteuning van de secretaris. Tevens vinden twee keer per jaar strategiedagen met bestuur en commissarissen plaats waarbij naast het vooruit kijken ook de evaluatie aan bod komt.

Jaarrekening 2022

Dividend

Statutair ligt de bevoegdheid voor het reserveren van (een gedeelte) van de jaarwinst bij de directie van de vennootschap, onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen. De Algemene Vergadering stelt de jaarrekening vast, inclusief het daarin opgenomen dividendvoorstel. De Raad van Bestuur heeft in overeenstemming met artikel 39 van de statuten een voorstel gedaan aan de Raad van Commissarissen betreffende de winstbestemming.

Met inachtneming van het kapitaalbeleid van Bovemij N.V. wordt voorgesteld om geen dividend uit te keren vanwege een negatief resultaat. Het resultaat is het resultaat na belastingen. Dit betekent dat over het resultaat van 2022 geen dividend wordt uitgekeerd op de (certificaten van) gewone aandelen (2021: € 13.937.000). Dit komt neer op € 0,00 per (certificaat van) gewoon aandeel (2021: € 1,37). Dit voorstel staat ter beschikking van de Algemene Vergadering en is nog niet in de jaarrekening verwerkt.

Decharge

De Raad van Commissarissen keurt op basis van artikel 39 van de statuten dit dividendvoorstel goed. Wij adviseren u de jaarrekening conform artikel 37 van de statuten vast te stellen. Wij vragen u decharge te verlenen aan de leden van de Raad van Bestuur voor hun bestuur in 2022 en aan de leden van de Raad van Commissarissen voor het uitgevoerde toezicht in 2022.

Tot slot

Gezien onder meer de externe geopolitieke ontwikkelingen een moeilijk jaar resultaat technisch gezien. De Raad van Commissarissen complimenteert de Raad van Bestuur met het vasthouden aan haar koers om Bovemij enerzijds toekomstbestendig te houden en anderzijds de focus te hebben op de bestaande dienstverlening. Van en voor de branche met verzekeringen, financieringen, garanties en datadiensten.

We zijn tevreden met de mogelijkheid die afgelopen jaar is geboden met het inkoopprogramma certificaten van Bovemij. Een mooie mogelijkheid voor certificaathouders die dit wensten om hun certificaten in te laten kopen. Dit gezien de beperkte verhandelbaarheid op de markt en de financiële mogelijkheden van Bovemij in 2022 om hier haar verantwoordelijkheid in te nemen.

Het is een lastige tijd, niet alleen voor Bovemij en de branche, maar voor de hele maatschappij. Samen vooruit is en blijft het credo en het onderstreept het belang om gezamenlijk op te treden met onze stakeholders. Hier zijn in 2022 goede stappen in gezet en we zien uit naar een verdere uitbouw van de samenwerking in 2023.

De Raad van Commissarissen wil in het bijzonder haar dank uitspreken voor de medewerkers van Bovemij. Er wordt veel van iedereen gevraagd om naast het toekomstbestendig maken van de organisatie ook de focus te hebben voor de huidige dienstverlening.

Onze aandeelhouders

BOVAG

Het is jammer, maar we hebben er bij BOVAG alle begrip voor, dat het resultaat van Bovemij over 2022 is achtergebleven. Het zat eenvoudigweg niet mee op de beurs en de rentes stegen, met name ingegeven door de extreme geopolitieke ontwikkelingen.

Belangrijker is dat het operationele resultaat wél tot tevredenheid stemt. Daar moet de focus ook op liggen. Ik wil alle medewerkers van Bovemij dan ook hartelijk danken voor hun niet aflatende inzet in 2022.

In het kader van operationele resultaten is het belangrijk dat Bovemij komende tijd vaart maakt met het bijbenen van de steeds snellere digitalisering bij klanten. Dat vraagt om productvernieuwing. En om voortvarende productontwikkeling, zodat Bovemij snel kan aansluiten op de evoluerende behoeftes van de BOVAG-leden. Daar moet echt nog wel een tandje bij, wat BOVAG betreft.

We zullen daar als BOVAG ook onze input voor blijven leveren.

We zien dat Bovemij zich op een kantelpunt bevindt als het gaat om digitalisering van zijn dienstverlening. Het is daarbij zaak de klant goed in het oog te houden. Bij BOVAG merken we dat banken die dat kantelpunt bereikten, het klantbelang regelmatig uit het oog verloren.

Mijn dringende advies is om juist ook bij die digitaliseringsslag oog voor de warme band met onze leden te hebben. Behoud die, koester die, versterk die. Juist nu, in een periode waar ondernemers voor enorme uitdagingen staan, kan Bovemij laten zien wat de kernkwaliteiten zijn: ondersteunen van het ondernemerschap van BOVAG-leden. Ik vraag daarbij bijzondere aandacht voor onze ondernemers in het midden- en kleinbedrijf. BOVAG zal Bovemij aanmoedigen de producten, diensten en omgang richting ondernemingen én de ondernemers zelf te blijven verbeteren en innoveren. Zo bied je als branche-eigen club de meerwaarde die van je verwacht mag worden.

De Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen zijn weer volledig en moeten voortvarend aan de slag. Wij willen ze daarin ondersteunen. Ik ben een dag 'op stage' geweest in Nijmegen en heb toen heel veel over de Bovemij-organisatie geleerd. Zo heb ik begrepen dat Bovemij zich ooit in Nijmegen heeft gevestigd vanwege de makkelijke toegang tot goed opgeleid personeel. Nu de top op orde is, is het zaak werk te maken van de aanwas van een jonge, frisse garde toptalenten, die het nieuwe elan van Bovemij mede vorm kunnen geven. En de noodzakelijke vaart kunnen maken met de ontwikkeling en vernieuwing van het productportfolio. Aangezien het hoofdkantoor van Bovemij in Nijmegen zit, mag dat geen probleem zijn.

Han ten Broeke,
algemeen voorzitter BOVAG

STAK

Stichting Administratiekantoor Bovemij (STAK) heeft als doel het verkrijgen en administreren van gewone aandelen in het kapitaal van Bovemij N.V. STAK oefent het stemrecht uit, int het op de aandelen beschikbaar gestelde dividend en keert het dividend uit aan de certificaathouders. Sinds de aandelenemissie in 2010 is er sprake van twee grootaandeelhouders: BOVAG (82,50%) en STAK (17,50%). Na het inkoopprogramma certificaten van mei 2022 is de verhouding gewijzigd: BOVAG 88% en STAK 12%. STAK vertegenwoordigt zo'n 200 certificaathouders, die allemaal behoren tot het netwerk van BOVAG.

De samenstelling van het STAK-bestuur is als volgt:

- Bob Velthuis - voorzitter
- Ageeth Bakker - lid namens Bovemij
- George de Booij - lid namens BOVAG
- Henk van der Kwast - lid
- Arnold Koopmans - lid

Het bestuur van STAK kwam in het afgelopen jaar zeven keer bij elkaar. Onderwerpen die onder meer aan bod kwamen, zijn de strategie van Bovemij, verzoeken van certificaathouders die goedkeuring van het STAK-bestuur vereisen, het onderzoek naar de verhandelbaarheid van de certificaten en uiteindelijk het inkoopprogramma certificaten van Bovemij.

De problematiek van de beperkte verhandelbaarheid van de certificaten van de afgelopen jaren is een centraal thema voor het STAK bestuur, zo ook voor 2022. Na het afronden van de marktverkenning door de onderneming is mede door de signalen van het STAK bestuur door de onderneming gekeken naar een mogelijke oplossing voor certificaathouders om hun certificaten tegen een redelijke prijs aan te kunnen bieden. Dit heeft geleid tot een onderzoek van de onderneming naar de mogelijkheden van een inkoopprogramma van certificaten van Bovemij.

Na het persbericht van begin april 2022 door Bovemij waarin het inkoopprogramma is aangekondigd, zijn er informatiesessies voor certificaathouders georganiseerd door Bovemij. Het is vanaf dit moment van openbaarmaking van deze informatie voor alle belanghebbenden dat de STAK nauw betrokken is geweest bij het inkoopprogramma. Zo heeft de STAK haar input gegeven op de communicatie rondom het inkoopprogramma en is zij aanwezig geweest bij de informatiesessie voor certificaathouders die door de onderneming zijn georganiseerd.

Het inkoopprogramma heeft erin geresulteerd dat alle certificaathouders die dit wensten, hun certificaten voor inkoop door Bovemij hebben kunnen aanbieden. Uiteindelijk heeft 55% van de certificaathouders deelgenomen. Een voor de STAK belangrijk resultaat als vertegenwoordiger van de certificaathouders.

Dit neemt niet weg dat de verhandelbaarheid van de certificaten nog steeds relatief beperkt is. Dit zal een blijvend aandachtspunt voor de STAK zijn, als ook de aandacht voor een mogelijk vervolg op het inkoopprogramma door de onderneming.

Bob Velthuis
Voorzitter Stichting Administratiekantoor Bovemij

Jaarrekening 2022

Geconsolideerde balans per 31 december 2022

(voor resultaatbestemming)

Activa

(in duizenden euro's)		31-12-2022	31-12-2021
Immateriële vaste activa	1		
Software		5.296	4.620
Goodwill		5.780	6.503
Portefeuillerechten		-	-
		11.076	11.123
Beleggingen	2		
Terreinen en gebouwen			
Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik		9.005	20.560
Overige terreinen en gebouwen		45.867	48.728
		54.872	69.288
Overige financiële beleggingen			
Aandelen		52.960	61.097
Obligaties		70.226	37.171
Hypotheken		80.663	98.058
Uitstaande leningen		398	646
		204.247	196.972
Vorderingen	3		
Vorderingen uit herverzekering		16.476	8.147
Vorderingen uit directe verzekering		3.597	3.700
Vorderingen uit co-assurantie en inkomende herverzekering		25.299	35.536
Vorderingen uit hoofde van financial lease		258.244	288.340
Actieve belastinglatentie		763	5.601
Overige vorderingen		16.745	14.173
		321.124	355.497
Overige activa	4		
Materiële vaste activa		4.523	15.990
Liquide middelen		219.906	230.832
		224.429	246.822
Overlopende activa	5		
Overlopende acquisitiekosten		29.778	25.193
Overige overlopende activa		34.303	32.286
		64.081	57.479
		879.829	937.181

Passiva

(in duizenden euro's)		31-12-2022	31-12-2021
Groepsvermogen	6	210.222	255.652
Aandeel derden	7	-10.769	-7.579
Achtergestelde leningen	8	41.144	42.299
Technische voorzieningen	9		
Voor niet-verdiende premies en lopende risico's			
-Bruto		174.531	158.135
-Aandeel herverzekeraars		2.301	4.770
		172.230	153.365
Voor te betalen schaden			
-Bruto		297.414	288.361
-Aandeel herverzekeraars		50.273	4.915,8
		247.141	239.203
Overige technische voorzieningen		19.106	18.294
		438.477	410.862
Voorzieningen	10		
Voorziening voor latente belastingen		9.821	21.011
Overige voorzieningen		10.682	10.540
		20.503	31.551
Schulden	11		
Schulden uit herverzekering		437	365
Schulden uit directe verzekering		2.664	3.409
Schulden aan kredietinstellingen		14.795,4	175.847
Belastingen en premies sociale verzekeringen		8.528	2.600
Overige schulden		16.644	13.881
		176.227	196.102
Overlopende passiva	12	4.025	8.294
		879.829	937.181

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2022

Technische rekening

(in duizenden euro's)		2022	2021
Verdiende premie eigen rekening	13		
<i>Premies</i>			
-Bruto		384.855	366.488
-Aandeel herverzekeraars		10.692	13.787
		374.163	352.701
<i>Wijziging technische voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's</i>			
-Bruto		-16.396	-8.760
-Aandeel herverzekeraars		2.469	2.949
		-18.865	-11.709
		355.298	340.992
Toegerekende opbrengst uit beleggingen		-22.557	14.752
Schade eigen rekening	14		
<i>Schaden</i>			
-Bruto		221.651	205.981
-Aandeel herverzekeraars		12.022	10.608
		209.629	195.373
<i>Wijziging technische voorziening voor te betalen schaden</i>			
-Bruto		9.053	-12.045
-Aandeel herverzekeraars		1.115	706
		7.938	-12.751
Wijziging overige technische voorzieningen		812	5
		218.379	182.627
Bedrijfskosten	15		
Acquisitiekosten		57.704	55.314
Wijziging overlopende acquisitiekosten		-3.669	-3.319
Beheers- en personeelskosten		48.730	40.909
Provisie van herverzekeraar		-341	-1.359
		102.424	91.545
Resultaat technische rekening		11.938	81.572

Niet-technische rekening

(in duizenden euro's)		2022	2021
Resultaat technische rekening		11.938	81.572
Beleggingsopbrengsten	16		
Opbrengst gebouwen en terreinen		3.027	3.981
Opbrengst overige beleggingen		18	1
Ongerealiseerde winst op beleggingen		80	18.773
Gerealiseerde winst op beleggingen		3.791	3.920
		6.916	26.675
Beleggingslasten	17		
Beheerskosten en rentelasten beleggingen		3.820	4.646
Ongerealiseerd verlies op beleggingen		36.146	2.055
Gerealiseerd verlies op beleggingen		1.136	49
		41.102	6.750
Toegerekende opbrengst uit beleggingen overgeboekt naar technische rekening		22.557	-14.752
Resultaat niet-verzekeringstechnische activiteiten	18		
Omzet		55.861	57.284
Kostprijs van de omzet		25.442	31.342
		30.419	25.942
Beheerskosten niet-verzekeringstechnisch		45.724	49.213
Overige baten (+) en lasten (-)		-3	-1.300
Resultaat niet-verzekeringstechnische activiteiten		-15.308	-24.571
Andere lasten	19	1.750	4.237
Resultaat voor belastingen		-16.749	57.937
Belastingen	20	-3.830	-16.871
Resultaat na belastingen		-20.579	41.066
Resultaat aandeel derden	21	6.189	5.561
Resultaat na belastingen toekomend aan Bovemij N.V.		-14.390	46.627
Resultaat na belastingen per aandeel (in euro's)		-1,41	4,58

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(in duizenden euro's)		2022	2021
Stand liquide middelen per 1 januari		230.832	240.561
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Resultaat na belastingen		-14.390	46.627
<i>Aanpassingen voor:</i>			
Aandeel derden	7	-3.190	-3.061
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen materiële vaste activa	4	1.831	5.060
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen immateriële vaste activa	1	1.362	5.129
Niet-gerealiseerde waardeverandering beleggingen	2	36.471	-17.778
Mutatie vorderingen uit hoofde van financial lease	3	30.096	40.618
Mutatie technische voorzieningen	9	27.615	-1.037
Mutatie voorziening voor latente belastingen	10	-11.190	2.740
Mutatie overige voorzieningen	10	142	6.368
Mutatie overige operationele activiteiten		1.424	-7.578
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		70.171	77.088
Kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten			
<i>Investerings- en aankopen</i>			
Aankopen beleggingen	2	-44.644	-53.169
Acquisitie deelnemingen, netto van geacquireerde liquide middelen		-	-5.399
Investerings materiële vaste activa	4	-1.207	-6.718
Investerings immateriële vaste activa	1	-1.348	-2.560
<i>Desinvesteringen en verkopen</i>			
Verkopen beleggingen	2	15.314	12.936
Desinvesteringen materiële vaste activa	4	10.843	5.430
Desinvesteringen immateriële vaste activa	1	33	782
Totaal kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten		-21.009	-48.698
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Inkoop/verkoop eigen certificaten		-16.103	-1.204
Dividenduitkering		-13.937	-11.089
Overige vermogensmutatie		-1.000	-
Opgenomen financieringen	8, 11	46.869	57.511
Afgeloste financieringen	8, 11	-75.917	-83.337
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		-60.088	-38.119
Mutatie liquide middelen		-10.926	-9.729
Stand liquide middelen per 31 december		219.906	230.832

De nummering in het kasstroomoverzicht verwijst naar de nummering in de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening. De mutatie van overige operationele activiteiten in het kasstroomoverzicht betreft de mutatie in het boekjaar van de vorderingen, de overlopende activa, de schulden en de overlopende passiva. Voor de kasstroom inkoop/verkoop eigen certificaten en de kasstroom uit dividenduitkering, zoals opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten, wordt verwezen naar de specificatie van het eigen vermogen in de enkelvoudige balans.

Toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening

Algemeen

Op grond van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, in het bijzonder afdeling 15, zijn de voor verzekeringsmaatschappijen geldende voorschriften voor de jaarrekening toegepast.

De financiële gegevens van de onderneming zijn in de geconsolideerde jaarrekening verwerkt. Alle bedragen in de gepresenteerde tabellen zijn, tenzij anders aangegeven, vermeld in duizenden euro's. De bedragen in tekstuele toelichtingen staan vermeld in euro's.

De financiële gegevens van de onderneming zijn in de geconsolideerde jaarrekening verwerkt. Derhalve vermeldt de enkelvoudige winst-en-verliesrekening conform artikel 402 Boek 2 BW slechts het aandeel in het resultaat na belastingen van vennootschappen waarin wordt deelgenomen na belastingen en het resultaat na belastingen uit eigen bedrijfsuitoefening.

Activiteiten

Bovemij N.V. (KvK-nummer 10027450), gevestigd te Nijmegen, heeft drie hoofdactiviteiten, waarbij de activiteiten primair zijn gericht op de mobiliteitsbranche. Bovemij verzekert, financiert en verzorgt data-activiteiten via platforms voor mobiliteitsbedrijven en hun klanten.

Continuïteit

Bovemij N.V. heeft een specifieke beoordeling gemaakt van de huidige en toekomstige situatie, inclusief liquiditeit- en solvabiliteitsprognoses voor tenminste de komende twaalf maanden, van de mogelijkheid om de continuïteitveronderstelling te handhaven. Op basis van deze beoordeling is Bovemij van mening dat er geen gerede twijfel bestaat ten aanzien van de continuïteitsveronderstelling die aan deze jaarrekening ten grondslag ligt.

Presentatiewijzigingen

De in deze jaarrekening ter vergelijking opgenomen cijfers over 2021 zijn, waar nodig, ten behoeve van het inzicht gerubriceerd en toegelicht. De Voorzieningen voor latente belastingen is ten behoeve van het inzicht gesplitst in een actieve en een passieve belastinglatentie.

Gebruik van schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat Bovemij schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de gerapporteerde activa en verplichtingen en de gerapporteerde baten en lasten voor de verslagperiode. De belangrijkste schattingen betreffen het vaststellen van de [1] verzekeringstechnische en overige voorzieningen, [2] waardering van beleggingen en [3] waardering van vorderingen uit hoofde van financial lease.

De situaties worden hierbij beoordeeld op basis van beschikbare financiële informatie, marktgegevens, ervaring en andere factoren die onder de gegeven omstandigheden als redelijk worden beschouwd. Hoewel deze schattingen met betrekking tot actuele gebeurtenissen naar beste weten van het management worden gemaakt, bestaat de mogelijkheid dat de feitelijke uitkomsten afwijken van de schattingen. Om dit risico te minimaliseren worden de schattingen en onderliggende veronderstellingen jaarlijks beoordeeld en waar nodig herzien. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in de toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. Voor de gehanteerde methodiek en aannames bij het vaststellen van de verzekeringstechnische voorzieningen en de waardering van de financiële beleggingen wordt verwezen naar de paragrafen 'Technische en overige voorzieningen', 'Beleggingen' en 'Vorderingen uit hoofde van financial lease' in de toelichting op de balans.

Schattingswijzigingen

In de jaarrekening van 2022 is ten opzichte van 2021 de volgende schattingswijziging opgenomen:

- Jarelang bedroeg de prijsinflatie zich grofweg in de range 1%-2%, mede door het beleid van de Europese Centrale Bank (ECB) dat zich richt op een lange termijn inflatie van 2%. Vanaf het najaar van 2021 is de inflatie echter sterk opgelopen. Deze hoge inflatie zorgt voor hogere kosten, zowel van interne kosten als van schadebetalingen, bij de verzekeringsportefeuille van Bovemij N.V. Bovemij N.V. beschouwt deze hoge inflatie als een uitzonderlijke omstandigheid en heeft er daarom voor gekozen om haar technische voorzieningen te verhogen in verband met deze hoge inflatie. De schadevoorziening, ná verhoging, bevindt zich in het midden van de bandbreedte uit de toereikendheidstoets. Hiertoe is de IBNER-factor voor schadevoorzieningen verhoogd, met een totale impact van € 4.320.000.

Grondslagen voor consolidatie

De volgende deelnemingen zijn in de consolidatie betrokken:

Naam	Statutair gevestigd te	Aandeel 2022	Aandeel 2021
N.V. Schadeverzekering-Maatschappij Bovemij	Nijmegen	100%	100%
Enra Verzekeringen B.V.	Grootebroek	100%	100%
Enra GmbH	Kaarst (Duitsland)	100%	n.v.t.
Quakel Assuradeuren B.V.	Alphen aan den Rijn	50%	50%
Bovemij Intermediair B.V.	Nijmegen	100%	100%
Bovemij Juridische Diensten B.V.	Nijmegen	100%	100%
RDC Group B.V.	Amsterdam	100%	100%
RDC inMotiv Nederland B.V.	Amsterdam	100%	100%
Bovemij Financieringen B.V.	Nijmegen	100%	100%
Bovemij Financieringsmaatschappij B.V.	Nijmegen	100%	100%
Care4Lease B.V.	Nijmegen	100%	100%
Bovemij Finance B.V.	Nijmegen	100%	100%
BOVAG Bovemij Platform B.V.	Nijmegen	50%	50%
Bovemij Platform Holding B.V.	Nijmegen	100%	100%
Viabovemij B.V.	Nijmegen	100%	100%
Bovemij Interne Diensten B.V.	Nijmegen	100%	100%
Commercie Bovemij Groep B.V.	Nijmegen	100%	100%
Autotrust Holding B.V.	Groningen	100%	100%
Autotrust B.V.	Assen	100%	100%
Autotrust Europe B.V.	Groningen	100%	100%
Autotrust Service B.V.	Assen	100%	100%

Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen en vennootschappen waarin overheersende zeggenschap wordt uitgeoefend. De groepsmaatschappijen worden integraal geconsolideerd vanaf de datum waarop overheersende zeggenschap op de groepsmaatschappij is verkregen. De groepsmaatschappijen worden niet meer in de consolidatie opgenomen vanaf de datum waarop geen sprake meer is van overheersende zeggenschap. De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling vastgesteld.

Proportionele consolidatie wordt alleen toegepast op de joint venture Quakel Assuradeuren B.V.

Bovemij N.V. en BOVAG Daisy B.V. zijn beiden voor 50% eigenaar van BOVAG Bovemij Platform B.V. De cijfers van deze vennootschap zijn voor 100% in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen, wegens overheersende zeggenschap doordat Bovemij de bestuurders kan benoemen. Het aandeel van BOVAG Daisy B.V. is in de jaarrekening verwerkt als 'aandeel derden'.

Alle in de consolidatiekring betrokken deelnemingen, met uitzondering van BOVAG Bovemij Platform B.V., Enra GmbH en Quakel Assuradeuren B.V., zijn onderdeel van de fiscale eenheid voor vennootschapsbelasting. Voor de omzetbelasting zijn alle in de consolidatiekring betrokken deelnemingen, met uitzondering van BOVAG Bovemij Platform B.V., Enra GmbH, Quakel Assuradeuren B.V., ViaBovemij B.V. en Bovemij Platform Holding B.V. onderdeel van de fiscale eenheid voor. Alle transacties met verbonden partijen hebben plaatsgevonden onder normale marktvoorwaarden.

Voor de verslaglegging van bedrijfscombinaties van entiteiten of transacties onder gemeenschappelijke leiding hanteert Bovemij de 'pooling of interest' methode (vergelijkend cijfer aangepast).

Oprichting

Per 26 januari 2022 is Enra GmbH opgericht als 100% dochter van Enra Verzekeringen B.V. om beter aan te sluiten op de verkoop van fietsverzekeringen in Duitsland.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

Tenzij anders vermeld zijn activa en passiva in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde ervan betrouwbaar kan worden vastgesteld. De activa en passiva worden indien mogelijk gewaardeerd tegen de reële waarden. Indien dit niet mogelijk is, wordt de alternatieve waarderingsgrondslag toegelicht.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van onvolwaardigheid op de betreffende activa worden in mindering gebracht. In vreemde valuta luidende bedragen worden omgerekend tegen de koersen per balansdatum. Dit heeft uitsluitend betrekking op beleggingen. Valutaverschillen worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening. De rapportagevaluta van de jaarrekening is de euro.

Financiële activa en verplichtingen worden gesaldeerd en tegen het nettobedrag in de balans verantwoord, wanneer Bovemij:

- Een direct afdwingbaar juridisch recht heeft om de opgenomen bedragen te salderen.
- Voornemens is om op netto basis te verrekenen, dan wel de realisatie van het actief en de verrekening van de verplichting gelijktijdig te laten plaatsvinden.

Immateriële vaste activa

Een immaterieel vast actief wordt in de balans opgenomen als het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen met betrekking tot het actief zullen toekomen aan de groep en tevens de kostprijs van het actief betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Software

De gekochte software (licenties) en de door Bovemij ontwikkelde software onder de immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

Uitgaven in verband met de ontwikkeling van software die intern wordt gebruikt of toekomstige economische voordelen genereert en die de vast te stellen kosten overtreft, worden opgenomen als immateriële vaste activa en afgeschreven over de geschatte gebruiksduur. De geactiveerde kosten betreffen de personeelskosten van softwareontwikkeling en de toerekenbare overheadkosten. Uitgaven in verband met het onderhoud van software worden als kosten genomen in de periode waarin ze worden gemaakt.

Afschrijving van software wordt op lineaire basis berekend, afhankelijk van de geschatte gebruiksduur, vanaf de datum waarop ze in gebruik zijn genomen. De geschatte gebruiksduur voor software is drie tot vijf jaar of een kortere periode indien de licentieperiode korter is dan drie jaar. De geactiveerde kosten voor software wordt jaarlijks op basis van de resterende gebruiksduur getest op indicaties voor bijzondere waardevermindering. Bijzondere waardeverminderingen worden voornamelijk veroorzaakt door het stoppen van de verkoop of het gebruik van de software.

Goodwill

De goodwill is het surplus van de verkrijgingsprijs op overnamedatum van een bedrijf boven de reële waarde van het saldo van de identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen, verworven op overnamedatum. De goodwill wordt gewaardeerd tegen kostprijs en in tien jaar afgeschreven. Bovemij heeft de verworven goodwill uit bedrijfscombinaties toegewezen aan kasstroomgenererende eenheden (CGU's) op basis van de verwachte synergie die de combinatie zal opleveren. De waarde van goodwill wordt gemonitord op het niveau van een bedrijfsonderdeel, dat gevormd wordt door een verzameling producten of productgroepen met dezelfde risicokenmerken, zijnde het niveau waarop de risico's worden beheerd en kapitaal wordt toegewezen. Een eventueel overschot van de boekwaarde van het bedrijfsonderdeel tegenover de realiseerbare waarde zal eerst worden toegewezen aan de goodwill. Het toetsen van bijzondere waardevermindering op CGU-niveau wordt periodiek uitgevoerd en vaker als omstandigheden daartoe aanleiding geven. In geval van een bijzonder waardeverminderingverlies zal dit worden toegewezen aan de betreffende CGU. Een voor goodwill verwerkte bijzondere waardevermindering kan niet in een volgende periode worden terugboekend.

Portefeuillerechten

De portefeuillerechten betreffen de winstrechten op de portefeuilles die bij aankoop van het 50%-aandeel van Bovemij Services Holding B.V. in 2019 zijn geactiveerd. In 2020 heeft op deze portefeuillerechten een bijzondere waardevermindering plaatsgevonden, omdat Bovemij de winstverwachtingen op de overgenomen portefeuilles naar beneden heeft moeten bijstellen.

Beleggingen

Een belegging wordt bij eerste opname gewaardeerd op reële waarde verhoogd met transactiekosten die direct gerelateerd zijn aan de aankoop of uitgifte van een belegging.

Bij afwezigheid van een actieve markt wordt de reële waarde van niet-beursgenoteerde beleggingen geschat op basis van de contante waarde van de kasstromen of andere waarderingstechnieken. Waarderingstechnieken zijn van nature subjectief van aard en kunnen een significante impact hebben op de bepaling van de reële waarden voor bepaalde beleggingen. Waarderingstechnieken bevatten verschillende aannames voor de prijsbepalende factoren. De toepassing van verschillende waarderingstechnieken en aannames kunnen effect hebben op de reële waarde.

Terreinen en gebouwen

De gebouwen en terreinen worden gewaardeerd op marktwaarde. Om dit accuraat vast te stellen vindt jaarlijks een taxatie plaats door externe deskundigen. De gebouwen zijn gewaardeerd tegen de getaxeerde onderhandse verkoopwaarde onder voortzetting van de lopende huurovereenkomsten.

Kosten ter instandhouding van het onroerend goed worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord. De gerealiseerde en ongerealiseerde winsten en verliezen worden direct ten gunste of laste van het resultaat gebracht. Waardemutaties worden tevens opgenomen in de herwaarderingsreserve. Ook wordt er rekening gehouden met belastinglatenties.

Overige financiële beleggingen

Financiële instrumenten

Een financieel actief of een financiële verplichting wordt in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de toelichting op de balanspost.

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle, of nagenoeg alle, rechten op economische voordelen en alle, of nagenoeg alle, risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Aandelen en obligaties

Waardering van aandelenfondsen en obligaties geschiedt tegen marktwaarde. Gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeverschillen komen volledig ten gunste of ten laste van het resultaat van het boekjaar. De gerealiseerde waardeverschillen worden bepaald door de verkoopopbrengst te verminderen met de marktwaarde bij aanvang van het boekjaar.

Hypotheken

De waardering van de hypotheekbeleggingsfondsen geschiedt tegen marktwaarde, welke ten minste eenmaal per maand wordt vastgesteld. Gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeverschillen komen volledig ten gunste of ten laste van het resultaat van het boekjaar. De gerealiseerde waardeverschillen worden bepaald door de verkoopopbrengst te verminderen met de marktwaarde bij aanvang van het boekjaar.

Uitstaande leningen

Uitstaande leningen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze leningen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, die meestal gelijk is aan de verstrekte hoofdsom (nominaal) onder aftrek van cumulatieve aflossingen, gecorrigeerd voor cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

Vorderingen

Overige vorderingen, vorderingen uit herverzekering, vorderingen uit co-assurantie en inkomende herverzekering en vorderingen uit directe verzekering worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde, inclusief transactiekosten. Na eerste verwerking worden deze gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, die meestal gelijk is aan de nominale waarde, gecorrigeerd voor cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. Deze bijzondere waardeverminderingen worden doorgevoerd indien daarvoor objectieve aanwijzingen bestaan, het incurred loss model. Waardeverminderingen worden teruggenomen ten gunste van het resultaat zodra deze hebben opgehouden te bestaan.

Vorderingen uit herverzekering

Vorderingen uit herverzekering bestaan uit inkomende en uitgaande herverzekeringen.

Voor de jaren vanaf 2021 treedt Bovemij op als herverzekeraar van het WIA Construct IV. De vordering op N.V. Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakken volgend uit deze herverzekering is op de balans van Bovemij opgenomen onder de vordering uit herverzekeringen.

Vorderingen uit co-assurantie en inkomende herverzekering

De vorderingen uit co-assurantie en inkomende herverzekering hebben betrekking op de in WIA Construct III gezamenlijk met N.V. Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakken uitgevoerde WIA-verzekering voor de BOVAG-branche en de NVKL-branche. Voor de jaren 2014 en 2015 heeft Bovemij in het WIA Construct III als co-assurateur opgetreden, voor de jaren 2016 tot en met 2020 heeft Bovemij in het WIA Construct III als quotashare herverzekeraar opgetreden. De in de constructperiode ontvangen premies worden belegd door N.V. Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakken en zijn voor het gedeelte dat deze bij afrekening van het WIA Construct III aan Bovemij zal toekomen onder de vorderingen uit co-assurantie en inkomende herverzekering opgenomen. WIA Construct III loopt vanaf 2014 en is eind 2020 gesloten voor nieuwe instroom van verzekeringsrisico's.

Vorderingen uit hoofde van financial lease

Bij vorderingen uit hoofde van financial lease zijn nagenoeg alle aan de eigendom verbonden risico's en voordelen overgedragen aan de kredietnemer. Deze contracten worden verantwoord als financieel actief tegen een bedrag gelijk aan de contante waarde van de minimale leasebetalingen. Dit is inclusief gegarandeerde restwaarde en de niet-gegarandeerde restwaarde zoals die aan de onderneming toekomt, na aftrek van eventuele cumulatieve waardeverminderingen.

Het vaststellen van een noodzakelijk geachte voorziening is een inherent onzeker proces voor oninbare Financial Lease- en consumptief kredietvorderingen. Bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht op het financieel actief. Het onderpand van de financieringstermijnen wordt maandelijks getoetst op de verhouding handelswaarde/boekwaarde waarbij Autotelex de bron is. Bijzondere waardeverminderingen worden doorgevoerd indien daarvoor objectieve aanwijzingen bestaan, het incurred loss model. Waardeverminderingen worden teruggenomen ten gunste van het resultaat zodra deze hebben opgehouden te bestaan.

Direct toerekenbare kosten zijn inbegrepen in de initiële bepaling van de financiële leasevorderingen. Het verschil tussen de bruto-investering in de lease en de contante waarde van de invorderbare minimale leasebetalingen is onverdiende interest en wordt over de looptijd van de lease verantwoord tegen een constant rendement op de netto-investering in de financiële lease.

Op balansdatum wordt nagegaan of sprake is van signalen die erop duiden dat de financiële lease aan bijzondere waardevermindering onderhevig is. Dat is het geval voor zover er een verschil is tussen de boekwaarde van het actief en de contante waarde van de voor de toekomst verwachte, tegen de impliciete rentevoet verdisconteerde kasstromen. Een zodanig verlies uit hoofde van waardevermindering wordt direct in de winst-en-verliesrekening verantwoord en opgenomen onder de kosten.

Overige activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa, met uitzondering van vervoermiddelen, zijn gewaardeerd op basis van kostprijs verminderd met lineaire afschrijvingen. De vervoermiddelen betreffen auto's waarvoor Bovemij als lessor operational leasecontracten heeft lopen. Deze operational leaseauto's worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, verminderd met lineaire afschrijvingen.

Bij de waardering van materiële vaste activa wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen, de verwachte economische levensduur en met een eventuele residuwaarde. Afschrijvingen vinden plaats vanaf het moment van ingebruikneming. Echter, de vervoermiddelen worden vanaf contractdatum afgeschreven. De afschrijvingstermijnen zijn als volgt:

- Inrichting gebouwen en kantoorinventaris: 5 - 10 jaar.
- Informatieverwerkende systemen: 5 jaar.
- Vervoermiddelen: gelijkgesteld aan contractperiode (gemiddeld 4 jaar).

Liquide middelen

De liquide middelen betreffen direct opeisbare geldmiddelen bij bancaire instellingen en worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa

Overlopende acquisitiekosten

De overlopende acquisitiekosten worden gewaardeerd op basis van de geamortiseerde kostprijs, die meestal gelijk is aan de nominale waarde en betreffen de nog verdiend te maken acquisitiekosten. De acquisitiekosten worden evenredig verdiend gemaakt over de looptijd van de polis.

Overige overlopende activa

De overige overlopende activa worden gewaardeerd op basis van de geamortiseerde kostprijs, die meestal gelijk is aan de nominale waarde.

Eigen vermogen

Herwaarderingsreserve

Waardeverschillen die ontstaan bij herwaardering van tegen actuele waarden gewaardeerde beleggingen, worden via de winst-en-verliesrekening verwerkt. Voor zover ongerealiseerde waardevermeerderingen betrekking hebben op beleggingen waarvoor geen frequente marktnotering beschikbaar is, zal een herwaarderingsreserve worden gevormd ten laste van de algemene reserve. Hierbij wordt rekening gehouden met de latente belastingverplichting.

Wettelijke reserve

Bovemij vormt een wettelijke reserve voor deelnemingen waarbij Bovemij N.V. niet zelfstandig kan beslissen over het dividendbeleid en voor het nog niet afgeschreven deel van de ontwikkelde software. De wettelijke reserve wordt gevormd ten laste van de algemene reserve.

Aandeel derden

Het aandeel derden heeft betrekking op het eigen vermogen in een geconsolideerde entiteit voor zover deze niet toe te rekenen is, direct of indirect, aan Bovemij N.V.

Achtergestelde leningen

De achtergestelde leningen betreffen hoofdzakelijk leningen voor autofinancieringen gestort door leasemaatschappijen en hebben een achtergesteld karakter ten opzichte van de schulden aan kredietinstellingen. De achtergestelde leningen zijn gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde de resterende aflossingswaarde van de achtergestelde leningen.

Technische voorzieningen

Toereikendheidstoets

Elk kwartaal voert Bovemij een toets uit op de toereikendheid van de balanswaarde van de technische voorzieningen inclusief de voorziening voor schadebehandelingskosten. Hiertoe wordt een toetsvoorziening vastgesteld. Deze toetsvoorziening is een benadering van de marktwaarde van de verplichtingen, waarbij rekening wordt gehouden met onzekerheidsmarges en sluit grotendeels aan op de Solvency II methodiek, waarbij ten opzichte van het Solvency II standaardmodel de risicomarge meer prudent is vastgesteld. De toets wordt op totaalniveau uitgevoerd, gesplitst naar de schadevoorziening, inclusief de voorziening voor schadebehandelingskosten en de premievoorziening (inclusief toekomstposten), waarbij een bandbreedte wordt vastgesteld. Indien per jaareinde blijkt dat de balansvoorziening op basis van het voorzieningenbeleid aanpassing behoeft, wordt de balansvoorziening op het, in het voorzieningenbeleid opgenomen, streefniveau gebracht. Hierbij zullen eventuele tekorten en overschotten op de schade- en premievoorziening niet onderling gecompenseerd worden. Er wordt gebruikgemaakt van gangbare actuariële methoden en technieken en van expert judgement.

Technische voorzieningen voor niet-verdiende premies en lopende risico's

De voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's betreft onverdiende brutopremies ultimo boekjaar na aftrek van het aandeel van de herverzekeraars. De premie wordt naar evenredigheid van de nog niet verstreken risicotermijnen verdiend gemaakt. De voorziening is nominaal opgenomen.

Technische voorzieningen voor te betalen schaden

De voorziening voor te betalen schaden betreft het geschatte deel van de gemelde, maar nog niet afgewikkelde schaden. Tevens zijn voorzieningen voor schaden opgenomen die per balansdatum wel zijn voorgevallen, maar nog niet bij de verzekeraar zijn gemeld (IBNR), alsmede voor mogelijke mutaties in wel gemelde maar nog niet afgewikkelde schaden (IBNER). De omvang van dit deel van de voorziening is onzeker en wordt geschat op basis van actuariële schade-uitloopenalyses, waarbij rekening gehouden wordt met verwachte subrogatie en de verkrijging van het eigendom van verzekerde zaken. Voor het schatten van de totale schadelast tot aan balansdatum wordt gebruik gemaakt van algemeen gangbare actuariële technieken en modellen, die gebruik maken van historische ontwikkelingen en verwachte trends van diverse interne en externe factoren en van expert judgement. Voorbeelden van dergelijke factoren zijn schadebehandelingsprocedures, inflatie, invaliderings- en revalideringskansen, sterftেকansen, veranderingen in wet- en regelgeving, gerechtelijke uitspraken en het gedrag van polishouders.

De te regresseren schaden en het aandeel herverzekeraars zijn op de voorziening in mindering gebracht. Arbeidsongeschiktheidsverzekeringen zijn, vanwege het langlopende karakter van deze periodieke uitkeringen, tegen contante waarde berekend.

Overige technische voorzieningen

De overige technische voorzieningen bestaan uit twee posten. De eerste post is de voorziening voor de interne kosten van de schadeafhandeling van nog af te wikkelen schaden (voorziening voor schadebehandelingskosten) en wordt berekend naar rato van de dossiervoorzieningen. De toereikendheid hiervan wordt getoetst als onderdeel van de totale toets op de toereikendheid van de technische voorzieningen die op kwartaalbasis wordt uitgevoerd. De tweede post betreft het aandeel in de schadereserve van het Waarborgfonds Motorverkeer. Beide posten zijn op nominale waarde gewaardeerd.

Voorzieningen

Voorzieningen voor latente belastingen

De voorziening voor latente belastingen wordt berekend voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde voor financiële verslaggevingsdoeleinden van activa en verplichtingen en de fiscale boekwaarde van deze activa en verplichtingen zoals bij vastgoed, aandelen, obligaties en voorzieningen. Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er het komende jaar fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee ongebruikte fiscale verliezen kunnen worden verrekend. Daarnaast wordt een latente belastingvordering opgenomen voor zover er fiscaal geen voorziening is gevormd, terwijl deze wel in de commerciële jaarrekening is opgenomen (voorziening Waarborgfonds Motorverkeer). De voorzieningen worden gewaardeerd tegen het nominale belastingtarief van 25,8% in 2022.

Overige voorzieningen

De volgende voorzieningen zijn opgenomen in de post overige voorzieningen:

- Voorziening voor jubileumuitkeringen aan medewerkers. Deze voorziening is gevormd ten behoeve van mogelijke verplichtingen aan medewerkers in verband met uitkeringen inzake jubilea gedurende de periode dat medewerkers werkzaam zullen zijn bij Bovemij. Hierbij is rekening gehouden met de blijfkans versus uitstroomkans en wordt er rekening gehouden met salarisstijgingen, doordat gerekend wordt met het gemiddelde van relevante actuele salarissen. Salarisstijgingen door CAO-verhogingen worden via het inflatiepercentage ondervangen. De voorziening is gebaseerd op actuariële grondslagen en opgenomen tegen contante waarde.

- Voorziening voor afkoop van pensioenverplichting. Dit betreft de voorziening voor de jaarlijkse compensatie van medewerkers die voorheen een onvoorwaardelijke indexatieregeling als onderdeel van hun pensioen hadden. Deze jaarlijkse compensatie zullen betreffende medewerkers bij vervroegde uitdiensttreding in één bedrag als afkoop ontvangen. De voorziening is opgenomen tegen contante waarde, waarbij rekening wordt gehouden met de blijfkansen van betreffende medewerkers.
- Voorziening voor niet opgenomen vakantiedagen. Dit betreft de verplichting van Bovemij aan haar medewerkers om niet opgenomen vakantiedagen alsnog te laten opnemen, dan wel uit te betalen. De voorziening wordt gewaardeerd tegen contante waarde, die meestal gelijk is aan de nominale waarde.
- Voorziening voor cascoschaden en onderhoud leaseauto's. Deze voorziening heeft betrekking op de entiteiten Care4Lease en IsHelder en is gevormd ten behoeve van te betalen cascoschaden en kosten van onderhoud van gefinancierde voertuigen waarvan Bovemij het juridisch eigendom heeft. Het cascorisico van deze voertuigen is niet verzekerd. De voorziening wordt gewaardeerd tegen contante waarde, die meestal gelijk is aan de nominale waarde.
- De voorziening voor garantieverplichtingen Autotrust. Deze voorziening betreft de geschatte kosten van garantieverplichtingen voor geleverde goederen en diensten van Autotrust. De voorziening wordt gewaardeerd tegen contante waarde, die meestal gelijk is aan de nominale waarde.
- Voorziening voor pensioenverplichting inactieven. Dit betreft een voorziening voor de toekomstige inkoop van indexatie voor inactieven, voorheen overige overlopende passiva. De voorziening is opgenomen tegen contante waarde.

Voor de contante waardeberekening inflatie en disconteringsvoet is gebruik gemaakt van de standaard rekenwaardes van 2,4% (2021: 2,2%) respectievelijk 3,2% (2021: 1,1%).

Schulden

Overige schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs die meestal gelijk is aan de nominale waarde.

Overlopende passiva

Overlopende passiva worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde. De overlopende passiva worden gewaardeerd op basis van de geamortiseerde kostprijs, die meestal gelijk is aan de nominale waarde.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de in rekening gebrachte premies en overige baten en de betaalde schaden en andere lasten over het jaar, rekening houdend met lopende herverzekeringsovereenkomsten. Baten en lasten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering of vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een waardeverandering van een actief of een mutatie van een verplichting heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden verantwoord zodra zij te voorzien zijn.

Het resultaat wordt tevens bepaald met inachtneming van de verwerking van ongerealiseerde waardeveranderingen van op actuele waarde gewaardeerde beleggingen.

Uitgaande herverzekeringspremies, en de van herverzekeraars te ontvangen aandelen in verrichte uitkeringen en schades eigen rekening, worden in mindering gebracht op de winst-en-verliesrekening.

De aan herverzekeraars betaalde herverzekeringspremie wordt naar evenredigheid van de looptijd van de contracten als last genomen in de resultatenrekening.

Verdiende premies eigen rekening

Onder brutopremies wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte bedragen, na aftrek van de in rekening gebrachte assurantiebelasting en wettelijke bijdragen.

De premies voor schadeverzekeringen worden gedurende de looptijd van het contract naar evenredigheid van de verstreken verzekeringstermijn als opbrengst opgenomen. De wijziging in de technische voorzieningen voor niet-verdiende premies en lopende risico's wordt tevens onder het premie-inkomen verantwoord. Dit gebeurt afzonderlijk voor iedere branche. Bovemij onderscheidt bij het opstellen van de jaarrekening de volgende branches: ongevallen en ziekte, motorrijtuigen aansprakelijkheid, casco, brand en andere schade aan goederen en overige branches. Kortingen die deel uitmaken van een op het risico afgestemd tarief worden in mindering gebracht op de brutopremies.

Toegerekende beleggingsopbrengsten

De beleggingen worden aangehouden ter afdekking van het eigen vermogen en de technische voorzieningen. De opbrengsten uit beleggingen worden aan de branches toegerekend op basis van de gemiddelde omvang van de technische voorzieningen.

Schade eigen rekening

De schade voor eigen rekening wordt per branche uitgewerkt. De branches die Bovemij onderscheidt bij het opstellen van de jaarrekening zijn: ongevallen en ziekte, motorrijtuigen aansprakelijkheid, casco, brand en andere schade aan goederen en overige branches.

Onder de schade voor eigen rekening wordt ook de mutatie van de technische voorziening weergegeven. Bij de bestaande schaden wordt een IBNER-voorziening opgenomen voor eventueel te laag uitgevallen reserveringen en een IBNR-voorziening voor de schaden die nog niet zijn gemeld maar zich al wel hebben voorgedaan op balansdatum.

Bedrijfskosten

Binnen Bovemij vallen de acquisitie-, bedrijfs- en personeelskosten onder de post bedrijfskosten. Al deze kosten worden gemaakt voor het voortbrengen van omzet, waarbij onderscheid kan worden gemaakt tussen kosten van aan de klant geleverde diensten en kosten van bedrijfsvoering.

De acquisitiekosten in verband met overeenkomsten die van kracht zijn op de balansdatum en die worden overgedragen naar volgende rapportageperioden, worden geactiveerd voor de resterende risicoperioden.

Pensioenen

Vanaf 1 januari 2019 zijn alle pensioenregelingen voor actieven aangepast naar moderne beschikbare premieregelingen. Hierbij zijn de onvoorwaardelijke indexatieregelingen voor actieven in zijn geheel gestopt. Voor een deel van de inactieven zijn de onvoorwaardelijke indexatieregelingen vooralsnog intact gebleven.

Beleggingen

De beleggingsopbrengsten en beleggingslasten bestaan uit huuropbrengsten uit terreinen en gebouwen, dividenduitkeringen uit aandelenfondsen en rentebaten uit hypotheek, obligaties, uitstaande leningen en liquiditeiten, alsmede beleggingskosten, gerealiseerde beleggingswinsten en -verliezen en waardeveranderingen van beleggingen.

Niet-verzekeringstechnische activiteiten

Niet-verzekeringstechnische activiteiten betreffen de resultaten van activiteiten niet zijnde verzekeringstechnische activiteiten.

Het resultaat op financial lease contracten is het verschil tussen de bruto investering in de lease en de contante waarde van de invorderbare minimale leasebetalingen. Dit is de onverdiende interest, die over de looptijd van de lease in het resultaat wordt verantwoord tegen een constant rendement op de netto-investering in de financiële lease. Direct toerekenbare kosten (initiële directe kosten) zijn inbegrepen in de initiële bepaling van de financiële leasevorderingen. Er zijn geen directe initiële kosten voor de financial lease.

Het resultaat op operational lease contracten wordt evenredig aan de looptijd van het contract verantwoord in het resultaat. Direct toerekenbare kosten (initiële directe kosten) zijn inbegrepen in de initiële bepaling van de operationele leasevorderingen en worden evenredig aan de looptijd verantwoord. Er zijn geen directe initiële kosten voor de operational lease.

Belastingen

Vennootschapsbelasting over het resultaat voor het huidige boekjaar bestaat uit huidige en latente belastingen. Vennootschapsbelasting wordt opgenomen in de winst-en-verliesrekening tenzij deze betrekking heeft op posten opgenomen onder Groepsvermogen, in welk geval deze posten netto (na belasting) worden opgenomen onder Groepsvermogen. Verwachte te ontvangen/betalen belastingen worden gebaseerd op het belastbare resultaat voor het boekjaar op basis van de op de balansdatum vastgestelde belastingtarieven, evenals op eventuele aanpassingen in de te ontvangen of verschuldigde vennootschapsbelasting over voorgaande jaren. Het nominale belastingtarief is over 2022 25,8%.

Grondslagen voor het geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode, waarbij onderscheid is gemaakt tussen de kasstromen uit operationele, kasstromen uit investerings- en beleggingsactiviteiten en kasstromen uit financieringsactiviteiten.

Vanwege de aard van de operationele activiteiten van Bovemij zijn kasstromen met betrekking tot verzekeren, data en financial lease opgenomen als onderdeel van de totale kasstroom uit operationele activiteiten. Ontvangen en betaalde rente, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn ook opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Investerings en desinvesteringen in terreinen en gebouwen evenals acquisitie deelnemingen worden verantwoord onder de investerings- en beleggingsactiviteiten.

Betaalde dividenden worden verantwoord onder de financieringsactiviteiten. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen.

Gesegmenteerde informatie

Bovemij onderscheidt bedrijfssegmenten in overeenstemming met de bestuurlijke en interne rapportagestructuur. Om een gedegen beeld te vormen van deze activiteiten binnen het geheel van Bovemij wordt een gesegmenteerde balans en een gesegmenteerde winst-en-verliesrekening weergegeven. Hiermee wordt inzicht gegeven in de kapitaalposities en de prestaties van de verschillende segmenten waarin Bovemij opereert.

Bovemij maakt onderscheid in drie verschillende activiteiten, te weten verzekerings-, financierings- en data-activiteiten. In de gesegmenteerde balans en de gesegmenteerde winst-en-verliesrekening worden deze activiteiten ieder als een segment weergegeven. Tevens is er een segment 'groep' toegevoegd met hierin activiteiten die niet vallen onder de hoofdactiviteiten.

Hieronder een toelichting op de vier segmenten:

1. Verzekeringsactiviteiten

De schadeverzekeringsmaatschappij focust zich op verzekeringsoplossingen voor de mobiliteitsbranche. Hierbij biedt het oplossingen aan voor zowel particulieren als bedrijven, die aansluiten op de vraag in de mobiliteitsbranche.

2. Financieringsactiviteiten

Om de vraag uit de mobiliteitsbranche te kunnen ondersteunen en om de groei van vraag naar gebruik in plaats van bezit te volgen, biedt Bovemij wagenparkfinancieringen aan. Deze financieringen stellen de klanten van Bovemij in staat om wagenparken voor hun (eind)klanten aan te schaffen.

3. Data- en overige activiteiten

Data- en overige activiteiten worden uitgevoerd door RDC, BOVAG Bovemij Platform, viaBovemij.nl en Autotrust.

RDC biedt tal van automatiserings- en datadiensten aan voor bedrijven in de mobiliteitsbranche. Door beter en efficiënter gebruik te maken van de beschikbare informatie helpt RDC haar klanten inzicht te verkrijgen in de beschikbare data en het automatiseren en versoepelen van contact met hun klanten.

BOVAG Bovemij Platform biedt BOVAG-ondernemers een mobiliteitsplatform: viaBOVAG.nl. Het platform is het mobiliteitsplatform van de branche en onderscheidt zich doordat op viaBOVAG.nl uitsluitend voertuigen worden verkocht met de zekerheden van BOVAG.

ViaBovemij.nl is een platform dat ondersteunende oplossingen gaat aanbieden op één digitaal platform. Het helpt mobiliteitsbedrijven om met behulp van data-inzicht de consument aan zich te verbinden.

Autotruster is in Nederland marktleider in autogaranties voor occasions en biedt daarnaast service- en onderhoudsabonnementen aan in de mobiliteitsbranche.

4. Groep

In de groep worden de niet doorbelaste holdingactiviteiten verantwoord. Dit betreft niet doorbelaste kosten en beleggingsactiviteiten.

Toelichting op geconsolideerde balans per 31 december 2022

1. Immateriële vaste activa

Software

(in duizenden euro's)	2022	2021
Stand per 1 januari		
Aanschaffingskosten	14.506	22.135
Afschrijvingen	-9.886	-15.087
	4.620	7.048
Mutaties in de boekwaarde		
Wijzigingen groep - investeringen	-	536
Wijzigingen groep - afschrijvingen	-	-336
Investeringen	1.348	2.560
Afschrijvingen	-639	-2.133
Desinvesteringen	-127	-8.452
Afschrijvingen desinvesteringen	94	7.670
Bijzondere waardeverminderingen	-	-2.273
	676	-2.428
Stand per 31 december		
Aanschaffingskosten	15.727	14.506
Afschrijvingen	-10.431	-9.886
	5.296	4.620

In 2021 zijn er aanzienlijke kosten gemaakt voor het op- en uitbouwen van het platform viaBOVAG.nl. De gerelateerde omzet is gegroeid, maar achtergebleven bij de initiële omzetverwachtingen. Dit heeft in 2021 geresulteerd in een bijzondere waardevermindering van € 2.273.000.

Goodwill

(in duizenden euro's)	2022	2021
Stand per 1 januari		
Aanschaffingskosten	7.226	-
Afschrijvingen	-723	-
	6.503	-
Mutaties in de boekwaarde		
Investeringen	-	7.226
Afschrijvingen	-723	-723
	-723	6.503
Stand per 31 december		
Aanschaffingskosten	7.226	7.226
Afschrijvingen	-1.446	-723
	5.780	6.503

De goodwill heeft betrekking op de aankoop van Autotrust in 2021.

Portefeuillerechten

(in duizenden euro's)	2022	2021
Stand per 1 januari		
Aanschaffingskosten	-	2.539
Afschrijvingen	-	-2.539
	-	-
Mutaties in de boekwaarde		
Investeringen	-	-
Afschrijvingen	-	-
Desinvesteringen	-	-2.539
Afschrijvingen desinvesteringen	-	2.539
Bijzondere waardeverminderingen	-	-
	-	-
Stand per 31 december		
Aanschaffingskosten	-	-
Afschrijvingen	-	-
	-	-

De portefeuillerechten betreffen de winstrechten op de portefeuilles die bij aankoop van het 50%-aandeel van Bovemij Services Holding B.V. zijn geactiveerd. Op deze portefeuillerechten heeft een bijzondere waardevermindering plaatsgevonden, omdat Bovemij de winstverwachtingen op de overgenomen portefeuilles naar beneden heeft moeten bijstellen.

2. Beleggingen

Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik

(in duizenden euro's)	2022	2021
Stand per 1 januari	20.560	21.240
Aankoop in boekjaar	-	50
Verkoop in boekjaar	-11.630	-
Herwaardering in boekjaar	75	-730
Stand per 31 december	9.005	20.560

Terreinen en gebouwen maken deel uit van de beleggingsportefeuille. Alle terreinen en gebouwen zijn getaxeerd per 31 december 2022. De verkoop ten bedrage van € 11.630.000 in 2022 betreft twee kantoorpanden in Nijmegen.

De verkrijgingsprijs van de gebouwen en terreinen voor eigen gebruik bedraagt per 31 december 2022 € 11.643.000 (2021: € 20.653.000). De huuropbrengsten hiervan bedragen in 2022 € 1.239.000 (2021: € 2.347.000) en de direct toerekenbare kosten bedragen € 866.000 (2021: € 1.740.000). De netto-opbrengst van gebouwen en terreinen voor eigen gebruik, zijnde € 373.000 (2021: € 607.000), is verantwoord als opbrengst uit beleggingen. De waardering van terreinen en gebouwen voor eigen gebruik is inclusief een cumulatieve herwaardering van € 2.638.000 negatief (2021: € 93.000 negatief).

Overige terreinen en gebouwen

(in duizenden euro's)	2022	2021
Stand per 1 januari	48.728	43.113
Aankoop in boekjaar	-	67
Verkoop in boekjaar	-	-
Herwaardering in boekjaar	-2.861	5.548
Stand per 31 december	45.867	48.728

De verkrijgingsprijs van overige terreinen en gebouwen bedraagt per 31 december 2022 € 32.040.000 (2021: € 32.040.000). De huuropbrengsten hiervan bedragen in 2022 € 1.788.000 (2021: € 1.635.000) en de direct toerekenbare kosten bedragen € 694.000 (2021: € 268.000). De waardering van deze terreinen en gebouwen is inclusief een cumulatieve herwaardering van € 13.827.000 positief (2021: € 16.688.000 positief).

Overige financiële beleggingen

(in duizenden euro's)	2022		2021	
	Balanswaarde	Verkrijgingsprijs	Balanswaarde	Verkrijgingsprijs
Aandelen	52.960	47.434	61.097	46.466
Obligaties	70.226	75.978	37.171	37.688
Hypotheken	80.663	92.734	98.058	91.006
Uitstaande leningen	398	398	646	646
Stand per 31 december	204.247	216.544	196.972	175.806

Verloop overige financiële beleggingen

(in duizenden euro's)	Aandelen	Obligaties	Hypotheken	Uitstaande leningen	Totaal 2022	Totaal 2021
Stand per 1 januari	61.097	37.171	98.058	646	196.972	143.896
Aankopen en stortingen	968	38.598	5.068	10	44.644	53.052
Herwaardering ten gunste (- ten laste) van resultaat	-9.105	-5.543	-19.037	-	-33.685	12.960
Verkopen en aflossingen	-	-	-3.426	-258	-3.684	-12.936
Stand per 31 december	52.960	70.226	80.663	398	204.247	196.972

Toelichting waarderingmethode beleggingen 2022

(in duizenden euro's)	Genoteerde marktprijzen	Onafhankelijke taxaties	Waarderingsmodellen	Andere methoden	Totaal 2022
Terreinen en gebouwen	-	9.005	45.867	-	54.872
Aandelen	52.960	-	-	-	52.960
Obligaties	70.226	-	-	-	70.226
Hypotheken	-	-	-	80.663	80.663
Uitstaande leningen	-	-	-	398	398
Stand per 31 december	123.186	9.005	45.867	81.061	259.119

Toelichting waarderingmethode beleggingen 2021

(in duizenden euro's)	Genoteerde marktprijzen	Onafhankelijke taxaties	Waarderingsmodellen	Andere methoden	Totaal 2021
Terreinen en gebouwen	-	20.560	48.728	-	69.288
Aandelen	61.097	-	-	-	61.097
Obligaties	37.171	-	-	-	37.171
Hypotheken	-	-	-	98.058	98.058
Uitstaande leningen	-	-	-	646	646
Stand per 31 december	98.268	20.560	48.728	98.704	266.260

Toelichting op waarderingen volgens andere methoden:

- De aandelen gewaardeerd op andere methoden betreffen aandelen via niet-genoteerde Nederlandse en Europese Small Cap-aandelenfondsen waarin Bovemij belegt. Deze zijn gewaardeerd tegen netto vermogenswaarde, als benadering van de marktwaarde. De netto vermogenswaarde is afgeleid van aandelenmarktnoteringen.
- De waarde van de hypotheekfondsen waarin Bovemij belegt wordt bepaald op basis van de netto vermogenswaarde van het fonds. De netto vermogenswaarde wordt gebruikt als benadering van de marktwaarde. De netto vermogenswaarde wordt bepaald door de waarde van de hypotheken in de fondsen. De waarde van de hypotheken in de fondsen wordt bepaald door de toekomstige contractuele kasstromen contant te maken, waarbij rekening wordt gehouden met vervroegde aflossingen door de hypotheekgever.
- Uitstaande leningen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, die meestal gelijk is aan de verstrekte hoofdsom (nominaal) onder aftrek van cumulatieve aflossingen, gecorrigeerd voor cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

Gebouwen en terreinen

Onder gebouwen en terreinen zijn de gebouwen en terreinen voor eigen gebruik en woningprojecten voor commerciële verhuur opgenomen.

De gebouwen en terreinen voor eigen gebruik worden gewaardeerd op marktwaarde, welke middels taxaties wordt bepaald. De taxaties worden jaarlijks uitgevoerd of frequenter indien ontwikkelingen in de vastgoedmarkt daar aanleiding voor geven. De taxatie van de gebouwen en terreinen voor eigen gebruik is bepaald aan de hand van het gemiddelde van de BAR/NAR (bruto aanvangsrendement/netto aanvangsrendement) methode en de DCF (discounted cash flow) methode. Kasstromen worden bepaald aan de hand van bestaande huurcontracten, of een marktconform tarief in geval van leegstand. Hierbij wordt rekening gehouden met reeds bekende mutaties, verwachte exploitatiekosten en verwachte incidentele kosten, zoals groot onderhoud. De gehanteerde rentevoet wordt per object bepaald aan de hand van sector, regio en complexe opslagen. In de DCF methode wordt een afgeleid marktrendement variërend van 7,8% tot 8,4% gehanteerd. In de BAR/NAR methode wordt uitgegaan van een netto aanvangsrendement variërend van 6,3% tot 6,7%.

De woningen voor commerciële verhuur worden gewaardeerd op marktwaarde. Deze is afgeleid van de gepubliceerde verkoopprijzen per vierkante meter van vergelijkbare objecten.

Aandelen

Aandelen worden gewaardeerd tegen genoteerde marktprijzen of netto vermogenswaarde.

De aandelen die worden gewaardeerd tegen genoteerde marktprijzen betreffen passieve aandelenbeleggingsfondsen die de MSCI Europe Index en MSCI World Index volgen.

Aandelen gewaardeerd tegen netto vermogenswaarde staan geclassificeerd onder 'andere methoden' en betreffen bij Bovemij aandelen via niet-genoteerde Nederlandse en Europese Small Cap-fondsen die minimaal 5% van de aandelen in kleine ondernemingen houden. De marktwaarde van de aandelenfondsen is gebaseerd op de netto vermogenswaarde. De netto vermogenswaarde is afgeleid van de aandelenmarktnoteringen.

Obligaties

Dit betreft Nederlandse staatsobligaties genoteerd op de openbare kapitaalmarkt en gewaardeerd tegen reële waarde.

Hypotheek

Bovemij participeert in Nederlandse hypotheekbeleggingsfondsen met een portefeuille van uitsluitend Nederlandse hypotheekleningen die zijn verstrekt na 1 januari 2013. De particuliere Nederlandse woonhuizen dienen als onderpand. De hypotheekbeleggingsfondsen hebben de structuur van een fonds voor gemene rekening met een open-end karakter, met dien verstande dat de mate waarin participanten in en uit kunnen treden te allen tijde afhankelijk is van de hypotheekproductie, respectievelijk de beschikbare liquide middelen. De waardering van de hypotheekbeleggingsfondsen wordt bepaald op basis van de netto vermogenswaarde van het fonds. De netto vermogenswaarde wordt bepaald door de waarde van de hypotheekleningen in de fondsen. De waarde van de hypotheekleningen in de fondsen wordt bepaald door de toekomstige contractuele kasstromen contant te maken, waarbij rekening wordt gehouden met vervroegde aflossingen door de hypotheekgever.

Uitstaande leningen

Uitstaande leningen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, die meestal gelijk is aan de verstrekte hoofdsom (nominaal) onder aftrek van cumulatieve aflossingen, gecorrigeerd voor cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

3. Vorderingen

Voor vorderingen uit herverzekering en uit direct verzekering is de boekwaarde een redelijke schatting van de reële waarde.

Vorderingen uit herverzekering

Voor de jaren vanaf 2021 treedt Bovemij op als herverzekeraar van het WIA Construct IV. De vordering op N.V. Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakingen volgend uit deze herverzekering is op de balans van Bovemij opgenomen onder de vordering uit herverzekering en bedraagt € 9.229.000 (2021: € 5.448.000).

Vorderingen uit co-assurantie en inkomende herverzekering

(in duizenden euro's)	2022	2021
Stand per 1 januari	35.536	51.723
Onttrekking/toevoeging WIA-construct III	-10.237	-16.187
Stand per 31 december	25.299	35.536

De vorderingen uit co-assurantie en inkomende herverzekering hebben betrekking op de in WIA Construct III gezamenlijk met N.V. Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakingen uitgevoerde WIA-verzekering voor de BOVAG-branche en de NVKL-branche.

De boekwaarde van de vorderingen uit co-assurantie en inkomende herverzekering zijn een redelijke inschatting van de reële waarde en deze vorderingen zullen naar verwachting niet binnen twaalf maanden na balansdatum worden afgewikkeld. In 2022 zijn er, evenals voorgaand jaar, geen bijzondere waardeverminderingen onderkend.

Vorderingen uit hoofde van Financial Lease

(in duizenden euro's)	2022	2021
Stand per 1 januari	288.340	328.958
Financieringen verstrekt	96.096	136.903
Financieringen afgelost	-125.780	-175.298
Voorziening oninbare financial leasevorderingen	-412	-2.223
Stand per 31 december	258.244	288.340

De vorderingen uit hoofde van financial lease bestaan uit leaseovereenkomsten waarbij de lessee het economisch eigendom van het voertuig heeft en Bovemij als lessor het juridisch eigendom. Deze leasecontracten kennen een vast rentepercentage gedurende de looptijd van het contract. Contracten kunnen stilzwijgend worden verlengd.

De Voorziening oninbare financial leasevorderingen is per balansdatum € 412.000 (2021: € 2.223.000). Dit betreft voor € 332.000 euro voorzieningen op eindlessees in de directe financial leaseportefeuille en € 80.000 euro betreft een voorziening op financial leasevorderingen op een leasemaatschappij.

Per 31 december 2022 bestaat de portefeuille voor € 1.527.000 (2021: € 3.738.000) uit huurkoopcontracten op particulieren, ten behoeve van de aanschaf van een voertuig. Er wordt geen consumptief krediet meer verstrekt door BFM vanaf boekjaar 2020.

Er wordt een voorziening getroffen op de financial lease en consumptief kredietportefeuille indien de debiteur minimaal één achterstand langer dan negentig dagen open heeft staan. De voorziening betreft in dat geval het volledige debiteurensaldo exclusief omzetbelasting. In de tabel is onder de voorziening oninbare financial leasevorderingen een last van € 3.000 (2021: € 1.323.000) geboekt onder bijzonder waardevermindering uit hoofde van vorderingen lease. Het overige deel betreft het onttrekken van de voorziening ten behoeve van oninbare financial leasevorderingen.

Voor een bedrag van € 91.015.000 bedraagt de looptijd van de vorderingen uit hoofde van financial lease korter dan één jaar, een bedrag van € 167.169.000 heeft een looptijd tussen de één en vijf jaar en een bedrag van € 60.000 heeft een looptijd langer dan vijf jaar. De maximale looptijd van vorderingen uit hoofde van financial lease is zes jaar en de rente bedraagt tussen de 3,4% en 10,0%. Als zekerheid voor de vordering uit hoofde van financial lease zijn achtergestelde leningen gestort door kredietnemers, zie 8. Achtergestelde leningen.

De bruto investering bestaat uit de aankoopwaarde van de auto onderliggende aan de lease en geactiveerde initiële directe kosten. De contante waarde van de financial leaseportefeuille, bestaande uit aflossing en rente, wordt verdisconteerd tegen de impliciete rentevoet uit het leasecontract. Omdat de contante waarde verdisconteerd wordt tegen de impliciete rentevoet en alle betalingen gegarandeerd zijn inclusief de restwaarde door de terugkoopverplichting, is de bruto investering in de lease minimaal gelijk aan de contante waarde.

Er zijn geen onverdiende rentebaten. Er zijn geen cumulatieve waardeverminderingen op de contante waarde in mindering gebracht. Voorzieningen voor oninbaarheid voor reeds gefactureerde leasetermijnen staan verantwoord onder de overige vorderingen.

Er zijn geen voorwaardelijke leasebetalingen verwerkt als opbrengst omdat er geen aanvullende voorwaarden zijn op de leasebetalingen, anders dan het verstrijken van tijd.

De reële waarde van de vorderingen uit hoofde van financial lease wordt geschat op basis van de verwachte kasstromen die worden verdisconteerd tegen het rentepercentage dat Bovemij Financieringsmaatschappij B.V. op de laatst opgenomen tranche aan kredietinstellingen betaalt. De geschatte reële waarde van de vorderingen uit hoofde van financial lease bedraagt € 264.380.000 (2021: € 301.904.000).

Actieve belastinglatentie

(in duizenden euro's)	2022	2021
Aandelen en hypotheke	42	-
Voorziening Waarborgfonds Motorverkeer	721	708
Immateriële vaste activa	-	3.667
Verliescompensatie BOVAG Bovemij Platform	-	1.226
Stand per 31 december	763	5.601

De actieve belastinglatentie, onderdeel van de Voorzieningen voor latente belastingen, is ten behoeve van het inzicht gesplitst in een actieve en een passieve belastinglatentie en als presentatiewijziging ten opzichte van voorgaand jaar doorgevoerd.

Overige vorderingen

(in duizenden euro's)	2022	2021
Debiteuren niet-verzekeringstechnische activiteiten	3.242	3.692
Vooruitbetaalde kostenfacturen	3.830	2.539
Nog te factureren omzet RDC	1.456	1.623
Rekening courant Stichting Rechtsbijstand Mobiliteitsbranche	665	-
Te vorderen vennootschapsbelasting	5.610	2.113
Te vorderen omzetbelasting	-	3.098
Overige vorderingen	1.942	1.108
Stand per 31 december	16.745	14.173

De overige vorderingen hebben overwegend een kortlopend karakter en bevatten geen materieel kredietrisico, de boekwaarde is een redelijke schatting van de reële waarde.

4. Overige activa

Materiële vaste activa

(in duizenden euro's)	Kantoor-inventaris	Informatie-verwerkende systemen	Vervoer-middelen	Totaal 2022	Totaal 2021
Stand per 1 januari					
Aanschaffingskosten	7.888	5.587	19.455	32.930	36.013
Afschrijvingen	-6.581	-4.545	-5.814	-16.940	-16.348
	1.307	1.042	13.641	15.990	19.665
Mutaties in de boekwaarde					
Wijzigingen groep - investeringen	-	-	-	-	256
Wijzigingen groep - afschrijvingen	-	-	-	-	-159
Investeringen	622	174	411	1.207	6.718
Afschrijvingen	-459	-428	-791	-1.678	-5.060
Desinvesteringen	-726	-1.997	-17.101	-19.824	-10.057
Afschrijvingen desinvesteringen	724	1.958	6.299	8.981	4.627
Bijzondere waardeverminderingen	-	-	-153	-153	-
	161	-293	-11.335	-11.467	-3.675
Stand per 31 december					
Aanschaffingskosten	7.784	3.764	2.765	14.313	32.930
Afschrijvingen	-6.316	-3.015	-459	-9.790	-16.940
	1.468	749	2.306	4.523	15.990

De vervoermiddelen betreffen leaseauto's van Bovemij Financieringsmaatschappij waarop geen terugkoopverplichting van toepassing is. Leaseauto's waarop wel een terugkoopverplichting van toepassing is worden verantwoord bij vorderingen uit hoofde van financial lease.

De voertuigen worden verhuurd uit hoofde van operational leasecontracten. Alle voertuigen hebben een kenteken geregistreerd bij het RDW, het betreft zowel personenvoertuigen als bestelwagens. Bovemij Financieringsmaatschappij heeft als lessor het juridisch en economisch eigendom op deze voertuigen. Deze leasecontracten kennen een vast rentepercentage gedurende de looptijd van het contract. Contracten kunnen stilzwijgend worden verlengd.

Het bedrag aan desinvesteringen en afschrijving desinvesteringen in boekjaar 2022 onder vervoermiddelen wordt grotendeels veroorzaakt door voortijdig beëindigde operationele leasecontracten van een omvangrijke relatie van BFM.

De bruto investering bestaat uit de aankoopwaarde van de auto onderliggende aan de lease en geactiveerde initiële directe kosten. De contante waarde van de operational leaseportefeuille, bestaande uit afschrijving en rente, wordt verdisconteerd tegen de impliciete rentevoet uit het leasecontract. Omdat de contante waarde verdisconteerd wordt tegen de impliciete rentevoet en alle betalingen gegarandeerd zijn inclusief de restwaarde, is de bruto investering in de lease minimaal gelijk aan de contante waarde. Op basis van de jaarlijkse evaluatie van de operational leaseportefeuille zijn er geen indicaties voor een impairment.

Er zijn geen onverdiende rentebaten. Er zijn geen cumulatieve waardeverminderingen op de contante waarde in mindering gebracht. Voorzieningen voor oninbaarheid voor reeds gefactureerde leasetermijnen staan verantwoord onder de debiteuren niet-verzekeringstechnische activiteiten.

Er wordt een voorziening getroffen op de operational leaseportefeuille indien de debiteur minimaal één achterstand langer dan negentig dagen open heeft staan. De voorziening betreft in dat geval het volledige saldo van de debiteur exclusief omzetbelasting.

Er zijn geen voorwaardelijke leasebetalingen verwerkt als opbrengst omdat er geen aanvullende voorwaarden zijn op de leasebetalingen, anders dan het verstrijken van tijd.

De reële waarde van de vervoermiddelen (operational lease-contracten) bedraagt per 31 december 2022 € 2.610.000. Er zijn in 2022 voor € 153.000 aan bijzondere waardeverminderingen opgenomen voor voertuigen zonder leasecontract. Deze last is in de winst-en-verliesrekening opgenomen onder de kostprijs van de omzet bij het resultaat niet-verzekeringstechnische activiteiten.

Minimale leasebetalingen operational lease bij Bovemij Financieringsmaatschappij:

- Binnen één jaar na balansdatum: € 422.000
- Tussen één en vijf jaar na balansdatum: € 346.000
- Langer dan vijf jaar na balansdatum: € 0

Liquide middelen

(in duizenden euro's)	2022	2021
ING Bank	107.627	85.320
Rabobank	4.7938	82.448
ABN AMRO	64.179	62.831
Overige banken	162	233
Stand per 31 december	219.906	230.832

De liquide middelen staan vrij ter beschikking, zijn direct opeisbaar en worden tegen reële waarde gewaardeerd.

5. Overlopende activa

Overlopende acquisitiekosten

(in duizenden euro's)	2022	2021
Ongevallen en ziekte	232	620
Motorrijtuigen aansprakelijkheid	2.519	2.726
Casco	26.420	22.144
Brand en andere schade aan goederen	72	174
Overige branches	535	-471
Stand per 31 december	29.778	25.193

De overlopende acquisitiekosten zijn inclusief overlopende acquisitiekosten op quota share-herverzekeringen. De overlopende acquisitiekosten op herverzekeringen verklaren het negatieve bedrag bij overige branches. Voor overlopende acquisitiekosten is de boekwaarde een redelijke schatting van de reële waarde.

Overige overlopende activa

(in duizenden euro's)	2022	2021
Toekomstige termijnen te factureren verzekeringspremie	33.437	31.482
Overige overlopende activa	866	804
Stand per 31 december	34.303	32.286

De overige overlopende activa hebben overwegend een kortlopend karakter en de boekwaarde is een redelijke schatting van de reële waarde.

6. Groepsvermogen

Voor een toelichting op het groepsvermogen wordt verwezen naar de toelichting van het eigen vermogen bij de enkelvoudige balans.

Solvabiliteit

De solvabiliteitsvereisten in de tabel hierna hebben betrekking op de onder toezicht staande verzekeringsonderneming N.V. Schadeverzekering-Maatschappij Bovemij en zijn gebaseerd op Solvency II-grondslagen. De solvabiliteitsratio van dochteronderneming N.V. Schadeverzekering-Maatschappij Bovemij bedraagt 213% (2021: 212%). In de berekening van de solvabiliteit wordt rekening gehouden met alle voor N.V. Schadeverzekering-Maatschappij relevant geachte risico's. Voor een toelichting op het intern vastgestelde streefniveau (appetite) van de solvabiliteit wordt verwezen naar het Verslag van de Raad van Bestuur, paragraaf Risicomanagement en hierin naar de subparagraaf Kapitaal- en dividendbeleid.

Solvabiliteitsvereisten

(in miljoenen euro's)	%	2022	2021
Wettelijk vereist	100%	106,3	109,4
Intern vastgesteld minimumniveau	130%	138,1	142,2
Intern vastgesteld vereiste niveau	150%	159,4	164,0
Intern vastgesteld streefniveau (appetite)	170%	180,7	185,9
Aanwezige solvabiliteit		226,2	231,9
Solvabiliteitsratio		213%	212%

7. Aandeel derden

Aandeel derden

(in duizenden euro's)	2022	2021
Aandeel derden BOVAG Bovemij Platform (50%)	-10.769	-7.579
Stand per 31 december	-10.769	-7.579

De mutatie in het aandeel derden bedraagt € 3.190.000 (2021: € 3.061.000) negatief en bestaat uit het resultaat aandeel derden (€ 6.189.000 negatief) en € 3.000.000 agiostorting van Bovemij N.V.

Bovemij N.V. en Daisy B.V. hebben in 2022 € 4.000.000 respectievelijk € 2.000.000 aan agio gestort in BOVAG Bovemij Platform B.V. Deze agiostorting leidt ultimo 2022 bij Bovemij N.V. tot een eenmalige overige mutatie van de deelneming bij Bovemij N.V. en is toegelicht in de enkelvoudige jaarrekening 3. Eigen vermogen.

8. Achtergestelde leningen

Achtergestelde leningen

(in duizenden euro's)	2022	2021
Stand per 1 januari	42.299	40.112
Schulden opgenomen	5.651	12.456
Schulden afgelost	-6.806	-10.269
Stand per 31 december	41.144	42.299

De achtergestelde leningen ten bedrage van € 41.144.000 betreffen voor een bedrag van € 30.688.000 leningen voor autofinancieringen gestort door leasemaatschappijen en voor een bedrag van € 10.846.000 betreft dit een achtergestelde lening van BOVAG Daisy B.V. aan BOVAG Bovemij Platform B.V.

De looptijd en de rentevergoeding van de leningen voor autofinancieringen komen overeen met de looptijd en de rentevergoeding van de financiering; er is geen aflossingsschema van toepassing. Een bedrag van € 10.427.000 (2021: € 10.270.000) heeft een looptijd korter dan één jaar, een bedrag van € 20.262.000 (2021: € 21.183.000) heeft een looptijd tussen één en vijf jaar. Een nihil bedrag (2021: € 0) heeft een looptijd langer dan vijf jaar.

De achtergestelde lening van BOVAG Daisy B.V. is volledig langlopend en de rentevergoeding bedraagt 4,0%. BOVAG Bovemij Platform B.V. is in 2021 met BOVAG Daisy B.V. overeengekomen om een deel van de achtergestelde lening kwijt te schelden. Deze kwijtschelding bedraagt € 2.500.000 en is verantwoord onder de afgeloste schulden. De achtergestelde lening van BOVAG Daisy B.V. zal worden afgelost zodra de operationele kasstromen van BOVAG Bovemij Platform B.V. dit toelaat. De boekwaarde is een redelijke schatting van de reële waarde.

De reële waarde van de Achtergestelde Leningen op autofinancieringen is per 31 december 2022 € 30.082.720 (2021: € 32.099.748).

9. Technische voorzieningen

Technische voorzieningen voor niet-verdiende premies en lopende risico's - bruto

(in duizenden euro's)	31-12-2022	31-12-2021
Ongevallen en ziekte	5.712	5.519
Motorrijtuigen aansprakelijkheid	26.184	25.255
Casco	132.705	117.856
Brand en andere schade aan goederen	789	1.045
Overige branches	9.141	8.460
	174.531	158.135

Technische voorzieningen voor niet-verdiende premies en lopende risico's - aandeel herverzekeraars

(in duizenden euro's)	31-12-2022	31-12-2021
Ongevallen en ziekte	450	538
Motorrijtuigen aansprakelijkheid	919	824
Casco	775	766
Brand en andere schade aan goederen	145	-424
Overige branches	12	3.066
	2.301	4.770

Technische voorzieningen voor te betalen schaden - bruto

(in duizenden euro's)	31-12-2022	31-12-2021
Ongevallen en ziekte	67.796	77.399
Motorrijtuigen aansprakelijkheid	192.000	178.841
Casco	12.876	7.845
Brand en andere schade aan goederen	11.526	11.444
Overige branches	13.216	12.832
	297.414	288.361

Onder de brutoschadevoorziening is voor € 1.000 (2021: € 34.000) aan technische voorziening voor inkomende herverzekering opgenomen.

De waardering van de technische voorzieningen voor te betalen schade is een inherent onzeker proces dat aannames omvat voor wijzigingen in wetgeving, sociale, economische en demografische trends, inflatie, rendementen, gedrag van de polishouder en andere factoren. In het bijzonder vallen onder de aannames met betrekking tot deze aspecten rentetarieven, ziektecijfers en trends hierin, trends in schade-uitkeringen en aannames die in de toereikendheidstoets worden gebruikt.

Waar mogelijk maakt Bovemij gebruik van waarneembare marktvariabelen en modellen/technieken die algemeen worden gebruikt in de markt. Niet in de marktwaarneembare aannames zijn gebaseerd op een combinatie van de ervaringen binnen Bovemij en benchmarks vanuit de markt, zoals verstrekt door de afdeling statistiek van het Verbond van Verzekeraars, het Actuarieel Genootschap en vergelijkbare instellingen in Europa. De toepassing van verschillende aannames bij deze evaluatie kan effect hebben op de technische voorzieningen voor te betalen schade en de schade eigen rekening.

Technische voorzieningen voor te betalen schaden - aandeel herverzekeraars

(in duizenden euro's)	31-12-2022	31-12-2021
Ongevallen en ziekte	13.388	12.694
Motorrijtuigen aansprakelijkheid	29.559	29.267
Casco	221	-
Brand en andere schade aan goederen	6.699	6.449
Overige branches	406	748
	50.273	49.158

Overige technische voorzieningen

(in duizenden euro's)	31-12-2022	31-12-2021
Ongevallen en ziekte	4.061	4.149
Motorrijtuigen aansprakelijkheid	12.463	12.036
Casco	1.094	667
Brand en andere schade aan goederen	939	928
Overige branches	549	514
	19.106	18.294

De totale technische voorzieningen bedragen € 438.477.000 (2021: € 410.862.000). De looptijd van de technische voorzieningen is voor een bedrag van € 194.425.000 (2021: € 176.249.000) korter dan één jaar, een bedrag van € 201.031.000 (2021: € 178.049.000) heeft een looptijd tussen één en vijf jaar en een bedrag van € 43.021.000 (2021: € 56.564.000) heeft een looptijd langer dan vijf jaar. De technische voorzieningen zijn actuariel getoetst.

Verloopoverzicht technische voorzieningen

(in duizenden euro's)	Premies		Schaden		Overige	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Stand per 1 januari	153.365	141.656	239.203	251.954	18.294	18.289
Mutatie boekjaar	18.865	11.709	7938	-12.751	812	5
Stand per 31 december	172.230	153.365	247.141	239.203	19.106	18.294

Uitloopresultaten technische voorzieningen 2022

Cumulatieve schadelast naar uitloopjaar (in duizenden euro's)	Schadejaar											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Einde schadejaar	181.341	177.538	197.551	224.008	265.815	250.513	244.677	223.276	196.843	197.281	231.047	
1 jaar later	174.050	179.930	194.822	223.896	272.126	246.500	242.272	207.969	180.308	183.385		
2 jaar later	171.938	178.986	196.085	228.212	280.160	245.830	243.370	214.736	180.685			
3 jaar later	172.503	180.597	196.697	228.797	282.410	244.704	253.267	214.895				
4 jaar later	171.213	179.742	197.191	229.672	284.420	246.399	256.701					
5 jaar later	172.762	178.898	198.167	231.937	286.148	247.290						
6 jaar later	172.527	178.815	199.911	230.296	289.598							
7 jaar later	172.100	179.028	197.448	232.213								
8 jaar later	172.168	178.292	199.693									
9 jaar later	171.588	179.304										
10 jaar later	171.540											
Cumulatieve schadelast ultimo 2022	171.540	179.304	199.693	232.213	289.598	247.290	256.701	214.895	180.685	183.385	231.047	
Cumulatief betaald ultimo 2022	166.990	171.664	190.892	222.945	265.636	231.235	228.977	190.609	156.944	147.329	115.788 Totaal:	
Openstaande voorziening ultimo 2022	4.550	7.640	8.801	9.268	23.962	16.055	27.724	24.286	23.741	36.056	115.259	297.342
Voorziening schadejaren voor 2012												72
Totale brutoschadevoorziening												297.414

Uitloopresultaten technische voorzieningen 2021

Cumulatieve schadelast naar uitloopjaar (in duizenden euro's)	Schadejaar											
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Einde schadejaar	170.890	181.341	177.538	197.551	224.008	265.815	250.513	244.677	223.276	196.843	197.281	
1 jaar later	168.004	174.050	179.930	194.822	223.896	272.126	246.500	242.272	207.969	180.308		
2 jaar later	173.085	171.938	178.986	196.085	228.212	280.160	245.830	243.370	214.736			
3 jaar later	171.659	172.503	180.597	196.697	228.797	282.410	244.704	253.267				
4 jaar later	172.568	171.213	179.742	197.191	229.672	284.420	246.399					
5 jaar later	171.475	172.762	178.898	198.167	231.937	286.148						
6 jaar later	171.129	172.527	178.815	199.911	230.296							
7 jaar later	171.498	172.100	179.028	197.448								
8 jaar later	171.866	172.168	178.292									
9 jaar later	171.484	171.588										
10 jaar later	171.136											
Cumulatieve schadelast ultimo 2021	171.136	171.588	178.292	197.448	230.296	286.148	246.399	253.267	214.736	180.308	197.281	
Cumulatief betaald ultimo 2021	171.089	166.150	170.199	187.061	216.452	257.484	223.130	221.559	181.448	144.240	101.046	Totaal:
Openstaande voorziening ultimo 2021	47	5.438	8.093	10.387	13.844	28.664	23.269	31.708	33.288	36.068	96.235	287.041
Voorziening schadejaren voor 2011												1.320
Totale brutoschadevoorziening												288.361

Uitloopresultaten per branche

Ongevallen en ziekte

(in duizenden euro's)	Voorz. schaden ultimo vorig boekjaar	Betaalde schaden in boekjaar	Voorz. schaden ultimo boekjaar	Afwikkelresultaat
Oudere jaren	45.204	-12.369	40.245	-7410
Boekjaar -3	6.761	-502	3.134	3.125
Boekjaar -2	10.216	-2.227	4.561	3.428
Boekjaar -1	15.218	-5.423	7.384	2.411
Boekjaar	-	-6.504	12.472	
Stand per 31 december	77.399	-27.025	67.796	1.554

Motorrijtuigen aansprakelijkheid

(in duizenden euro's)	Voorz. schaden ultimo vorig boekjaar	Betaalde schaden in boekjaar	Voorz. schaden ultimo boekjaar	Afwikkelresultaat
Oudere jaren	84.874	-18.708	70.584	-4.418
Boekjaar -3	20.901	-7.310	17.398	-3.807
Boekjaar -2	19.044	-7.443	15.633	-4.032
Boekjaar -1	54.022	-21.252	23.818	8.952
Boekjaar	-	-22.128	64.567	
Stand per 31 december	178.841	-76.841	192.000	-3.305

Casco

(in duizenden euro's)	Voorz. schaden ultimo vorig boekjaar	Betaalde schaden in boekjaar	Voorz. schaden ultimo boekjaar	Afwikkelresultaat
Oudere jaren	92	14	54	52
Boekjaar -3	190	-82	136	-28
Boekjaar -2	377	-117	50	210
Boekjaar -1	7.186	-8.251	300	-1.365
Boekjaar	-	-84.082	12.336	
Stand per 31 december	7.845	-92.518	12.876	-1.131

Brand en andere schade aan goederen

(in duizenden euro's)	Vorz. schade ultimo vorig boekjaar	Betalde schaden in boekjaar	Vorz. schade ultimo boekjaar	Afwikkelresultaat
Oudere jaren	4.458	-3.728	719	11
Boekjaar -3	947	-168	145	634
Boekjaar -2	473	-119	218	136
Boekjaar -1	5.566	-4.129	709	728
Boekjaar	-	-6.475	9.735	
Stand per 31 december	11.444	-14.619	11.526	1.509

Overige branches

(in duizenden euro's)	Vorz. schade ultimo vorig boekjaar	Betalde schaden in boekjaar	Vorz. schade ultimo boekjaar	Afwikkelresultaat
Oudere jaren	5.028	-1.764	4.514	-1.250
Boekjaar -3	872	-306	649	-83
Boekjaar -2	1.301	-323	1.097	-119
Boekjaar -1	5.631	-1.511	952	3.168
Boekjaar	-	-6.744	6.004	
Stand per 31 december	12.832	-10.648	13.216	1.716

Totaal alle branches

(in duizenden euro's)	Vorz. schade ultimo vorig boekjaar	Betalde schaden in boekjaar	Vorz. schade ultimo boekjaar	Afwikkelresultaat
Oudere jaren	139.656	-36.555	116.116	-13.015
Boekjaar -3	29.671	-8.368	21.462	-159
Boekjaar -2	31.411	-10.229	21.559	-377
Boekjaar -1	87.623	-40.566	33.163	13.894
Boekjaar	-	-125.933	105.114	
Stand per 31 december	288.361	-221.651	297.414	343

10. Voorzieningen

Voorzieningen voor latente belastingen

(in duizenden euro's)	Stand per 1 januari	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Stand per 31 december
Egalisatiereserve	9.155	-	-3.964	-	5.191
Gebouwen en terreinen	6.262	-	-1.645	-	4.617
Aandelen en hypotheek	5.594	-	-5.594	-	-
Immateriële vaste activa	-	13	-	-	13
Totaal 2022	21.011	13	-11.203	-	9.821

De Voorzieningen voor latente belastingen is ten behoeve van het inzicht gesplitst in een actieve en een passieve latentie en als presentatiewijziging ten opzichte van voorgaand jaar doorgevoerd.

Overige voorzieningen

(in duizenden euro's)	Stand per 1 januari	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Stand per 31 december
Jubileumuitkeringen medewerkers	504	119	-67	-101	455
Afkoop pensioenverplichting	4.563	23	-463	-1.332	2.791
Niet opgenomen vakantiedagen	1.272	323	-377	-	1.218
Cascoschaden en onderhoud leaseauto's	623	879	-955	-437	110
Garantievoorziening Autotrust	1.578	4.313	-3.352	-181	2.358
Voorziening AFM en DNB	2.000	2.000	-	-250	3.750
Totaal 2022	10.540	7.657	-5.214	-2.301	10.682

Bij de overige voorzieningen is de looptijd voor een bedrag van € 7.649.000 korter dan één jaar.

In november 2022 ontving N.V. Schadeverzekering-Maatschappij Bovemij van de DNB een voorgenomen besluit tot het opleggen van een boete met een basisbedrag van € 2.000.000 voor het niet voeren van integrale en beheerste bedrijfsvoering over de periode 2016 t/m 2020. Deze last die nog kan wijzigen is de beste inschatting op basis van de beschikbare informatie op dit moment. In december heeft Bovemij zijn zienswijze aan de DNB gepresenteerd. De last is opgenomen onder de Voorziening AFM en DNB.

11. Schulden

Voor schulden uit herverzekering en uit direct verzekering is de boekwaarde een redelijke schatting van de reële waarde.

Schulden aan kredietinstellingen

(in duizenden euro's)	2022	2021
Stand per 1 januari	175.847	203.860
Opgenomen	41.218	45.055
Afgelost	-69.111	-73.068
Stand per 31 december	147.954	175.847

De schulden aan kredietinstellingen ten bedrage van € 147.954.000 (2021: € 175.847.000) betreffen de aangetrokken financieringen ten behoeve van de financiering van autolease-activiteiten. Voor een bedrag van € 78.264.000 (2021: € 110.188.000) bedraagt de looptijd van de financieringen tussen de één en de vier jaar. De maximale looptijd van schulden aan kredietinstellingen is vier jaar en de gemiddelde rentevoet bedraagt 1,9% (2021: 1,7%).

De reële waarde van de schulden aan kredietinstellingen is geschat door de contante waarde van de leningen te berekenen. Het rentepercentage van 1,7% is op basis van de rente die Bovemij Financieringsmaatschappij B.V. betaalt op haar meest recente tranche onder de kredietfaciliteit. De reële waarde van de schulden aan kredietinstellingen bedraagt € 202.519.000 (2021: € 175.419.000). De reële waarde is lager, omdat de leningen een vaste rentestructuur hebben waarbij de huidige marktrente hoger is dan de contractueel afgesproken rente.

Bovemij N.V. staat garant voor de verplichtingen die uit hoofde van externe financiering door Bovemij Financieringsmaatschappij B.V. zijn aangegaan. Deze garantstelling heeft een looptijd die gelijk is aan de looptijd van de externe financiering, ingaande vanaf 22 april 2022. Ultimo 2022 voldoet Bovemij Financieringsmaatschappij B.V. aan de financiële kengetallen uit het convenant met haar financiers. Deze kengetallen zijn: positief rendement en een solvabiliteit van ten minste 15% (ultimo 2021: 15%).

Belastingen en premies sociale verzekeringen

(in duizenden euro's)	2022	2021
Assurantiebelasting	2.972	2.318
Omzetbelasting	2.875	-
Sociale lasten	2.681	282
Totaal	8.528	2.600

Overige schulden

(in duizenden euro's)	2022	2021
Crediteuren	13.448	10.729
Vooruitgefactureerde abonnementen Autotrust Service	1.364	1.266
Vooruitgefactureerde omzet RDC	651	515
Rekening courant Stichting Rechtsbijstand Mobiliteitsbranche	-	70
Overige schulden	1.181	1.301
Totaal	16.644	13.881

Alle schulden, met uitzondering van de hiervoor reeds gespecificeerde schulden aan kredietinstellingen, hebben een kortlopend karakter waarbij geen rente in rekening wordt gebracht. De boekwaarde is een redelijke schatting van de reële waarde.

12. Overlopende passiva

Overlopende passiva

(in duizenden euro's)	2022	2021
Reservering balansgratificatie personeel	532	1.876
Verplichting inkoop eigen certificaten	-	1.219
Reservering pensioenen	-	233
Overige overlopende passiva	3.493	4.966
Totaal	4.025	8.294

De post verplichting inkoop eigen certificaten wordt nader toegelicht onder de beloning bestuurders, deze is in 2022 betaald. De overlopende passiva hebben overwegend een kortlopend karakter en de boekwaarde is een redelijke schatting van de reële waarde.

Niet in de balans opgenomen regelingen

Leaseverplichtingen

Ten behoeve van de bedrijfsvoering van Bovemij zijn operationele leaseverplichtingen aangegaan met een gemiddelde looptijd van twee jaar. Per balansdatum bedraagt de som van de verschuldigde maandelijkse termijnen € 2.267.000 (2021: € 2.390.000). Hiervan vervalt € 983.000 na één jaar en € 1.284.000 vervalt tussen de één en vier jaar.

Huurverplichtingen

Bovemij heeft voor drie panden huurverplichtingen:

- De jaarlijkse huurverplichting voor de kantoorruimte op etage 4 van Takenhofplein 1 te Nijmegen bedraagt € 97.000 en wordt jaarlijks geïndexeerd. Het huurcontract loopt tot en met 30 juni 2027.
- De jaarlijkse huurverplichting voor de kantoorruimte op etage 5 van Takenhofplein 1 te Nijmegen bedraagt € 97.000 en wordt jaarlijks geïndexeerd. Het huurcontract loopt tot en met 30 juni 2026.
- De jaarlijkse huurverplichting voor de kantoorruimte op etage 6 van Takenhofplein 1 te Nijmegen bedraagt € 97.000 en wordt jaarlijks geïndexeerd. Het huurcontract loopt tot en met 30 juni 2025.
- De jaarlijkse huurverplichting voor het kantoorpand in Amsterdam Zuidoost bedraagt € 423.000 per jaar en wordt jaarlijks geïndexeerd. Het huurcontract loopt tot en met 31 december 2027.
- De jaarlijkse huurverplichting voor het kantoorpand in Assen bedraagt € 75.000 per jaar en wordt jaarlijks geïndexeerd. Het huurcontract loopt tot en met 30 september 2024.
- De jaarlijkse huurverplichting voor het kantoorpand in Kaarst (Duitsland) bedraagt € 43.000 per jaar en wordt jaarlijks geïndexeerd. Het huurcontract loopt tot en met 30 november 2024.

Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij van Terrorismeschaden N.V. (NHT)

Op 1 juli 2003 is na overleg tussen verzekeraars, de overheid en de Pensioen- en Verzekeringskamer inzake het terrorismeverzekeringsprobleem de NHT, de zogenaamde terrorismepool, van start gegaan. De terrorismepool waarin verzekeraars, herverzekeraars en de overheid deelnemen maakt het mogelijk om op een verantwoorde wijze dekking te blijven bieden voor terrorismerisico's. Voor verzekeraars is het risico gemaximeerd tot € 200 miljoen. Bovemij neemt deel aan de NHT en staat vanaf 1 januari 2022 garant voor haar aandeel (het obligo) in de 1e layer (zijnde € 200 miljoen) tot maximaal € 1.321.000.

Investeringsverplichtingen

Ten behoeve van de vervanging van het verzekeringstechnische automatiseringssysteem voor bedrijfsmatige verzekeringen heeft Bovemij per 31 december 2022 een investeringsverplichting van € 135.000,- aan de leverancier van dit systeem.

Aansprakelijkheidsstelling

Overeenkomstig artikel 403, lid 1, Titel 9 Boek 2 BW heeft Bovemij N.V. een verklaring van hoofdelijke aansprakelijkheid afgegeven voor haar Nederlandse groepsmaatschappijen, met uitzondering van Bovemij Juridische Diensten B.V., Quakel Assuradeuren B.V., Bovemij Financieringsmaatschappij B.V., Bovemij Financiering B.V., BOVAG Bovemij Platform B.V., Enra GmbH en Autotrust Holding B.V. en dochters.

Fiscale eenheid

Fiscale eenheid Bovemij N.V. vormt tezamen met haar Nederlandse 100% dochterondernemingen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. Alle entiteiten die deel uitmaken van de fiscale eenheid zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de vennootschapsbelasting. Bovemij N.V. belast de vennootschapsbelasting door aan de dochtermaatschappijen op basis van het commerciële resultaat van betreffende entiteit, met uitzondering van verliesverrekening.

Tevens maakt Bovemij N.V. met haar Nederlandse 100% dochterondernemingen onderdeel uit van een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. Uitzonderingen hierop zijn Bovemij Platform Holding B.V., via Bovemij.nl, Enra GmbH en de Autotruster-groep. Voor de fiscale eenheid omzetbelasting geldt dat alle vennootschappen die deel uitmaken van een fiscale eenheid hoofdelijk aansprakelijk zijn voor alle belastingschulden van alle verschillende belastingmiddelen.

Garantstelling externe financiering Bovemij Financieringsmaatschappij B.V.

Bovemij N.V. staat garant voor de verplichtingen die uit hoofde van externe financiering door Bovemij Financieringsmaatschappij B.V. zijn aangegaan. Deze garantstelling heeft een looptijd die gelijk is aan de looptijd van de externe financiering, ingaande vanaf 23 april 2021, zie schulden aan kredietinstellingen.

Onbepaalde voorwaartse verliesverrekening

Per 1 januari 2022 zijn verliezen onbepaald in de tijd verrekenbaar voor wat betreft de vennootschapsbelasting. Dit geldt ook voor de op 1 januari 2022 reeds aanwezige verliezen. Dit geldt specifiek voor alle openstaande verliezen van de joint venture BOVAG Bovemij Platform B.V. die als deelneming 100% wordt meegeconsolideerd door Bovemij N.V., maar zelfstandig belastingplichtig is en buiten de fiscale eenheid van Bovemij N.V. valt. De gecumuleerde fiscale verliezen tot en met 31 december 2022 bedragen EUR 19,0 miljoen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.

Toelichting op geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2022

Premies

De premies worden nagenoeg volledig gerealiseerd in Nederland. Voor de opsplitsing naar branches wordt verwezen naar het overzicht resultaat technische rekening per branchegroep.

Resultaat technische rekening per branchegroep

(in duizenden euro's)	Ongevallen en ziekte		Motorrijtuigen aansprakelijkheid	
	2022	2021	2022	2021
13. Verdienende premies eigen rekening				
<i>Premies</i>				
-Bruto	31.100	37.583	133.122	125.178
-Aandeel herverzekeraars	1.340	1.358	4.733	3.940
	29.760	36.225	128.389	121.238
<i>Wijziging technische voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's</i>				
-Bruto	-193	531	-929	218
-Aandeel herverzekeraars	88	242	-95	2.136
	-281	289	-834	-1.918
	29.479	36.514	127.555	119.320
Toegerekende opbrengst uit beleggingen	-3.724	3.286	-10.372	6.469
14. Schade eigen rekening				
<i>Schaden</i>				
-Bruto	27.025	42.084	76.841	69.956
-Aandeel herverzekeraars	1.411	1.376	3.857	7.419
	25.614	40.708	72.984	62.537
<i>Wijziging technische voorziening voor te betalen schaden</i>				
-Bruto	-9.603	-19.391	13.159	7.118
-Aandeel herverzekeraars	694	496	292	-118
	-10.297	-19.887	12.867	7.236
Wijziging overige technische voorzieningen	-88	-326	427	268
	15.229	20.495	86.278	70.041
15. Bedrijfskosten				
Acquisitiekosten	5.224	5.603	16.417	16.725
Wijziging overlopende acquisitiekosten	388	-109	207	-160
Beheers- en personeelskosten	2.290	2.603	17.415	14.954
Provisie van herverzekeraars	-300	-320	1	-533
	7.602	7.777	34.040	30.986
Resultaat technische rekening	2.924	11.528	-3.135	24.762

Resultaat technische rekening per branchegroep (vervolg)

(in duizenden euro's)	Casco		Brand en andere schade aan goederen	
	2022	2021	2022	2021
13. Verdiende premies eigen rekening				
<i>Premies</i>				
-Bruto	185.186	166.095	17.696	19.196
-Aandeel herverzekeraars	3.221	3.066	4.291	4.313
	181.965	163.029	13.405	14.883
<i>Wijziging technische voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's</i>				
-Bruto	-14.849	-9.069	256	278
-Aandeel herverzekeraars	-9	1.299	-569	-304
	-14.840	-10.368	825	582
	167.125	152.661	14.230	15.465
Toegerekende opbrengst uit beleggingen	-6.597	3.885	-614	372
14. Schade eigen rekening				
<i>Schaden</i>				
-Bruto	92.518	75.818	14.619	7.609
-Aandeel herverzekeraars	838	676	5.888	1.004
	91.680	75.142	8.731	6.605
<i>Wijziging technische voorziening voor te betalen schaden</i>				
-Bruto	5.031	123	82	1.851
-Aandeel herverzekeraars	221	-4	250	440
	4.810	127	-168	1.411
Wijziging overige technische voorzieningen	427	11	11	161
	96.917	75.280	8.574	8.177
15. Bedrijfskosten				
Acquisitiekosten	32.304	28.306	1.641	2.626
Wijziging overlopende acquisitiekosten	-4.276	-3.221	102	117
Beheers- en personeelskosten	23.927	18.416	2.778	2.764
Provisie van herverzekeraars	-	-345	-	-
	51.955	43.156	4.521	5.507
Resultaat technische rekening	11.656	38.110	521	2.153

Resultaat technische rekening per branchegroep (vervolg)

(in duizenden euro's)	Overige branches		Totaal	
	2022	2021	2022	2021
13. Verdienste premies eigen rekening				
<i>Premies</i>				
-Bruto	17.751	18.436	384.855	366.488
-Aandeel herverzekeraars	-2.893	1.110	10.692	13.787
	20.644	17.326	374.163	352.701
<i>Wijziging technische voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's</i>				
-Bruto	-681	-718	-16.396	-8.760
-Aandeel herverzekeraars	3.054	-424	2.469	2.949
	-3.735	-294	-18.865	-11.709
	16.909	17.032	355.298	340.992
Toegerekende opbrengst uit beleggingen	-1.250	740	-22.557	14.752
14. Schade eigen rekening				
<i>Schaden</i>				
-Bruto	10.648	10.514	221.651	205.981
-Aandeel herverzekeraars	28	133	12.022	10.608
	10.620	10.381	209.629	195.373
<i>Wijziging technische voorziening voor te betalen schaden</i>				
-Bruto	384	-1.746	9.053	-12.045
-Aandeel herverzekeraars	-342	-108	1.115	706
	726	-1.638	7.938	-12.751
Wijziging overige technische voorzieningen	35	-109	812	5
	11.381	8.634	218.379	182.627
15. Bedrijfskosten				
Acquisitiekosten	2.118	2.054	57.704	55.314
Wijziging overlopende acquisitiekosten	-90	54	-3.669	-3.319
Beheers- en personeelskosten	2.320	2.172	48.730	40.909
Provisie van herverzekeraars	-42	-161	-341	-1.359
	4.306	4.119	102.424	91.545
Resultaat technische rekening	-28	5.019	11.938	81.572

15. Bedrijfskosten

Beheers- en personeelskosten

(in duizenden euro's)	2022	2021
Algemene kosten	6.442	8.715
Lonen en salarissen	39.076	41.765
Sociale lasten	6.026	5.553
Pensioenlasten	5.380	4.788
Overige personeelskosten	24.484	16.682
Huisvesting	2.929	2.937
Automatiseringskosten	14.028	9.851
Reis- en verblijfkosten	2.539	2.170
Marketing- en communicatiekosten	5.878	7.806
Afschrijvingen	1.868	2.617
Totaal beheers- en personeelskosten	108.650	102.884
Toegerekend aan beleggingen	-	246
Toegerekend aan niet-verzekeringstechnische activiteiten	45.509	49.005
Toegerekend aan Stichting Rechtsbijstand Mobiliteitsbranche	1.000	581
Toegerekend aan schadelast	5.946	5.767
Toegerekend aan acquisitiekosten	7.465	6.376
Beheers- en personeelskosten technische rekening	48.730	40.909

De beheers- en personeelskosten toegerekend aan niet-verzekeringstechnische activiteiten zijn opgenomen bij de toelichting op het 'Resultaat niet-verzekeringstechnische activiteiten'.

Overzicht gemiddeld aantal medewerkers en FTE in loondienst

	Gemiddeld aantal medewerkers		Gemiddeld aantal FTE	
	2022	2021	2022	2021
Verzekeringen	239	268	209	232
Financieringen	63	65	57	59
Data en overig	98	158	90	146
Staf	181	116	165	105
Commercie	100	82	97	79
Holding	4	4	4	4
Totaal	685	693	622	625

Bovemij heeft haar organisatiestructuur aangepast naar (deels) een matrixorganisatie, wat betekent dat medewerkers zijn gealloceerd aan het team van de functioneel leidinggevende. Dit leidt tot een verschuiving van FTE tussen de diverse bedrijfsonderdelen. Medewerkers van Staf, Commercie en Holding behoren in de gesegmenteerde jaarrekening tot het segment 'groep'.

Voor een overzicht van de bezoldiging van commissarissen en bestuurders wordt verwezen naar de toelichting op de enkelvoudige winst-en-verliesrekening.

Honoraria externe accountant

(in duizenden euro's)	2022	2021
Controle van de jaarrekening en andere wettelijke rapportages	658	630
Andere controleopdrachten	-	-
Totaal	658	630

De honoraria (incl. BTW) van Ernst & Young Accountants LLP zijn ten laste gebracht van Bovemij N.V. en haar deelnemingen, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a BW. De honoraria van de externe accountant hebben betrekking op de totale honoraria voor de controle van de jaarrekening en andere wettelijke rapportages over het boekjaar 2022, ongeacht of de werkzaamheden al gedurende het boekjaar 2022 zijn verricht.

16. Beleggingsopbrengsten

(in duizenden euro's)	Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik	Overige terreinen en gebouwen	Aandelen	Obligaties	Hypotheken	Uitstaande leningen	Liquide middelen	Totaal 2022
Opbrengst gebouwen en terreinen	1.239	1.788	-	-	-	-	-	3.027
Opbrengst overige beleggingen	-	-	-	-	-	-	18	18
Ongerealiseerde winst op beleggingen	80	-	-	-	-	-	-	80
Gerealiseerde winst op beleggingen	-	-	968	1.142	1.642	39	-	3.791
	1.319	1.788	968	1.142	1.642	39	18	6.916

(in duizenden euro's)	Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik	Overige terreinen en gebouwen	Aandelen	Obligaties	Hypotheken	Uitstaande leningen	Liquide middelen	Totaal 2021
Opbrengst gebouwen en terreinen	2.347	1.635	-	-	-	-1	-	3.981
Opbrengst overige beleggingen	-	-	-	-	-	-	1	1
Ongerealiseerde winst op beleggingen	-	5.548	12.691	-	534	-	-	18.773
Gerealiseerde winst op beleggingen	-	-	1.560	519	1.754	87	-	3.920
	2.347	7.183	14.251	519	2.288	86	1	26.675

De opbrengst bij terreinen en gebouwen betreft huuropbrengsten.

17. Beleggingslasten

(in duizenden euro's)	Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik	Overige terreinen en gebouwen	Aandelen	Obligaties	Hypotheken	Uitstaande leningen	Liquide middelen	Totaal 2022
Beheerskosten en rentelasten beleggingen	866	694	-	-	-	380	1.880	3.820
Ongerealiseerd verlies op beleggingen	5	2.861	9.105	5.543	18.632	-	-	36.146
Gerealiseerd verlies op beleggingen	680	-	-	51	405	-	-	1.136
	1.551	3.555	9.105	5.594	19.037	380	1.880	41.102

(in duizenden euro's)	Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik	Overige terreinen en gebouwen	Aandelen	Obligaties	Hypotheken	Uitstaande leningen	Liquide middelen	Totaal 2021
Beheerskosten en rentelasten beleggingen	1.740	268	42	-	-	486	2.110	4.646
Ongerealiseerd verlies op beleggingen	730	-	-	837	488	-	-	2.055
Gerealiseerd verlies op beleggingen	-	-	-	-	49	-	-	49
	2.470	268	42	837	537	486	2.110	6.750

18. Resultaat niet- verzekeringstechnische activiteiten

2022

(in duizenden euro's)	Bovemij Financieringen	RDC en platforms	Autotruster	Bovemij Juridische Diensten	Helder	Holding en Bovemij Interne Diensten	Eliminaties	Totaal 2022
Omzet	29.248	19.537	6.866	255	-	202	-247	55.861
Kostprijs v/d omzet	20.126	2.351	4.255	21	-	-	-1.311	25.442
	9.122	17.186	2.611	234	-	202	1.064	30.419
Beheerskosten	8.547	28.558	2.923	216	-	5.480	-	45.724
Overige baten(+) en lasten(-)	-3	-	-	-	-	-	-	-3
Totaal	572	-11.372	-312	18	-	-5.278	1.064	-15.308

2021

(in duizenden euro's)	Bovemij Financieringen	RDC en platforms	Autotrust	Bovemij Juridische Diensten	Helder	Holding en Bovemij Interne Diensten	Eliminaties	Totaal 2021
Omzet	31.709	19.633	6.179	283	1.113	204	-1.837	57.284
Kostprijs v/d omzet	21.035	8.251	3.505	19	1.051	-	-2.519	31.342
	10.674	11.382	2.674	264	62	204	682	25.942
Beheerskosten	9.173	27.668	1.757	243	74	10.298	-	49.213
Overige baten(+) en lasten(-)	-1.323	23	-	-	-	-	-	-1.300
Totaal	178	-16.263	917	21	-12	-10.094	682	-24.571

De omzet bij de platforms is gestegen met € 477.000 maar daalde daartegen bij RDC waardoor de omzet in 2022 uitkomt op € 19.537.000 (2021: € 19.633.000). De kostprijs van de omzet is, mede door de bijzondere waardevermindering van € 2.273.000 in 2021 en een her allocatie van de Beheerskosten in 2022 verder gedaald. Dit leidt, ondanks een verlies in 2022, tot een verbetering van het resultaat.

Onder de overige baten en lasten is bij Bovemij Financieringen een bijzondere waardevermindering verantwoord van € 3.000 (2021: € 1.323.000). Deze waardevermindering betreft een voorziening van het debiteurensaldo van de leaseportefeuille.

19. Andere lasten

De andere lasten bedragen in 2022 € 1.750.000 in verband met een voorgenomen besluit van de DNB tot het opleggen van een boete van € 2.000.000 en een verlaging van de boete door de AFM met € 250.000 (2021: € 2.000.000). De in 2021 opgenomen éénmalige last van € 2.237.000 betreft de afkoop van het onvoorwaardelijke recht op indexatie van pensioen voor oud-medewerkers die vallen onder de onvoorwaardelijke indexatieregeling.

20. Belastingen

De effectieve belastingdruk is -22,9% (2021: 29,1%). De belastingdruk is lager dan de nominale belastingdruk van 25,8% door een correctie op de latente belastingsschuld. In de jaarrekening 2021 zijn de latente belastingsschulden gewaardeerd tegen het toekomstige vennootschapsbelasting tarief van 25%. In 2022 is het tarief vanaf 2023 vastgesteld op 25,8%.

21. Resultaat aandeel derden

Resultaat aandeel derden

(in duizenden euro's)	2022	2021
Resultaat aandeel derden BOVAG Bovemij Platform (50%)	6.189	5.561
Totaal resultaat aandeel derden	6.189	5.561

Gesegmenteerde balans per 31 december 2022

Activa

(in duizenden euro's)	Verzeke- ringen	Financie- ringen	Data en overig	Groep	Inter- company	Totaal 2022
Immateriële vaste activa	4.908	-	505	5.663	-	11.076
Beleggingen	319.650	212	-	182.212	-242.955	259.119
Vlottende activa						
Vorderingen uit verzekeringen	45.510	-	-	-	-138	45.372
Vorderingen uit hoofde van financial lease	-	258.244	-	-	-	258.244
Belastingen en overige vorderingen	7.718	2.615	6.451	6.542	-5.818	17.508
	53.228	260.859	6.451	6.542	-5.956	321.124
Overige activa						
Materiële vaste activa	880	2.301	48	1.294	-	4.523
Liquide middelen	178.518	7.480	16.757	17.151	-	219.906
	179.398	9.781	16.805	18.445	-	224.429
Overlopende activa						
Overlopende acquisitiekosten	29.778	-	-	-	-	29.778
Overige overlopende activa	34.288	-	15	-	-	34.303
	64.066	-	15	-	-	64.081
	621.250	270.852	23.776	212.862	-248.911	879.829

Passiva

(in duizenden euro's)	Verzeke- ringen	Financie- ringen	Data en overig	Groep	Inter- company	Totaal 2022
Groepsvermogen en aandeel derden	152.186	25.777	-12.372	203.593	-169.731	199.453
Achtergestelde leningen	-	30.689	22.936	-	-12.481	41.144
Technische voorzieningen	438.477	-	-	-	-	438.477
Voorzieningen voor latente belastingen en overige voorzieningen	16.615	227	2.555	1.106	-	20.503
Schulden						
Schulden uit verzekeringen	3.101	-	138	-	-138	3.101
Schulden aan kredietinstellingen	-	208.697	-	-	-60.743	147.954
Belastingen en overige schulden	9.545	5.034	10.298	6.113	-5.818	25.172
	12.646	213.731	10.436	6.113	-66.699	176.227
Overlopende passiva	1.326	428	221	2.050	-	4.025
	621.250	270.852	23.776	212.862	-248.911	879.829

Gesegmenteerde balans per 31 december 2021

Activa

(in duizenden euro's)	Verzeke- ringen	Financie- ringen	Data en overig	Groep	Inter- company	Totaal 2021
Immateriële vaste activa	4.514	47	196	6.366	-	11.123
Beleggingen	338.898	363	-	222.134	-295.135	266.260
Vlottende activa						
Vorderingen uit verzekeringen	47.752	-	-	-	-369	47.383
Vorderingen uit hoofde van financial lease	-	288.340	-	-	-	288.340
Belastingen en overige vorderingen	6.061	3.250	9.552	6.211	-5.300	19.774
	53.813	291.590	9.552	6.211	-5.669	355.497
Overige activa						
Materiële vaste activa	1.163	13.633	203	991	-	15.990
Liquide middelen	191.622	4.164	10.946	24.100	-	230.832
	192.785	17.797	11.149	25.091	-	246.822
Overlopende activa						
Overlopende acquisitiekosten	25.193	-	-	-	-	25.193
Overige overlopende activa	32.160	-	126	-	-	32.286
	57.353	-	126	-	-	57.479
	647.363	309.797	21.023	259.802	-300.804	937.181

Passiva

(in duizenden euro's)	Verzeke- ringen	Financier- ringen	Data en overig	Groep	Inter- company	Totaal 2021
Groepsvermogen en aandeel derden	193.833	25.384	-13.305	251.442	-209.281	248.073
Achtergestelde leningen	-	31.453	23.699	-	-12.853	42.299
Technische voorzieningen	410.862	-	-	-	-	410.862
Voorzieningen voor latente belastingen en overige voorzieningen	27.846	758	1.908	1.039	-	31.551
Schulden						
Schulden uit verzekeringen	3.773	-	369	-	-368	3.774
Schulden aan kredietinstellingen	-	248.848	-	-	-73.001	175.847
Belastingen en overige schulden	7.880	2.935	7.968	2.999	-5.301	16.481
	11.653	251.783	8.337	2.999	-78.670	196.102
Overlopende passiva	3.169	419	384	4.322	-	8.294
	647.363	309.797	21.023	259.802	-300.804	937.181

Gesegmenteerde winst-en-verliesrekening over 2022

(in duizenden euro's)	Verze- ringen	Financie- ringen	Data en overig	Groep	Eliminaties	Totaal 2022
Resultaat technische rekening	11.847	-	-	-	91	11.938
Resultaat beleggingen	-9.824	-38	-969	357	-1.155	-11.629
Niet-verzekeringstechnische activiteiten						
Omzet	457	29.248	26.247	-	-91	55.861
Kostprijs van de omzet	-21	-20.126	-6.450	-	1.155	-25.442
Beheerskosten	-719	-8.547	-31.481	-4.977	-	-45.724
Overige baten (+) en lasten (-)	-	-3	-	-	-	-3
Resultaat niet-verzekeringstechnische activiteiten	-283	572	-11.684	-4.977	1.064	-15.308
Andere baten (+) en lasten (-)	-1.750	-	-	-	-	-1.750
Resultaat voor belastingen	-10	534	-12.653	-4.620	-	-16.749
Belastingen	-394	-141	-2.922	-380	7	-3.830
Resultaat na belastingen	-404	393	-15.575	-5.000	7	-20.579
Resultaat aandeel derden	-	-	-	6.189	-	6.189
Resultaat na belastingen toekomend aan Bovemij N.V.	-404	393	-15.575	1.189	7	-14.390

Voor een specificatie van het 'Resultaat technische rekening' wordt verwezen naar de toelichting op het 'Resultaat technische rekening per branchegroep'.

In de gesegmenteerde winst-en-verliesrekening is de interne omzet binnen het segment Data ten bedrage van € 156.000 geëlimineerd. Tevens heeft in de gesegmenteerde winst-en-verliesrekening eliminatie plaatsgevonden van de € 1.155.000 rente die vanuit het segment Verzekeringen in rekening is gebracht bij het segment Financierien.

Gesegmenteerde winst-en-verliesrekening over 2021

(in duizenden euro's)	Verzeke- ringen	Financie- ringen	Data en overig	Groep	Eliminaties	Totaal 2021
Resultaat technische rekening	80.960	-	-	-	612	81.572
Resultaat beleggingen	7.167	-116	-890	306	-1.294	5.173
Niet-verzekeringstechnische activiteiten						
Omzet	487	31.709	26.437	-	-1.349	57.284
Kostprijs van de omzet	-19	-21.035	-12.319	-	2.031	-31.342
Beheerskosten	-1.132	-9.173	-29.499	-9.409	-	-49.213
Overige baten (+) en lasten (-)	-	-1.323	23	-	-	-1.300
Resultaat niet-verzekeringstechnische activiteiten	-664	178	-15.358	-9.409	682	-24.571
Andere baten (+) en lasten (-)	-4.237	-	-	-	-	-4.237
Resultaat voor belastingen	83.226	62	-16.248	-9.103	-	57.937
Belastingen	-22.417	-9	2.816	2.739	-	-16.871
Resultaat na belastingen	60.809	53	-13.432	-6.364	-	41.066
Resultaat aandeel derden	-	-	-	5.561	-	5.561
Resultaat na belastingen toekomend aan Bovemij N.V.	60.809	53	-13.432	-803	-	46.627

Voor een specificatie van het 'Resultaat technische rekening' wordt verwezen naar de toelichting op het 'Resultaat technische rekening per branchegroep'.

Enkelvoudige balans per 31 december 2022

(voor resultaatbestemming)

Activa

(in duizenden euro's)		31-12-2022	31-12-2021
Goodwill	1	5.659	6.366
Beleggingen	2		
Deelnemingen in groepsmaatschappijen		191.427	228.314
Uitstaande leningen		1.712	5.273
		193.139	233.587
Vlottende activa			
Vorderingen op groepsmaatschappijen		526	1.162
Belastingvorderingen		0	1.693
Overige vorderingen en overlopende activa		257	9
		783	2.864
Liquide middelen		12.789	19.932
		212.370	262.749

Passiva

(in duizenden euro's)	31-12-2022	31-12-2021
Eigen vermogen	3	
Geplaatst kapitaal	1.926	2.035
Agioreserve	32.010	32.010
Herwaarderingsreserve	8.311	12.496
Wettelijke reserve	326	277
Overige reserves	182.039	162.207
Resultaat boekjaar	-14.390	46.627
	210.222	255.652
Voorziening negatief eigen vermogen deelneming	158	3.873
Overige voorzieningen	-	33
Schulden		
Schulden aan groepsmaatschappijen	-	27
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.099	-
Overige schulden en overlopende passiva	891	3.164
	1.990	3.191
	212.370	262.749

Enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2022

(in duizenden euro's)	2022	2021
Nettoresultaat deelnemingen en joint ventures	-11.119	49.659
Resultaat na belastingen uit eigen bedrijfsuitoefening	-3.271	-3.032
Resultaat na belastingen	-14.390	46.627

Toelichting op de enkelvoudige balans en winst-en-verliesrekening

Algemeen

De waarderingsgrondslagen voor activa en passiva, alsmede de grondslagen voor de resultaatbepaling, zijn identiek aan die van de geconsolideerde jaarrekening. Alle deelnemingen, inclusief negatieve, worden opgenomen op basis van netto vermogenswaarde. De netto vermogenswaarde wordt vermeerderd met haar aandeel in de resultaten van de deelneming en haar aandeel in de directe mutaties in het eigen vermogen van de deelneming. Deze waardering vindt plaats vanaf het moment van verwerving, bepaald volgens de grondslagen zoals vermeld in deze jaarrekening en verminderd met haar aandeel in de dividenduitkeringen van de deelnemingen. In de winst-en-verliesrekening wordt het aandeel van de vennootschap in het resultaat van de deelnemingen in groepsmaatschappijen opgenomen.

In de enkelvoudige jaarrekening worden negatieve deelnemingen afgewaardeerd naar nihil. In de jaarrekening van 2022 betreffen dit de deelnemingen van RDC Group B.V. en BOVAG Bovemij Platform B.V.

- Voor de negatieve deelneming van RDC Group B.V. is per 31 december 2022 een voorziening van € 158.000 (31 december 2021: € 3.873.000) getroffen, betreffende het negatief eigen vermogen.
- De negatieve deelneming van BOVAG Bovemij Platform, zijnde € 10.769.000 (2021: € 7.580.000), is geclassificeerd en in mindering gebracht op de uitstaande lening die Bovemij N.V. heeft bij BOVAG Bovemij Platform.

Toelichting op enkelvoudige balans per 31 december 2022

1. Goodwill

(in duizenden euro's)	2022	2021
Stand per 1 januari		
Aanschaffingskosten	7.073	-
Afschrijvingen	-707	-
	6.366	-
Mutaties in de boekwaarde		
Investerings	-	7.073
Afschrijvingen	-707	-707
	-707	6.366
Stand per 31 december		
Aanschaffingskosten	7.073	7.073
Afschrijvingen	-1.414	-707
	5.659	6.366

De goodwill heeft betrekking op de aankoop van Autotrust.

Portefeuillerechten

Voor een toelichting op portefeuillerechten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans onder de toelichting portefeuillerechten.

2. Beleggingen

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

(in duizenden euro's)	2022	2021
Stand per 1 januari	228.314	199.281
Resultaat deelnemingen	-11.119	49.659
Dividenduitkering van deelnemingen	-41.242	-42.476
Dotatie voorziening negatief eigen vermogen	-3.715	767
Kapitaalstorting deelnemingen	16.000	14.552
Verwerving deelnemingen	-	958
Liquidatie deelnemingen	-	3.465
Overige mutaties	3.189	2.108
Stand per 31 december	191.427	228.314

Specificatie deelnemingen in groepsmaatschappijen

(in duizenden euro's)	2022	2021
N.V. Schadeverzekering-Maatschappij Bovemij	152.186	193.833
Bovemij Financieringen B.V.	25.777	25.384
Autotrust Holding B.V.	1.393	1.637
Bovemij Platform Holding B.V.	7.931	4.091
Bovemij Interne Diensten B.V.	4.140	3.369
Stand per 31 december	191.427	228.314

Uitstaande leningen

(in duizenden euro's)	2022	2021
Stand per 1 januari	5.273	4.982
Leningen verstrekt	-	5.853
Leningen afgelost	-372	-2.500
Mutatie voorziening leningen verstrekt aan deelnemingen met negatief eigen vermogen	-3.189	-3.062
Stand per 31 december	1.712	5.273

De uitstaande leningen betreffen achtergestelde leningen verstrekt aan dochterondernemingen RDC Group B.V. ten bedrage van € 2.000.000 (2021: € 2.000.000) en aan BOVAG Bovemij Platform B.V. ten bedrage van € 10.481.000 (2021: € 10.853.000) onder aftrek van de negatieve deelneming van BOVAG Bovemij Platform B.V., zijnde € 10.769.000 (2021: € 7.580.000). De lening die is verstrekt aan RDC heeft een looptijd van één tot drie jaar en de rente bedraagt tussen de 1,7% en 1,9%. De lening die is verstrekt aan BOVAG Bovemij Platform heeft een looptijd van één tot vijf jaar en de rente bedraagt 4,0%.

Bovemij N.V. is in 2021 met BOVAG Bovemij Platform B.V. overeengekomen om een deel van de achtergestelde lening kwijt te schelden. Deze kwijtschelding bedraagt € 2.500.000 en is verantwoord onder de afgeloste leningen.

3. Eigen vermogen

2022

(in duizenden euro's)	Geplaatst kapitaal	Agio-reserve	Herwaarderings-reserve	Wettelijke reserve	Overige reserves	Onverdeeld resultaat	Totaal
Stand per 1 januari	2.035	32.010	12.496	277	162.207	46.627	255.652
Resultaatverdeling vorig boekjaar	-	-	-	-	46.627	-46.627	-
Mutatie herwaarderingsreserve	-	-	-4.185	-	4.185	-	-
Mutatie wettelijke reserve	-	-	-	49	-49	-	-
Inkoop/verkoop en intrekking eigen certificaten	-109	-	-	-	-15.994	-	-16.103
Overige vermogensmutatie	-	-	-	-	-1.000	-	-1.000
Dividendbetalingen	-	-	-	-	-13.937	-	-13.937
Resultaat boekjaar	-	-	-	-	-	-14.390	-14.390
Stand per 31 december	1.926	32.010	8.311	326	182.039	-14.390	210.222

De wettelijke reserve, zijnde € 326.000 betreft een wettelijke reserve in verband met niet volledig door Bovemij N.V. gehouden deelnemingen. De herwaarderingsreserve en de wettelijke reserve zijn niet vrij uitkeerbaar.

Per balansdatum bedraagt het maatschappelijk kapitaal acht miljoen euro (€ 8.000.000). Dit betreft veertig miljoen (40.000.000) gewone aandelen van nominaal twintig eurocent (€ 0,20). Hiervan zijn geplaatst en volgestort negen miljoen zeshonderdtweëndertigduizend honderddertien (9.632.113) gewone aandelen van twintig eurocent (€ 0,20).

Als gevolg van het certificaat-inkoopprogramma zijn er 549.833 gewone aandelen van twintig eurocent (€ 0,20) in 2022 ingekocht door Bovemij N.V.

Vervolgens heeft Bovemij N.V. 651.181 (549.833 plus de van medewerkers bij uitdiensttreding ingekochte certificaten), certificaten van aandelen die Bovemij N.V. via STAK in bezit hield gedecertificeerd en zijn deze als aandelen teruggeleverd aan Bovemij N.V. Tegelijkertijd zijn, als onderdeel van de inkoop eigen aandelen, 109.967 aandelen verkocht en geleverd aan BOVAG voor een bedrag van € 4.046.785,60 (€ 36,80 per aandeel). Tot slot heeft Bovemij N.V. besloten om 541.214 door Bovemij N.V. gehouden aandelen in te trekken. Dit betreft de 651.181 gedecertificeerde certificaten minus de 109.967 aan BOVAG verkochte aandelen.

Per balansdatum houdt Bovemij N.V. voor een bedrag van € 15.000 eigen certificaten. Dit betreft 412 certificaten waarvan de boekwaarde per 31 december 2022 € 36,80 per stuk bedraagt. De inkoop van eigen certificaten houdt verband met de verplichte terugkoopregeling van certificaten die Bovemij heeft bij medewerkers bij uitdiensttreding. De waarde van de eigen certificaten in het bezit van Bovemij is bij het eigen vermogen in mindering gebracht op de overige reserves.

De post inkoop/verkoop eigen certificaten wordt met name verklaard door het certificaat-inkoopprogramma zoals hierboven is toegelicht.

Bovemij N.V. en Daisy B.V. hebben in 2022 € 4.000.000 respectievelijk € 2.000.000 aan agio gestort in BOVAG Bovemij Platform B.V. Deze agiostorting leidt in 2022 bij Bovemij N.V. tot een eenmalige bijdrage aan de deelneming van € 1.000.000. Deze post is opgenomen in de regel Overige vermogensmutatie.

2021

(in duizenden euro's)	Geplaatsd kapitaal	Agio- reserve	Herwaar- derings- reserve	Wettelijke reserve	Overige reserves	Onverdeeld resultaat	Totaal
Stand per 1 januari	2.035	32.010	8.842	3.098	126.499	48.834	221.318
Resultaatverdeling vorig boekjaar	-	-	-	-	48.834	-48.834	-
Mutatie herwaarderingsreserve	-	-	3.654	-	-3.654	-	-
Mutatie wettelijke reserve	-	-	-	-2.821	2.821	-	-
Inkoop/verkoop eigen certificaten	-	-	-	-	-1.204	-	-1.204
Dividendbetalingen	-	-	-	-	-11.089	-	-11.089
Resultaat boekjaar	-	-	-	-	-	46.627	46.627
Stand per 31 december	2.035	32.010	12.496	277	162.207	46.627	255.652

Bestemming van het resultaat 2021

In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 22 april 2022 is besloten € 13.937.000 uit te keren als dividend. Dit in lijn met het reserverings- en dividendbeleid en rekening houdend met een voor de vennootschap toereikend geachte solvabiliteit. Het resultaat is toegevoegd aan de overige reserves.

Voorstel voor bestemming van het resultaat 2022

Met inachtneming van het kapitaalbeleid van Bovemij N.V. heeft de Raad van Bestuur, onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen, voorgesteld om geen dividend uit te keren en het resultaat na belastingen te onttrekken uit de overige reserves.

Toelichting op enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2022

Aantal medewerkers

Ultimo 2022 zijn vier personen in dienst van de vennootschap (2021: vier)

Commissarissen en bestuurders

Ultimo 2022 bestaat de Raad van Commissarissen uit vijf leden (2021: vijf) en de Raad van Bestuur uit vier leden (2021: vier). De uit hoofde van artikel 383 lid 1, Titel 9 Boek 2 BW, voorgeschreven melding wordt hierna toegelicht.

2022

(in duizenden euro's)	Directe beloning vast	Directe beloning diversen	Uitgestelde beloning pensioen	Totaal beloning
M.G. Bakker	317	42	27	386
M. van de Lustgraaf	316	47	29	392
M.A. van Steenis	320	63	24	407
J.H.W.H. Coffeng (vanaf 14 februari 2022)	400	34	26	460
Totaal	1.353	186	106	1.645

2021

(in duizenden euro's)	Directe beloning vast	Directe beloning diversen	Uitgestelde beloning pensioen	Totaal beloning
M.G. Bakker	283	41	24	348
M. van de Lustgraaf	287	56	27	370
M.A. van Steenis	295	62	21	378
R.P.A. Leander	581	85	313	979
Totaal	1.446	244	385	2.075

De directe beloning diversen bevat autokosten, sociale lasten werkgever en overige.

J.H.W.H. Coffeng is per 14 februari 2022 toetreden tot de Raad van Bestuur als CEO van Bovemij N.V.

R.P.A. Leander heeft gebruik gemaakt van het onvoorwaardelijk recht om per 31 maart 2022 zijn 32.415 certificaten tegen een eerder vastgestelde prijs van € 37,60 per certificaat aan te bieden. Deze verplichting is in de jaarrekening van 2021 separaat opgenomen onder de overlopende passiva en in 2022 betaald.

Honorering Raad van Commissarissen

(in duizenden euro's)	2022	2021
A.C. Dorland	55	58
N. van den Eijnden	48	50
J.E. Remijn	48	50
G.H. Seitzinger (vanaf 23 april 2021)	40	28
C. Weeda-Hoogstad	48	52
G.J.N.H. Cerfontaine (t/m 23 april 2021)	-	21
Totaal	239	259

De hierboven vermelde bedragen zijn in 2022 exclusief BTW opgenomen.

Aandelenbezit Raad van Bestuur

Het aandelenbezit van de Raad van Bestuur is als volgt te specificeren:

(aantal stuks certificaten van aandelen)	2022	2021
R.P.A. Leander	-	32.415
Totaal	-	32.415

Nijmegen, 30 maart 2023

Raad van Bestuur

J.H.W.H. Coffeng

M.G. Bakker

M. van de Lustgraaf

Raad van Commissarissen

A.C. Dorland (voorzitter)

N.M.P. van den Eijnden

J.E. Remijn

G.H. Seitzinger

C. Weeda-Hoogstad

Overige gegevens

Statutaire regeling van de winstbestemming

De bestemming van het resultaat is geregeld in artikel 39 van de statuten:

- 39.1 De Raad van Bestuur bepaalt, onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen, welk deel van de winst, zoals blijkt uit de vastgestelde - jaarrekening, wordt gereserveerd; het daarna overblijvende gedeelte van de winst staat ter vrije beschikking van de algemene vergadering.
- 39.2 De vennootschap kan aan de aandeelhouders en andere gerechtigden tot de voor uitkering vatbare winst slechts uitkeringen doen voor zover het eigen vermogen van de vennootschap groter is dan het bedrag van het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal van de vennootschap, vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden.
- 39.3 Uitkering van winst geschiedt na de vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.
- 39.4 De algemene vergadering kan, doch slechts op voorstel van de Raad van Bestuur dat is goedgekeurd door de Raad van Commissarissen, besluiten tot het doen van tussentijdse (winst-)uitkeringen indien aan het vereiste van lid 2 is voldaan blijkens een tussentijdse vermogensopstelling.
- 39.5 Op door de vennootschap gehouden aandelen in haar kapitaal of certificaten daarvan vindt geen uitkering ten behoeve van de vennootschap plaats.
- 39.6 Bij de berekening van de winstverdeling tellen de aandelen of certificaten van aandelen, waarop ingevolge het in lid 4 van dit artikel bepaalde geen uitkering ten behoeve van de vennootschap plaatsvindt, niet mee. De vordering tot uitkering verjaart door een tijdsverloop van vijf jaren te rekenen vanaf de dag van betaalbaarstelling.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouders en raad van commissarissen van Bovemij N.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2022 van Bovemij N.V. te Nijmegen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Bovemij N.V. per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- De geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2022
- De geconsolideerde en enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2022
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Bovemij N.V. (hierna ook wel: Bovemij of de onderneming) zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Ons inzicht in Bovemij N.V.

Bovemij N.V. is actief in de mobiliteitsbranche met de volgende drie kernactiviteiten: verzekeren, financieren en data/platformactiviteiten. De groepsstructuur bestaat uit verschillende groepsonderdelen en wij hebben onze controle daarop ingericht. Wij hebben bijzondere aandacht in onze controle besteed aan een aantal onderwerpen op basis van de activiteiten van de groep en onze risicoanalyse.

Wij hebben de materialiteit bepaald en de risico's geïdentificeerd en ingeschat dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, om in reactie op deze risico's de controlewerkzaamheden te bepalen ter verkrijging van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Materialiteit	€ 4,3 miljoen (2021: € 5,1 miljoen)
Toegepaste benchmark	Circa 2% van het groepsvermogen per 31 december 2022 (2021: 2%)
Nadere toelichting	Het groepsvermogen wordt relevant geacht door stakeholders en is een relatief stabiele basis voor de bepaling van de materialiteit. Derhalve achten wij het groepsvermogen de meest geschikte basis voor het bepalen van de materialiteit. De wijze waarop wij de materialiteit hebben bepaald, is niet gewijzigd ten opzichte van voorgaand boekjaar.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van commissarissen overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 215 duizend rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de groepscontrole

Bovemij N.V. staat aan het hoofd van een groep van entiteiten (groepsonderdelen). De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

De groepscontrole heeft zich met name gericht op de significante groepsonderdelen met de hiervoor beschreven kernactiviteiten van Bovemij N.V.:

- N.V. Schadeverzekering-Maatschappij Bovemij
- Bovemij Financieringsmaatschappij B.V.
- BOVAG Bovemij Platform B.V.
- Bovemij Interne Diensten B.V.

Bij de significante groepsonderdelen, die circa 92% van het totale groepsvermogen vertegenwoordigen, hebben wij zelfstandig controlewerkzaamheden uitgevoerd. Bij de andere groepsonderdelen hebben wij cijfer-analytische werkzaamheden uitgevoerd.

Door bovengenoemde werkzaamheden bij groepsonderdelen, gecombineerd met aanvullende werkzaamheden op groepsniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep verkregen om een oordeel te geven over de geconsolideerde jaarrekening.

Opdrachtteam en gebruikmaken van het werk van specialisten

Wij hebben zorggedragen dat het opdrachtteam zowel op het niveau van de groep als op het niveau van de groepsonderdelen over de juiste kennis en vaardigheden beschikt die nodig zijn voor de controle van een onderneming actief in de verzekeringssector en de mobiliteitsbranche. Wij hebben in het opdrachtteam specialisten opgenomen op het gebied van IT audit, actuariële- en belastingspecialisten. Daarnaast hebben wij eigen deskundigen ingeschakeld voor de controle van de waardering van vastgoed.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van alle wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

Onze controle-aanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de onderneming en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop de raad van bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van commissarissen toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij verwijzen naar hoofdstuk Risicomanagement BNV van het jaarverslag, waarin de raad van bestuur zijn risicoanalyse heeft opgenomen na overweging van mogelijke frauderisico's.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de Gedragscode Bovemij, klokkenluidersregeling Bovemij en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Zoals in al onze controles houden wij rekening met het risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken. Vanwege dit risico hebben wij onder meer schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, zoals toegelicht in 'Gebruik van schattingen en veronderstellingen' in de toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening. Ook hebben wij data analyse gebruikt om journaalposten met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen en de zakelijke beweegredenen (of het ontbreken daarvan) beoordeeld van bijzondere transacties, waaronder die met verbonden partijen.

Zoals beschreven in onze kernpunten van de controle 'Schattingonzekerheid aangaande de bepaling en toetsing van de waardering en toereikendheid van de technische voorziening voor te betalen schaden' en 'Schattingonzekerheid aangaande de waardering van vorderingen uit hoofde van financial lease', hebben wij vanwege het risico dat management interne beheersmaatregelen kan doorbreken, onder meer oordeelsvorming en schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang.

Wij hebben geen frauderisico geïdentificeerd ten aanzien van de opbrengstenverantwoording.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij de raad van bestuur, stafafdelingen (waaronder de interne accountantsdienst, risk afdeling en compliance afdeling) en de raad van commissarissen.

Uit de door ons geïdentificeerde frauderisico's, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controle-aanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben passende controlewerkzaamheden verricht inzake de naleving van de bepalingen van de relevante wet- en regelgeving die van directe invloed zijn op de verantwoorde bedragen en toelichtingen in de jaarrekening. Daarnaast hebben wij de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening, op basis van onze ervaring in de sector, door afstemming met de raad van bestuur, het lezen van notulen, het kennisnemen van de integriteitsrisicoanalyse (SIRA) van de raad van bestuur, rapporten van de interne accountant, juridische zaken en compliance afdeling en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

We hebben verder kennis genomen van advocatenbrieven en correspondentie met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben we schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld. Wij verwijzen verder naar ons kernpunt van de controle Compliance risico ten aanzien van incidentmelding 2018.

Onze controle-aanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Zoals toegelicht onder 'Continuïteit' in de toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening, is de jaarrekening opgemaakt op basis van de continuïteitsveronderstelling. Bij het opmaken van de jaarrekening heeft de raad van bestuur een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de onderneming om haar continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor tenminste de komende 12 maanden.

Wij hebben de specifieke beoordeling met de raad van bestuur besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van de raad van bestuur op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle relevante gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen materiële onzekerheden ten aanzien van de continuïteit geïdentificeerd. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van commissarissen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

In vergelijking met voorgaand jaar, hebben wij geen relevante wijzigingen aangebracht in de kernpunten van onze controle.

Schattingonzekerheid aangaande de bepaling en toetsing van de waardering en toereikendheid van de technische voorziening voor te betalen schaden

<p>Risico</p>	<p>Per 31 december 2022 bedraagt de schadevoorziening (bestaande uit de technische voorziening voor te betalen schaden verminderd met het aandeel herverzekeraars en de overige technische voorzieningen voor schadebehandelingskosten) € 266,2 miljoen, ofwel circa 30% van het balans totaal. In de bepaling van de technische voorzieningen voor te betalen schaden neemt Bovemij een inschatting op voor schaden die per balansdatum zijn voorgevallen maar nog niet bij Bovemij zijn gemeld (IBNR), alsmede voor mogelijke mutaties in wel gemelde maar nog niet afgewikkelde schaden (IBNER).</p> <p>In de berekening van deze schadevoorziening worden door het management schattingen en veronderstellingen gehanteerd ten aanzien van het verwachte schadeverloop, raming van de verwachte na-meldingen en schadeontwikkeling en de schadebehandelingskosten. Deze schattingen en veronderstellingen zijn subjectief van aard en het gebruik van andere schattingen en veronderstellingen kan een materiële impact hebben op het vermogen en resultaat van Bovemij. Zoals uitgelegd in de grondslagen voor de waardering van activa en passiva inzake de Toereikendheidstoets, voert Bovemij een toets uit op de toereikendheid van de balanswaarde van de technische voorziening. Hiertoe wordt een toetsvoorziening vastgesteld. Deze toetsvoorziening is een benadering van de marktwaarde van de verplichtingen, waarbij rekening wordt gehouden met onzekerheidsmarges. De toets wordt op totaalniveau uitgevoerd, gesplitst naar de schadevoorziening en de premievoorziening (inclusief toekomstposten), waarbij een bandbreedte wordt vastgesteld. Indien per jaareinde blijkt dat de balansvoorziening op basis van het voorzieningenbeleid aanpassing behoeft, wordt de balansvoorziening op het, in het voorzieningenbeleid opgenomen, streefniveau gebracht. Hierbij worden eventuele tekorten en overschotten op de schade- en premievoorziening niet onderling gecompenseerd. Er wordt gebruikgemaakt van gangbare actuariële methoden en technieken en van expert judgement. In 2022 heeft Bovemij een schattingswijziging doorgevoerd met betrekking tot de veronderstelling inzake de inflatie van verplichtingen uit hoofde van de schadevoorziening, zoals toegelicht onder de Schattingswijzigingen in de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening. De doorgevoerde schattingswijziging van inflatie heeft een impact van circa € 4,3 miljoen gehad op de toetsvoorziening en de daarop gebaseerde IBNER.</p> <p>Het gebruik van schattingen en veronderstellingen bij de bepaling van de schadevoorziening brengt significante onzekerheden met zich mee. Het risico bestaat dat de berekende schadevoorziening niet juist is gewaardeerd en/of niet toereikend is om de verplichtingen uit hoofde van schadeclaims te kunnen afwikkelen. Hierbij is in beschouwing genomen het fraude risico met betrekking tot doorbreking van interne beheersmaatregelen door management en met andere ongeoorloofde vormen van beïnvloeding van het proces van financiële verslaggeving. Wij hebben dit derhalve als een kernpunt van onze controle aangemerkt.</p> <p>Wij verwijzen naar de “Toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening” onder “Gebruik van schattingen en veronderstellingen”, “Grondslagen voor waardering activa en passiva” inzake de Technisch voorzieningen, noot 9 “Technische voorzieningen” (voor de te betalen schaden en overige technische voorzieningen) en noot 14 “Schade eigen rekening” in de Resultaat technische rekening per branchegroep.</p>
<p>Onze controleaanpak</p>	<p>Onze werkzaamheden bestonden onder andere uit het evalueren of de door Bovemij gehanteerde grondslagen voor de waardering van de schadevoorziening in overeenstemming zijn met Titel 9 Boek 2 BW en Richtlijn voor de Jaarverslaggeving (RJ) 605 ‘Verzekeringsmaatschappijen’ en of deze grondslagen en de gehanteerde modellen en veronderstellingen bij de bepaling van de schadevoorziening consistent zijn toegepast of, indien sprake is van wijzigingen, deze in de gegeven omstandigheden passend zijn.</p> <p>Wij hebben met inzet van onze actuariële specialisten controlewerkzaamheden verricht op de waardering en toereikendheid van de schadevoorziening. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd en de werking getoetst van de relevante interne beheersingsmaatregelen in de processen gerelateerd aan de schadevoorziening. In het bijzonder hebben wij de interne controles onderzocht die zijn gericht op de vaststelling van de schadevoorziening, de uitvoering van de toereikendheidstoets en de betrouwbaarheid van de basisgegevens die daarbij zijn gebruikt. Verder hebben wij kennisgenomen van de rapportages en de werkzaamheden beoordeeld van de actuariële functiehouder.</p> <p>Onze voornaamste overige, gegevensgerichte controlewerkzaamheden hebben betrekking op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het beoordelen van de gebruikte data en het toetsen daarvan aan de hand van de onderliggende interne en externe informatie; • het evalueren van de aanvaardbaarheid van de gehanteerde methoden en veronderstellingen, inclusief de hierin doorgevoerde schattingswijziging voor inflatie, voor de waardering van de schadevoorziening. Wij hebben specifieke controlewerkzaamheden uitgevoerd om de redelijkheid van schattingen en de gehanteerde veronderstellingen te evalueren aan de hand van historische informatie, sectorinformatie, professionele oordeelsvorming en het verrichten van een retrospectieve beoordeling van de schattingen en veronderstellingen in voorgaand boekjaar; • het toetsen van de toestandkoming en het evalueren van de gevoeligheidsanalyses aan hand van de onderliggende berekeningen; • het beoordelen van de post-voor-post bepaalde voorziening voor te betalen schaden op basis van deelwaarnemingen; • het beoordelen van de voorziening voor niet-gemodelleerde portefeuilles; • het evalueren van de modellen waarmee de schadevoorziening is berekend en waarmee de toereikendheidstoets is uitgevoerd; • door middel van het testen van journalposten en het uitvoeren van cijferanalyses beoordelen of er sprake is geweest van doorbreking van interne beheersmaatregelen door management.

	Tenslotte hebben wij geëvalueerd of de toelichting op de schadevoorziening voldoet aan de vereisten van Titel 9 Boek 2 BW.
Belangrijke observaties	Op basis van onze werkzaamheden hebben wij vastgesteld dat de methoden gehanteerd voor de waardering van de schadevoorziening passend zijn. De schattingen en veronderstellingen waarop de bepaling en de toetsing van de toereikendheid van de schadevoorziening zijn gebaseerd, bevinden zich binnen aanvaardbare bandbreedtes. Wij hebben vastgesteld dat de schadevoorziening nauwkeurig is gewaardeerd en toereikend is. De toelichting op de schadevoorziening voldoet aan de vereisten van Titel 9 Boek 2 BW.

Schattingonzekerheid aangaande de waardering van niet-(beurs)genoteerde beleggingen

Risico	Per 31 december 2022 bedragen de niet-(beurs)genoteerde beleggingen € 135,9 miljoen. De niet-(beurs)genoteerde beleggingen zijn gewaardeerd tegen reële waarde en worden onderscheiden in terreinen en gebouwen, hypotheekfondsen en uitstaande leningen. De reële waarde van niet-(beurs)genoteerde beleggingen wordt bepaald op basis van onafhankelijke taxaties, waarderingmodellen of andere methoden. De waardering is afhankelijk van de beschikbaarheid en toepasbaarheid van marktgegevens en andere informatie. Dit verhoogt de schattingonzekerheid met betrekking tot de waardering van de niet-(beurs)genoteerde beleggingen. Derhalve hebben wij dit als kernpunt van onze controle aangemerkt. Wij verwijzen naar de "Toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening" onder "Gebruik van schattingen en veronderstellingen", "Grondslagen voor waardering activa en passiva" en naar de toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2022 onder noot 2 "Beleggingen".
Onze controleaanpak	Onze werkzaamheden bestonden onder andere uit het evalueren of de door Bovemij gehanteerde grondslagen voor de waardering van de niet-(beurs)genoteerde beleggingen in overeenstemming zijn Titel 9 Boek 2 BW en of deze grondslagen consistent zijn toegepast of, indien sprake is van wijzigingen, deze in de gegeven omstandigheden passend zijn. Wij hebben systeemgerichte- en gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd ten aanzien van de waardering van de niet-(beurs)genoteerde beleggingen. Onze voornaamste werkzaamheden betroffen: <ul style="list-style-type: none"> • met gebruikmaking van eigen vastgoedspecialisten hebben wij voor een selectie van objecten de onafhankelijke taxaties en daarbij gehanteerde uitgangspunten getoetst aan de hand van beschikbare marktgegevens (bandbreedtes); • voor de posities in niet-(beurs)genoteerde hypotheekfondsen hebben wij de waarderingen geverifieerd met gecontroleerde jaarrekeningen 2022 van deze fondsen. Waar deze (nog) niet beschikbaar zijn, is de aansluiting vastgesteld met de meest recente, niet-gecontroleerde-Net Asset Value (NAV) rapportages van de fondsmanagers, alsmede hebben wij back-testing procedures uitgevoerd (met gecontroleerde jaarrekeningen) en de interne beheersingsorganisatie beoordeeld van één van de fondsmanagers aan de hand van een ISAE 3402 rapportage. Verder hebben wij vastgesteld of de gekozen waarderinggrondslagen en de belangrijkste uitgangspunten daarbij aansluiten op de grondslagen van de onderneming. Ten slotte hebben wij geëvalueerd of de toelichting op de niet-(beurs)genoteerde beleggingen voldoet aan de vereisten van Titel 9 Boek 2 BW.
Belangrijke observaties	Op basis van onze werkzaamheden hebben wij vastgesteld dat de reële waarde van de niet-(beurs)genoteerde beleggingen nauwkeurig zijn bepaald en/of zich bevinden binnen aanvaardbare bandbreedtes. De toelichting op de niet-(beurs)genoteerde beleggingen voldoet aan de vereisten van Titel 9 Boek 2 BW.

Schattingonzekerheid aangaande de waardering van vorderingen uit hoofde van financial lease

Risico	Per 31 december 2022 bedragen de vorderingen uit hoofde van financial lease € 258,2 miljoen, na aftrek van de bijzondere waardeverminderingen van € 0,4 miljoen. Per balansdatum is er door Bovemij beoordeeld of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van de uitstaande vorderingen. Indien er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen als gevolg van nadelige veranderingen in de betalingsstatus van lessees of significante betalingsachterstanden, vormt Bovemij een voorziening voor oninbare financial leasevorderingen. Het bepalen van de voorziening voor oninbare financial leasevorderingen is onderhevig aan schattingonzekerheden, zoals de realiseerbare waarde van de uitstaande vorderingen rekening houdend met de waarde van beschikbaar onderpand en de verwachting omtrent het betalingsgedrag en betalingscapaciteit van de lessees. Dit zorgt voor schattingonzekerheid met betrekking tot voorziening op oninbare vorderingen. Daarnaast is in beschouwing genomen het fraude risico met betrekking tot doorbreking van interne beheersmaatregelen door management. Wij hebben dit als kernpunt van onze controle aangemerkt.
--------	--

	<p>Wij verwijzen naar de “Toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening” onder “Gebruik van schattingen en veronderstellingen”, “Grondslagen voor waardering activa en passiva” en noot 3 “Vorderingen uit hoofde van financial lease”.</p>
Onze controleaanpak	<p>Onze werkzaamheden bestonden onder andere uit het evalueren of de door Bovemij gehanteerde grondslagen voor de waardering van vorderingen uit hoofde van financial lease en het voorzieningenbeleid in overeenstemming zijn Titel 9 Boek 2 BW en of deze grondslagen en het voorzieningenbeleid consistent zijn toegepast of, indien sprake is van wijzigingen, deze in de gegeven omstandigheden passend zijn.</p> <p>Onze controleaanpak omvatte onder andere het evalueren van de opzet en bestaan van de interne beheersingsmaatregelen in het primaire proces ten aanzien van het bepalen van de voorziening voor oninbare financial leasevorderingen.</p> <p>Wij hebben verder gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd ten aanzien van de waardering van vorderingen uit hoofde van financial lease. Onze voornaamste werkzaamheden betroffen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • op basis van deelwaarneming hebben wij beoordeeld of de voorziening voor oninbare financial leasevorderingen in overeenstemming is met het voorzieningenbeleid; • wij hebben analytische- en detailwerkzaamheden uitgevoerd ten aanzien van de waardering van de uitstaande financial leaseportefeuille en de realiseerbare waarde van de uitstaande financial leasevorderingen. Als onderdeel hiervan hebben wij de juistheid van de waardering van de beschikbare onderpanden getoetst en hebben wij het betaalgedrag en betaalcapaciteit van de lessees beoordeeld doormiddel van afloopcontroles en doorkijkanalyses. • wij hebben beoordeeld of eerdere schattingen en eventuele herschattingen door het management adequaat waren (zogenoemde “back test”); • wij hebben onderzocht of er sprake is geweest van doorbreking van interne beheersmaatregelen door management • wij hebben geëvalueerd of er relevante gebeurtenissen na balansdatum zijn geweest die van materiele invloed zijn op de omvang van de gevormde voorziening voor oninbare financial leasevorderingen per balansdatum. <p>Ten slotte hebben wij geëvalueerd of de toelichting op de vorderingen uit hoofde van financial lease voldoet aan de vereisten van Titel 9 Boek 2 BW.</p>
Belangrijke observaties	<p>Op basis van onze werkzaamheden hebben wij vastgesteld dat de waardering van de vorderingen uit hoofde van financial lease nauwkeurig is.</p> <p>De toelichting op de waardering op de vorderingen uit hoofde van financial lease voldoet aan de vereisten van Titel 9 Boek 2 BW.</p>

Compliance risico ten aanzien van incidentmelding 2018

Risico	<p>Eind 2018 is de raad van commissarissen (RvC) van Bovemij op de hoogte gesteld van een melding in het kader van mogelijke non-compliance met wet- en regelgeving (hierna: incidentmelding 2018). De RvC heeft naar aanleiding hiervan een onafhankelijk extern onderzoek laten uitvoeren en afgerond in 2019 en door Bovemij zijn nadien verbetermaatregelen geïmplementeerd in 2020, 2021 en 2022.</p> <p>Zoals toegelicht in de paragraaf ‘Compliance dossier’ in het verslag van de raad van bestuur hebben de toezichthouders De Nederlandsche Bank (DNB) en de autoriteit financiële markten (AFM) eigen onderzoeken uitgevoerd naar aanleiding van de incidentmelding 2018. In navolging van het in 2021 voorgenomen boetebesluit door de AFM aan dochtermaatschappij N.V. Schadeverzekering-Maatschappij Bovemij in verband met het overtreden van het provisieverbod, is de boete gewijzigd met € 0,25 miljoen tot € 1,75 miljoen in 2022. Daarnaast ontving dochtermaatschappij N.V. Schadeverzekering-Maatschappij Bovemij in november 2022 van de DNB een voorgenomen besluit tot het opleggen van een boete met een basisbedrag van € 2 miljoen voor het niet voeren van integere en beheerste bedrijfsvoering over de periode 2016 tot en met 2020. Dit bedrag is als beste inschatting door Bovemij verwerkt in de jaarrekening van 2022. De uiteindelijke boete kan hiervan echter nog afwijken. Verder is de Belastingdienst haar eigen onderzoek gestart naar aanleiding van de incidentmelding 2018 welke gedeeltelijk is afgerond.</p> <p>Het risico bestaat dat de verdere uitkomsten van deze onderzoeken leiden tot (materiële) boetes en/of financiële verplichtingen als gevolg van het niet-naleven van wet- en regelgeving door Bovemij waarvoor (gewijzigde) voorzieningen moeten worden getroffen indien een uitstroom van middelen waarschijnlijk is en de omvang betrouwbaar kan worden geschat. Wij hebben dit derhalve als kernpunt van onze controle aangemerkt.</p> <p>Wij verwijzen naar de paragraaf ‘Compliance dossier’ in het verslag van de raad van bestuur, in het verslag van de raad van commissarissen, de toelichting op de geconsolideerde balans onder noot 10 “Voorzieningen” en de toelichting op geconsolideerde winst-en-verliesrekening onder noot 19 “Andere lasten”.</p>
Onze controleaanpak	<p>Onze werkzaamheden bestonden onder andere uit het evalueren of de door Bovemij gehanteerde grondslagen voor opname en waardering van voorzieningen en/of de toelichting van niet in de balans opgenomen verplichtingen in overeenstemming zijn Titel 9 Boek 2 BW en of deze grondslagen consistent zijn toegepast of, indien sprake is van wijzigingen, deze in de gegeven omstandigheden passend zijn.</p>

	<p>Wij hebben informatie ingewonnen over het verloop en de uitkomsten van de onderzoeken bij de raad van bestuur en raad van commissarissen. Wij hebben in het kader van de jaarrekeningcontrole detail controles uitgevoerd. Onze voornaamste werkzaamheden betroffen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het toetsen van de impact van de (lopende) onderzoeken van toezichthouders en de Belastingdienst op de jaarrekening en het beoordelen van de noodzaak tot het treffen van een voorziening en/of het wijzigen van de reeds gevormde voorziening; • het beoordelen van de verwerking in de jaarrekening van boetes en/of financiële verplichtingen van reeds gecommuniceerde uitkomsten door toezichthouders en/of de Belastingdienst; • het kennismaken van de communicatie met toezichthouders en de Belastingdienst; • het opvragen en beoordelen van advocatenbrieven; • het uitvoeren van extra detailcontroles ten aanzien van marketinguitgaven over 2022 met inachtneming van de bevindingen uit het onderzoeksrapport in opdracht van de RvC; • evalueren van de toereikendheid van de toelichting in de jaarrekening.
Belangrijke observaties	<p>Per balansdatum en tot de datum van onze controleverklaring hebben wij geen reden te veronderstellen dat de uitkomsten van de afgeronde onderzoeken door de AFM en DNB en het gedeeltelijk afgeronde onderzoek door de Belastingdienst niet adequaat zijn verantwoord en toegelicht in de jaarrekening.</p> <p>De toelichtingen in de jaarrekening voldoen aan de vereisten van Titel 9 Boek 2 BW.</p>

Betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking	
Risico	<p>Bovemij is voor de continuïteit van de bedrijfsprocessen en voor het opmaken van de jaarrekening sterk afhankelijk van de betrouwbaarheid en beschikbaarheid van haar geautomatiseerde systemen. De diversiteit aan informatietechnologie binnen de verschillende bedrijfseenheden van Bovemij brengt het risico van ineffectief systeembeheer in relatie tot de informatiesystemen met zich mee relevant voor onze jaarrekeningcontrole. Daarnaast heeft medio 2022 voor zakelijke verzekeringsproducten een datamigratie plaatsgevonden van een oud verzekeringssysteem naar een nieuw verzekeringssysteem. Ook maakt dat de huidige uitbestedingen kunnen leiden tot complexiteit in de dienstverlening en contractbeheer. Verder zijn (veronderstelde) cyber security risico's onverminderd aanwezig. Wij hebben derhalve de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als kernpunt van onze controle aangemerkt.</p> <p>Wij verwijzen naar de paragraaf "Risico management" onder "Operationele risico's".</p>
Onze controleaanpak	<p>Wij hebben de betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking vastgesteld voor zover dit relevant is in het kader van de jaarrekeningcontrole. Wij hebben met name de processen logische toegangsbeveiliging, wijzigingenbeheer en continuïteitsbeheer onderzocht. Daarnaast hebben wij de datamigratie van het oude verzekeringssysteem naar het nieuwe verzekeringssysteem onderzocht. Verder hebben wij kennis genomen van het uitbestedingsbeleid en contractmanagement van Bovemij. In aanvulling hierop hebben wij gegevensgerichte werkzaamheden verricht met betrekking tot de informatie die wordt geregistreerd in en gegenereerd vanuit de betreffende systemen.</p> <p>Ten slotte hebben wij kennis genomen van de gemelde IT en cyber-incidenten en de impact hiervan op de jaarrekening geëvalueerd.</p>
Belangrijke observaties	<p>Gebaseerd op een combinatie van het toetsen van de algemene IT beheersmaatregelen, het evalueren van IT en cyber-incidenten en aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden ten aanzien van het systeembeheer, hebben wij voldoende zekerheid verkregen omtrent de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking die relevant zijn in het kader van onze jaarrekeningcontrole.</p>

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Benoeming

Wij zijn door de raad van commissarissen op 25 april 2014 benoemd als accountant van Bovemij N.V. vanaf de controle van het boekjaar 2014 en zijn sinds dat boekjaar tot nu toe de externe accountant.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de raad van bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de onderneming te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderneming.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden,

ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie 'Informatie ter ondersteuning van ons oordeel' hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel.

Onze controle bestond verder onder andere uit:

- Het in reactie op de ingeschatte risico's uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderneming;
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen;

Communicatie

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Den Haag, 30 maart 2023

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. S.B. Spiessens RA